

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Bajza-utca 4. sz.

Minden a lapozellami részre vonatkozó közlemény, továbbá előzetesek, feladványok, hirdetések stb. ide intézendők.

Bérmunkások levelei csak ismert kérésekkel fogadhatók el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZÁLA

POLITIKAI ÉS VEGETES TARTALMU HETILAP.

A Zala megyei ügyvédegyület, a Nagy-Kanizsai- és Délszalai takarékpénztárak, Bankegyesület, az Alsó-muraközi takarékpénztár részvényszerűsége és önszervező szövete hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 5 frt. — kr.
Fél évre 3 — 50.
Negyedévre 1 — 75.

Hirdetések jutányosan szavatoltak.

Árverési s egyéb hivatalos hirdetéseknek 30 kr. helyadóján felül 100 szöglet 1 frt. szentel minden szöglet 1 kr.

Nyitlitter pefitsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: Vasárnap.

A trónbeszéd.

Az ellenzéki lapok minden megkérdett kifogásai dacára a trónbeszéd, melyvel ő felsége az országgyűlést megnyitotta, kétségtelenül oly kormányprogramot foglal magában, melynek megvalósítása méltán kecsgetetheti a nemzetet jobb kornak, szebb jövőnek kilátásával. A trónbeszéd tartalma bizonyítja, hogy a jelen kormány távol áll az egykor oly nagy divatban volt kísérletei mindenkor kockázatos rendszertől, a gyakorlati élet szükségletei számára állítja fel levét s teljes öntudatával bír annak, hogy Magyarország csak a magyar történelmi fejlődés alapján lehet tovább építeni, erősíteni, fejleszteni és felvirágoztatni.

A trónbeszéd tartalmában legfontosabb rész mely a külpolitikai helyzettel foglalkozik; monarchiánk viszonyát a külföldhöz úgy jellemzi, hogy a Németországgal való viszonya lehető legbensőbb és a többi államokkal is kitűnő viszonyban vagyunk. A skandináv viszonyok találkozás daczára is tehát csak a két császár szövetség áll fenn ez képezi Európa s a mi békénk biztosító alapját. A trónbeszéd tehát fényesen megcáfolja azon híreket, melyek ama találkozás óta az Oroszországgal való állami intimitásról tudnak beszélni, — s e czáfolatot majd oly elégtétellel vesszük, mint a béke biztosítását.

Ami a trónbeszéd teendőink gyánant bellügyeink tekintetében felsorol, megfelel nemcsak a közvélemény kívánságainak, hanem az ország égető szükségének is. A büntető, polgári, bányai- és vízjogi kodifikáció betöltése ilyen közívánság, országos érdek a közmunkatgy rendezése, a dunai hajózás előmozdítása a felső Duna és Vaskapu szabályozásaival, ennél nem kevésb fontossággal bír a közigazgatási bíróságok felállításai.

Ráirányozza továbbá a trónbeszéd a törvényhozás figyelmét az Auszriával fenálló közgazdasági kiegyezés határvidékének közeli lejárására s annak megújítása iránt fejezi ki kívánatát a kölcsönös érdekek méltányos tekintetbevételével. Kimondva a trónbeszédben nincs, de értelme az hogy Magyarország csak érdekeinek teljes megővése alapján fogja a szerződést megújítani.

A parlamenti reform tárgyában figyelemzeti a király a törvényhozást megfontolására annak, hogy nem lenne-e czél szerű és hasznos a képviselői mandatum időtartamának meghosszabbítása s egyuttal megoldandó sürgős feladatnak tűzi ki a felsőház reformját. Megelégedéssel veheti az ország azon irányt, melyet e tekintetben a trónbeszéd kitűz: a reform a történelmi fejlődésnek, az újabb kor igényeinek, de minden meglévő érdek lehető kimelésének alapján, hajandó végre. Bizonyos, hogy e kérdés nagy parlamenti harcokat kelt föl, de az is bizonyos, hogy a fönti irányelvek tekintetbevételével kielégítő megoldást fog nyerni.

A trónbeszéd az állami pénzügyek tekintetében az egyensúly fokozatos helyreállítását említi, biztosít, hogy túlságos terhek nem fognak a nemzet vállaira hárulni, az állami életérdekeivel összeegyeztethető legnagyobb takarékoság lesz jövőre is az uralkodó jelszó.

Végül nagy fontosságu intést intéz a törvényhozáshoz az uralkodó. Int, használják fel az ígérkező békeidőt Magyarország anyagi és szellemi felvirágoztatására, mely czél a fajok, felekezetek s osztályok surlódására vezethető igazságok megszüntetése nélkül el nem érhető. E czélból apellál a törvényhozás bölcseségére s ha kell, legnagyobb erélyére. E pont bizonyítja, hogy a kormány a trón bejegyzésé-

birja a felekeze biztosítására előterjesztendő minden rendszabályaihoz: a fajok s felekezetek békéjét zavaró minden igazságos könyörtelenül elnyomandó, hogy így a külbékét felhasználhassuk az egész ország összes népei jólétének anyagi s szellemi felvirágoztatásának munkájához.

Ezeket tartalmazza a trón beszéd, mely mindenkit meggyőzhet a kormány legjobb szándékairól. Adja az is ten, hogy mindezen tervek megvalósításának kedvezzen az idő s a törvényhozás komoly megfontolása s munkabírása.

Még egyszer arról a társadalmi bajról.

A „Zala” legutóbbi számában megjelent vezércikk arra készítette lapunk egyik igen tisztelt barátját, hogy ebben a kérdésben nyílt levelet intézzék lapunk felelős szerkesztőjéhez, Varga Lajos urhoz. Bármennyire meglepett is bennünket e nyílt levél tartalma és e tartalommal bármennyire homlok egycsont ellenkezik is a mi felfogásunk, mégis az audiatur et altera pars elvnel fogva egész terjedelmében közöljük azt a nyílt levelet, utána tere természetesen a magunk megjegyzését.

A nyílt levél következőképen hangzik: Kedves barátom!

Engedd meg, hogy ahhoz a kérdéshez, mely becses lapodban, „Egy társadalmi baj” czime alatt szóba hozott, mely a „Zalai Közönyben” megczáfoltatott, a mely czáfolat ismét egy rengeteg vezércikk irására adott alkalmat, mely becses lapod utolsó számában jelent meg, én is — sine ira et odio — egy pár szót szóljak.

Avval kezdem, hogy a „Zala”-cikkje sem időszerű, sem igaz nem volt. A czim nem jól volt választva a cikkhez, a cikk pedig, mely inkább tapogatózott, mintsem hogy hosszabb bevezetés nélkül egyenesen és nyil-

tan foglalkozott volna tárgyával, rosszul volt megírva a czimhez. Én, réam azja hosszú bevezetés azt a benyomást tette, hogy annak írója — Farkas Imre urat gondoltam — maga is érezte felszólalásának helytelen voltát, különben nem kerülgette volna a kérdést, mint a macska a forró kását. És megvallom, a kérdést nem tartom lényeges kérdésnek, amint azt a második cikk nevezé. Ha a kanizsai zsidók valóban oly kevés magyarosodnak és oly kevés pártolják a magyar irodalmat, akkor nem olyan „Ne nyúlj hozzám virág”-ok, hogy minden hosszabb teketória nélkül meg nem érdemelnek a megszólást. Ezt tettem én mindannyiszor, valahányszor autopsziáim után meggyőződtem valamely dolog helytelenségéről. A komoly sajtóhoz nem illik a kakar csomókeresés. Most térjünk át a dolog érdemére.

A cikk nem volt időszerű, mert olyan időben, mikor egyrészt az ellenszenv, másrészt a megfogható túlerzékenység oly nagy, legalább is nem méltányos dolog, alapítlan rekriminációkba bocsátkozni, s oly vaddal lépni elő, mely, a mennyiben valóban terheli a zsidókat, specialiter a kanizsaiakat, is oly mértékben terheli a nemzsidókat ép: — a komoly irodalom, barátom, nem kezei meg életszükségletét nemzetünknek. Időszerűtlen azért is volt a cikk, mert az antiszemitákat nem elégtette ki, a kanizsai zsidók pedig ezt a vádat is oda teszik a többiekhez, s azt hiszik, hogy eggyel több nem sokat hárít az ott, a hol már annyi van. Hiszen te jól tudhatod, az antiszemitáknak egyáltalán nem kell a zsidó. Bövelkedjék ő a lehető legnemesebb emberi erényekben, legyenek intencziói még oly tiszták, az antisemiták előtt lothagymaszag az mind. Sőt mentül magyarabb a zsidó, annál kevesebb kell nekik. Nekik a zsidóság legkedvesebb reprezentánsa az ügyefogyott, teljesen törpe és szellemileg hátramaradt pajesz és zubbonyos mármoros vagy unghi zsidó, (kit Szász Károly a Vasárnapi Ujságban jellemzett), az odaváló rusznyáknak minden tekintetben kegyeres pajtása, ki valóban lothagymaszagu, s mikor ezzel ellentétben a keresztény ma-

TÁRCZA.

Távolból.

Futó szellőt megkérdeztem:
Mit csinál szép szerelmesem?
Megörzi e hűségét?
Es a szellő halkkal sutog:
„Oh légy boldog, oh légy boldog,
Mert ő híven szeret téged!”

Megkértem a kis virágtól:
Nem hallott-e hírt babámról?
Es a virág felé szep:
„Kaptam tőle üzenetet,
Azt izeni: téged szeret,
Héves, forrón, ugy mint régen.”

Fényes csillag, téged kérlek,
Arra jártal, mondd, oh mondd meg:
Gondol-e rám üdvösségem?
Es a csillag rám mosolyog:
„Minek kéred, ugyis tudod,
Mindig te vagy az eszében.”

Hát te, sötét, barna felhő,
Te is mondd meg, mit csinál ő,
Kis szívében nincs-e bánat?
„Könny ered a felhőnek,
Est monddja az epedének:
„Van bánatja, s ir utánod.”

Farkas Imre.

Levélhullás.

A „Zala” eredeti tárczája.

„Minden órának lesz-kaszó virágát”, mondja a magyar Parnasszus egyik koszoruzója. Ha a mely bölcselőtől költöt véletlenül a tárczirásra kényszerít végezte, kiváltképen vidéki tárczirásra és ha a magyar nyelv-forradalom korszakában már megszínáltak volna a saison-nak megfelelő magyar szót, az a fent ezitált sapphoi sor alighanem ekkép hangzik vala: „Minden évadnak lesz-kaszó virágát”. Tanácsnak igen böles tanács lett volna egy a maga, mint kollegái számára és bizonyára követői is lettek volna ezek valamennyien.

Mert hát keserves sor ez a mienk. Fent — a vonal felett — okoskodunk a világnak minémü állapotján, keressük a csomót még a kakán is, politika és társadalom terén köteleesszerűleg kifejezzük legmagasabb elégedetlenségünket a létezők felett, aminek különben így muszáj lenni, mert ha mindent helyen levőnek talánunk, akkor nem volna szükség semmi újra és kiesőpennék a haladásból. Már pedig a Gutenberg apró ördögének tulajdonítjuk a legnagyobb részt az azóta futóléppessel haladó haladásból. Fent tehát nagy komoly képpel haladunk, felöltjük a hivatalos arckifejezést, és illő komoly méltósággal vesszük ki a magunk részét a haladás nagy munkájából.

A közönség azonban — akármilyen szivesen engedi is magát vezetettetni — azokat az eseteket kivéve, amikor csokonyóskodik — akármilyen fogékony is ez iránt a nagy munka iránt: elég izléssel és — kényelemmel, hogy ne mondjuk önszerzetten — bír arra nézve, hogy a tápláló eledel mellé megkivánja a pikáns kaviárt, melytől nem hiak ugyan, de amely egyrészt kellemesen csiklandja izlelő szerveit, másrészt még igen kitűnően előe-

gíti a többi étel megemésztését. Ezért talál-tak ki a mestersegűkhöz értő közvélemény-gyártók a nagyleltű czikket alá a tárcza: a lélek és egyéb pecsenyek mellé a kaviárt. És amikor bincsen nagy étvágya a publikum-nak, akkor — elég szerényen — megelégszik pikantiával.

Most már csak szakács kell, ki ezt neki mindig frissen és kielégítő minőségben feltalálhassa. És épen az a dolog bibéje — kiváltképen vidéken. Igen hamar kifogyunk a sütnivalóból. Az eszme-import megtelebősen csekély és az anyag-produkció neha a null-lára redukálódik. És tárcza mégis kell.

„In der Noth tristet der Teufel Fliegen” tartja a német, és hogy néha neki is igaz van, azt lajdalommal tapasztaljuk önmagunkon. És nem lehetünk olyan válogatósok, hogy néha magunk is rá ne szorul-nánk a legfogyasztás ölcős és egyszerű élet-módjára.

Készítsük el tehát a legyet kaviárnak — írjunk saison-tárczát. Ugyis mindig azt tesszük, mikor egyebet nem lehetünk. A fődolgoz az, hogy alkalmas czimet találjunk. Ne riasztuk vissza az olvasástól a kedves publikumot azzal, hogy a köteleesszerű, minden hiet tárcza fölé ígyent írunk: „Eős időben”, „Telen”, „Tavaszzal”, „Nyáron”, „Őszszel”, hanem bocsássunk a sovány kóst elé egy kis csalókat, például ilyen: „Mikor az ég is könyezik”, „Fehér tepel alatt”, „Ébredés”, „Érő kalászkok”, „Levélhullás”.

E szerint, — habár kissé vonatkozva, de elég ő-zintén — megmondiam, mi adta az inspirációt a poetikus czimre és ez az őszinte-ség is talán némileg kedvezőbben fogja önköt hangolni irányomban, ki ha azt írom, hogy „Őszszel”, még a mentegelődzéstől is megkíméltem volna magamat, mert azzal a czimvel bármit írnam volna is, biztos lehettem volna a felől, hogy úgy sem olvassa el

senki: „Levélhullás, — az már egészen más” — mondatta T. V. gyorsíróelő ur.

Féle tehát h kedélyességgel, fojtsuk el meg azt a csepp mosolyt, melyet a fent elmondott önvalomás kényszerített ajkunkra, essünk borongós hangulathoz a daczára annak, hogy ragyogó verőfényes idő van, a szél se rázza a fak galyait, hogy ekességük-ről megosztana őket: mi mégis lassuk ölom-szürke világban a világot, s hullattassuk azokat a leveleket egy ősi tárczában.

Utóvégre nem is olyan nehéz dolog, beleképzeln magat abba a borongósságba. Az ember, kellőleg telítve klasszicitással, egy pár civilizációt idéz fel képeleiben, teszem azt ilyeneket: „Fűtöl a szél, őszre jár már az idő”, vagy: „A merre én járok, még a fak is sírnak”, „Lehullott a rezgő nyárfa ezüstszínű levele” stb. — mind olyanok, amelyek beleillenek a helyzetbe, sőt van bennök hatarozott vonatkozás a levélhullásra is. Ezekkel preparálja magát az ember, mielőtt hoz-zálag.

Habár már némileg chablonszerű, mégsem art egy kis ősi séta sem. Mert a szőlő-éresre megbecsülhetlen napos idő daczára a kalendáriom és a rejtekeikből esténként kies levélt (előltök tanúsága szerint) tagadhatlanul benne vagyunk az őszben. — Eltekintve attól, hogy határozottabb figyelemzete-s alig kellene, mint a mily-né azok a többé-kevésbé helyre menyeskék szolgál-nak, akik egymás kezébe adják kapud kilincsét és c-dürtől es-mollig váltakozó hang-skálában kinalgtatják a nyitott ablakon keresztül az ősi barackot, salvát, szőlőt, diót, kórtét, almát s az ősznek többi „kontorstempijét”.

Sétálunk tehát, már csak azért is, hogy megmeneküljünk a jósziúv kinalóktól: de ne itt a városban sétáljunk, mert ha meg ezutánra is tenn akarunk tartani valamikéfé a tőlőnkől, akkor nem tanácsos akkora

gyart akarják reprezentálni, lépéngájuk mellette a dalás termetű, jól ápoló nemes embert, a ki valóban megnyerő külsejű és szeretetreméltó. Látod, barátom, ez az antiszemita osztó igazsága!

Hogy a zsidó annyira érzékeny (csak a művelt zsidó!) az a dolog is megvan a maga pszichológiai oka. Nemzetek, népfajok, kik hosszú, keserves elnyomás után szabadoknak érzik magukat, nagyon nervózusak, s nagyon haj nekik, hogyha a bilincsekre emlékeztetik. (Nem akarok hosszabban kitérni ennek belbizonyítására, de eklatáns példáját láttam ennek a közéleti törvényjavaslattal tárgyalása alkalmával, mikor Thaly Kálmán adott kifejezést, a felekezeti féltékenységnek.) A művelt zsidó azért, mert ez megbecsüli az új viszonyokat; tudja, hogy az egyenjogúsítás rég visszatartott emberi jogival ajándékozta meg, de vannak kötelességei a haza és nemzet irányában.

De már megbecsülsz barátom, az az ember, ki az asszimiláció kötelességeiről beszél akkor, s azt a tanácsot adja a zsidóknak, hogy simuljanak a keresztény társadalomhoz akkor, mikor ez a választalakat ismét felemlíti s a zsidót kizárja mindenünnen: az ilyen ember vagy higvejejú számár, a ki nem tudja mit beszél, vagy pedig gonosz lelkű spekuláns. Az ilyeneket olvasva, az ember észreveszi a szándékot és elkedvetlenedik.

Van valami abban, barátom, hogy az úgynevezett társadalmi bajok egy részét a vidéki sajtó teremti. Az egyik bus újfajának ott találok helyen eszébe jón, hogy a vallás vesztélyben van, uccsz nekik terem a cikksorozat csak olyan mérges, mint a bolondító csalmatag s a t. vidéki irok legtöbbnyire elleledék azt, hogy éppen a röpke napi cikkek megírására nemcsak szokásmeret de lelkiismeret, nemcsak tapasztalat, hanem méltanyosság is szükséges. Ez a felületesség, barátom, jellemzi a vidéki sajtót általában már jó idő óta; ez rontotta meg a nép ízlését és ennek gyors terjedése van káros hatással a könyvpiacra. Goethe idejében meg kevés volt az újság, s ő mégis azt mondja egy Frankfurtból Schillerhez írt levelében, hogy ha az ember egyszerre megnezi a 4-5 napi újságokat, akkor látja mennyi időt pazarol el az ember azzal a haszontalan papírral. S nemcsak olvasunk, Nemzetországban is panaszkodnak arról, hogy a komoly könyvek nem akadnak vevőkre. A „Zala” cikksírója beszél Vörösmartyról, Aranyról. — Barátom, ezeknek az olvasásához magasabb értelmi képzettség kell, mint a miénk helyeink nyerne: (Petőfi népszerű) Arany nem minden napra való írt. Ha Toldit leszámítod, Arany többi művei az esztétikai képzettség bizonyos fokát követelik, hogy megértessenek, — még inkább Vörösmarty, ki most már többnyire távolabb fekszik. Az is hasból volt mondva hogy Schiller, Goethe ott van asztalukon: az meglehet, de azt mag én tudom, hogy vajmi keveset olvashatnak abból. Ezek a jó urak,

halálmegevetést kifejezni, mint amekkora szükséges ahhoz, hogy az ember belevesse magát abba a portengerbe, mely a sűrűn rohogó kocsiktól, a járókelő emberektől és állatoktól felkavarva, a levegőt olyan mixtum compositumra teszi, melynek beszívásától a városi közegszépségügyi tanács falgaszokkal óvhatná a közönséget.

Kimegyünk a szabadba, természetesen nem az országuton, nehogy eserből vederbe kerüljünk, hanem arra, amerre nincs tilalomla, mezon réten keresztül, valamelyik hegy-re. Milyen szép dolog is az, hogy nálunk hegy és szőlő egyértelmű egymással. És akarmelyik hegyre megyünk, ha bennszülöttek vagyunk bizonyosak lehetünk abban, hogy ismerőseket találunk, kik beívának bennünket s ha savanyúnak találjuk az ideit szőlőt, megkínálnak bennünket tavaljival, vagy még régibb keletűvel, még pedig olyannal, melynek már csak a lege artis képrései redve van meg. Milyen jól esik ebben a levegővel töltött időben magán a hegyen inni a hegy levét!

De utni, ugy veszem észre, epenséggel nem vagyok abban a bangulatban, melybe bele akartam magamat erőltetni.

Bocsánatot kérek, de ennek csakugyan a jó idő az oka. A kedélyem ilyenkor makrancosodik és nem akar kötelességszerűleg baborolni. Várom kell, míg megérednek az ég könyvei. Az önk érdekeiben reménytelen azonban, hogy addigra más anyag is akad. És a mostani időszéri-útsévegezt pedig már csak azért is be kell lejezmem, mert már a hatodik levelet hullatom a szedőgyerek kezébe és a „kavirra” kisvártott hely nem terjed tovább.

Aztól félek, hogy az önk útleírása még eddig nem terjedt.

meg a mi Kőseynk, Kazinczyk, Vörösmartyk, Aranyuk csak sokat emlegettetnek, de csak kintassunk egy kicsit melyben, majd meglátod, milyén rossz lábon áll a mi intelligens magyar lakosságunk ezekkel a derek férfakkal. A klasszikusokkal való foglalkozáshoz még jóakarát és pénz nem elegendő, ahhoz egy kis tartós érdeklődés is kell, melyet csak tanulás útján a megértés adhat.

Ha végig lehetne nézni azokat a privátkönyvtárakat, a mennyire én az iteni viszonyokat ismerem, vah itt elég magyar könyv a zsidó családok köreiben is; s ha van egynehány, ahol talán nincs, ezek miatt melánnyalanság bántani azokat, akik e tekintetben is megteszik a magukat.

De a vad neveléses is: Az irodalom parfolás annyiban nő, a mennyiben az irodalom napi szükséglete kezd válni, s nem luxus. Nemzetünknek még e tekintetben sokat kell haladni. Ha egyszer megdoroedik a nemzetnek zöme a selejtes termékektől, melyek ízelet, erkölcset rontják és megméltelyezik s a névelés jobb irányu fejlődésével társadalmunk is a szükséges feltételek birtokába jut, különösen pedig, ha egymást nem marjuk, hamis reklamációkkal el nem keserítjük, hanem bármilyen szegényes eszközeinkhez mérten a városi köznevelés előléti tényezőit gyarapítjuk, akkor önmagától fog beállni a mi erőszakkal nem ment solhasem és nem megy most sem. A kálizsai zsidók magyarosodása többé nem esik kétségbe az, a ki a helyi viszonyokat 12 év előtt ismerte.

Szíves üdvözléssel vagyok híved.

Hoffmann Mór.

A ki ezt a mi cikkünk megeztőlására írt levelet figyelmezen és elfogulatlanul végig olvasta az bizonyára velünk egy írt nem is thatta el meg lepését a fölött, hogy t. barátunk Hoffmann Mór, kiknek tehetségét és irodalmi működését öszintén nagyrabecsültük, ez alkalommal azt az ügyet, melynek védelmére vállalkozott, csak ilyen módon tudta megvédelmezni. Ebbe a meglepetésbe részünkről sajnálkozás is vegyül. Igen sajnáljuk, hogy Hoffmann ur, ki jól ismeri ugy azokat a viszonyokat, melyek alkalmat adtak a vita tárgyát képező cikk megírására, valamint jól ismerhetné a mi in tenziónkat, — mondjuk, hogy ő is, és talán még nagyobb mértékben, beleesik abba a hibába, melyben a Z. K. „czafoló”-ja szenved. Ő is rönket lát s a jóakarattal megírt cikket szintén olyannak mondja, mely az anti szemifizmusznak szolgál szívesen fogadott tápláló anyagnak s ezért habár a kérdést nem találja kényesnek (?) — felvetéséit időzárul annak, magát a cikket pedig igazság alanna mondja. T. barátunk indokolni is iparkodik ezt a kétrendbeli állítást, de épen ez az indokolás ütött ki olyan gyengén hogy az állítás tarthatatlanságát bizonyára belátták azok is, akiknek — ki kell mondanunk — rosszul felfogott érdekében írta meg Hoffmann ur azt a nyílt levelet.

Mi a dolog természetéből kifolyólag megfordított sorrendben vesztük az „indokolás”-t és mindenekelőtt határozottan tagadjuk hogy a „Zala” cikke nem volt igaz. A Hoffmann ur levelében nagyon kerestük azokat az érveket, melyek e bizonyára súlyos vádat támogatnák, de ezek helyett az érvek helyett egészen mást találunk. A nyílt levél írója panaszkodik az egész magyar közönség ellen, hogy nem léven hozzá elég érdeke, nem pártolja kellőleg a komoly irodalmat, azután kiket az antiszemita ellen, kiknek a zsidó sehogy sem kell; ezek közben pedig a magyar vidéki sajtótól meg tagrdja a szok és lelkiismeret (!) létezését, ebből a magyar könyvpiac (sic!) rossz viszonyait dedukálva. Eutól a leg utóbbi teljesen érthetetlen, meg egy zéstől eltekintve: a mi a többi írti legkevésbé sincsen szándékunkban, azoknak taglalásába bocsátkozni, mi utána (pen semmi öszelűggében nincsenek magával a tárggyal és ismét érthetetlen elűtünk az, miért vonta bele ezeket levelének keretébe Hoffmann ur. De hát valamis mégis csak kell ezekre neve is mondanunk, mert

érdemleges állításokat csak ezek tekintetében foglal magába a nyílt levél. — Azt jól tudjuk mi is, hogy a komoly magyar irodalom nem részestül akkora pártolásban, mint amekkorára szüksége volna, s hogy a klasszikusok teljes megértésére bizonyos fokú képzettség kell, ezt sem a Hoffmann ur leveléből tanultuk, de hát mi soha sem mondtuk ennek ellenkezőjét s ha spezialiter a zsidók magyarosodásáról szölvünk, ott a magyar irodalomnak nem kellő módon való pártolását csak mint egy jelenséget említtük a többi közül. Azt pedig t. barátunk sem tagadja egy szóval sem, hogy szívesebben ol assák az idegent, főleg a németet, mint a magyart. Hoffmann ur folytonosan csak az irodalmat és ennek rossz viszonyait, az irodalom pártolást és nempártolást emlegeti, mintha mi egyebet sem mondanunk volna.

Hát a házi körben és a nyilvános helyeken való német társalgást? Pedig ez csakugyan „választófal” és igen tisztázatos hatással van azokra, kiket ez ugylátszik csak szemitákat és antiszemitákat ismerő Hoffmann ur természetesen az „antiszemiták” gyűjtőnévvel tisztel meg s kik közé kvázi bennünket is kegyeskedik számitani. Hoffmann ur a viszonyok teljes ismerését vindikálja magának s mi ezt el is hisszük neki. De hát nem jár Hoffmann ur s hasem kávéházba? Vagy ha ide nem is, a kaszinóba tudjuk, fel szokott ároganni. Milyen beszélgetés folyik ott? Határozot an nem akarjuk kimondani mert tudja is en, minnek bevezetésnek el bennünket hamarjában, de annyi bizonyos, hogy ez a beszélgetés még csak nem is német. Pedig ezek az így beszélgető kereskedő és nemkereskedő urak, tudtukkal, majd valamennyien ol bírják a magyar nyelvet, sőt nem mondanék meg azt, hogy magyarul legálább is szebbben beszélnek, mint németül. És a német újságok jaratása? — T. barátunk hosszú ideig szerkesztett magyar újságot; jól tud a milyen mértékben pártolják ezt a zsidók és valószínűleg azért hallgat olyan mélyen eről a pontról. No meg a kereskedői könyvelés és levelezés? Erről ne is beszélünk, ugy-e Hoffmann ur?

Egyenek elhallgatása után könnyű t. barátunknak azt mondani, hogy cikkünkben alaptalan reklamációk voltak; könnyű, de nem méltányos, mert nem igaz, ilyen ráfogni. Ismerjük mi is a viszonyokat, mert többiben higye el t. barátunk, mi sem irunk volna róruk és igen bünt bennünket az, hogy Hoffmann ur az egész vidéki sajtót a lelkiismeret hiányával vádolja. Hiszen ő is vidéki író, hosszú ideig itt Kanizsán volt szerkesztő s most sem tette le a tollat; ismeri a vidéki sajtó nehézkörülményeit, tudja, a vidéki újságíró mennyi félreértésnek van kitéve és mégis így nyilatkozik. Ámbátor olyan igen nagyon ezt sem csodálhatjuk mert hiszen ő maga a nyílt levelével legvilág sabban bizonyítja, mennyire félreértett bennünket. És egy tekintetben mégis igazat vagyunk kénytelenek neki adni. Nem kellett volna, z ele a cikkünk ele az a hosszú bevezetés, mely épen a mi helyzetünket figyeltette. Nem kellett volna, mert még olyan ember előtt sem használt semmit; — a jankijáltások nem maradtak el.

És most még egy megjegyzést arról, hogy cikkünk nem volt időszerű. Ezt az állítást azzal indokolja Hoffmann ur, hogy egyrészt a zsidók túlérzékenyek, másrészt az antiszemiták szívesen belekapaszkodnak mindenbe, amit a zsidóknak szemére hányanak. Nohát, hogy a zsidók túlérzékenyek az áll, azt látjuk a Hoffmann ur nyílt leveléből is, de erről mi nem tehetünk, sőt megmondunk nekik, hogy ez egyik nagy bajuk — És hogy az antiszemiták szívesen belekapaszkodnak abba, amit a zsidóknak szemére lehet hányni, épen ez tette idő szerűvé cikkünköt. Szüntessék meg a szemrehányásokat.

Ezt — a nyílt levél után is, vagy ta an annyival is inkább — tanácsoljuk nekik mi, akik sohasem voltunk

antiszemiták, de akik ezenfűl is leszünk bátrak megírni azt, ami időszerű és igaz. A minden lépten nyomon való félreértés igen megnehezíti munkánkat, de nem fog visszariadni annak folytatásától.

Különlélek.

— **Tűzveszték.** Ezen a héten kétszer riasztotta fel tűzárma városunk lakosságát. Szerdán és csütörtökön volt tűz; s mindkét szer a Magyarutczában. Szerdán d. u. 7. 7-kor kondult meg a vészharang, mire csakhamar felriadt a tűzoltók trombitaszava. Toldal és Kóvász magyarutczai lakosok gazdasági épületei, két pajta, tetemes mennyiségű takarmánnyal, méhes stb. lett a tűzoltók derekas működésének daczára a lángok martalékává. A tűzet csak 9 óra után sikerült teljesen eloltani. — Csütörtökön este 7 órakor ismét tűzárma támadt. Hűcs magyarutczai gazdának egy nagy szalmakazla gyuladt ki ismeretlen okból — állítólag gyújtogatás következtében — s a veszély annál nagyobb volt, miután az égő kazal mellett közvetlen szomszédságban állt a pajta és egy másik nagy szalmakazal. Az utóbbit a színhelyre legelsőként érkezettek — többnyire gyerekek — bámulatreméltó gyorsasággal s ügyességgel szélhányták s a pajtát, valamint a többi szomszéd épületeket is sikerült megmenteni; nagy előnyére léven a mentésnek az uralkodó teljes szélcsend. A tűzoltók ismét hamar voltak ott a vesz színhelyen, de ezáltal kevés szükség volt működükre. Mindket tűzveszténel kitétek magukat a honvedek, kik a laktanyából futólepésben jöve, a tűz körül tartották a rendet és hátraszorították a léha bámészködőket.

— **Nagykanizsai vadásztársulat.** Vettük a következő gyűjtkönyvet, levele N. Kanizsán 1884. évi szeptember hó 30-án a nkanizsai vadásztársulat megalakulása tárgyában. Jelen levél: Pálfi Ferencz ur német előadó, előterjeszti, hogy a társulatnak jelenleg 30 aláírt tagja van, mire a vadásztársulat megalakulának jelentik ki. Ezek után a tisztviselők megválasztása következzen: elnöknek: Pálfi Ferencz, pénztárnoknak: Összesly Antal, jegyzőnek: Békly Antal megválasztottak. Az alapszabályok kidolgozására, egy három tagú bizottság, ugyint: Pálfi Ferencz, Dajcs Zsigmond és Sebastyán Lajos küldetett ki. Bóffy Károly városi főerdész a társulat tiszteletbeli tagjának egyhangulag megválasztván, — a jegyzőkönyv másolatban megküldetni határozottat. — Tekintve, hogy a vadásztársulat egyik főczélfja, hogy egy a területre, mint a vad állomány megóvassék, elhatározottat, hogy Babochay György polgármester átiratban megkerestessék, hogy az erdőőröktől elveit puskák nekik visszaadásának. Szabad területnek a kiskanizsai terület a nyires és legelő minden megszorítás nélkü kijelöltetett. Indítványozottat, hogy a legközelebbi időben vadászat tartassék. Ezen indítvány elfogadtván, a vadászat megtartására f. evi október hó 9-ike állapotott meg. a vadászat a felső erdőben lesz nyul és fogolyra. Összejevetel a récei gát-nál reggeli 8 óra, — 11-en az alsó erdőben szalonkára. — Összejevetel a faiskolánál reggeli 8 óra, s mindkét vadászatához külön-külön 30 ható rendelkezendő ki. — Egyéb tárgy nem lévén, a gyűlés feloszlottat, jegyzőkönyv bezárattat.

— **Szemérmetlen tartalmu szennylap** első száma elent meg e hó 2-án Wajdits József helyi könyvkereskedő kiadásában. A primitív kiállításá fűzetben „Amor” cím díszelég, s a szennyes irodalmi produktum szerkesztője Hymen álnév mögé rejtőzik. A nyolcz oldalra terjedő első számot valóságos újdort gerjesztő obscenitással írt előfizetési felhívás előzi meg és ennek az előfizetési felhívásnak megfelelő egész tartalom, mely e nemben olys valami, aminek a magyar irodalomban — ennek dicseretére legyen mondva — aligha van párja. A szerkesztőség és kiadóhivatal ígérete szerint az „Amor” havonként háromszor fog megjelenni, — ha ugyan nem akad hatóság, mely ugy a szerkesztő, mint a kiadó ural megérteli, hogy a magyar büntető-törvénykönyvnek van egy 248-ik számú szakasza, melyet ép ugy tiszteletben kell tartani, mint a többi. — Addis is, míg a szerkesztőség-gel ezt megértetik és az összesnyomatványt érdeme szerint eldobozzák, óva figyelmeztjük a szülőket, vigyázzanak, nehogy valahogy gyermekeik kezébe kerüljön ez a hibetetlen ronsdaságu sajtótermék, mert a családi körben az ilyen valószággal megmetéltető mérge gyasant hat. Pedig az egész ocsmány vállalat ugylátszik hitvány spekuláció, mely egészen az ifjúság megtartásából szerzendő haszonsa irányul. Az ilyenre csakugyan nem lehet egyéb szavunk enél:

pluj! De még egy megjegyzést még sem hallgathatunk el. Az „Amor” kiadótulajdonosa egy szerszínki kiadótulajdonosa egy hetenkint kétszer megjelenő társadalmi lapnak, mely éppen legutóbbi számában azzal dicsekszik, hogy az ő témái: vallás-erkölcs, népnevelés, népoktatás, az általános társadalmi bajok. Tehát a tulajdonos ur egyik lapjában vallás-erkölccsel és népoktatással kereskedik, másrészt meg a valósággal hordélystülusban ut „Amor”-ral spekulál a publikum zsebére. Talán erre czéloz a fiatal szennyilap előfizetési felhívása, midőn azt mondja, hogy korunk tagadhatatlanul reális irányú? — Utólag arról értesülünk, hogy az „Amor”-t megjelenése után való nap hatóságilag konfiskálták. 1130 példányt koboztak el W. J. könyvkereskedésében. Ugy a kiadó, mint a szerkesztő ellen hirtőleg folyamathat tesz a bünyvadi eljárásat.

A Zala-egerszegiek vasutat akarják. E czéloból az érdekesség szept. 14-en Z.-Egerszegben Skubliás Jenő elnökletű népes gyűlést tartott, melyben elhatározottat, hogy időhöz közelelen a város mellett építtessék. A Zala folyón fahíd vezetne keresztül. A költségtervezet 300 ezer forint; ebből 2/3 részt az építési vállalkozók fődozának 2/3 részt, vagyis 120 ezer forintot 100 frtos részvények útján szerezzenek meg, mi végtől az alárások gyűjtését legközelebb megkezdik. Kereskedelmi, gazdasági, ipar- és kulturális tekintetben igen fontos, hogy megyénk székvárosa ne legyen a könnyű és gyors vasúti közlekedéstől elszigetelve, azért kívánatos, hogy minden előkötvettesek, miszerint a déli vasút egy szárnyonál által Z. Egerszeggel mielőbb összekötve legyen.

Korcsmárosaink és bortermelelőink baja. Jó értesült forrásból vesszük azt a hírt, hogy a kanizsai urodalom főbörnöksége az urodalom tartozékát képező hajmárcsi (regale-) jogot, melynek bérlete 1885. decz. 31-én jár le, újra, meg pedig további négy esztendőre berbe a jelenlegi bérletnek, Rosenfeld S. mohácsi lakosnak. — Mindazonáltal, hogy — mint említettük, — megbízható helyről vesszük e hírt, még sem akarunk neki feltétlen hitelt adni, annyira valószínűtlennek látszik előttünk, hogy a főbörnö urak, az érdekelték meghallgatása nélkül ebben a nagyon sokakra kézve olyany-nyira fontos ügyben több mintegy evvel előre intézkedtek, s intézkedtek volna. Általános ismerik azt a bajos állapotot, melyet az italmérségi jog idegennek való berbeadása teremtett. A hasznosító, aki nem is lakik át a városban, a regalet termézetesen közveivel akként kezelte, hogy ez neki a lehető legnagyobb hasznót hozja. Ezek a közvegek pedig maglőhető önkénynevel járnak el a korcsmárosokkal szemben. A minél nagyobb haszon elérésére alkalmazást vesznek minden eszközt. A regalebérlet teljesen tetszege szerint emelget és egyre emelgeti a korcsmárosok által hektoliterenként fizetendő összeget; a korcsmárosok ezenkívül az ellenőrzés körül napokint olyan szekaturaknak vannak kitéve, hogy több korcsmáros arra érezte magát kényszerítve, hogy iparágával felhagyva, más módon keressen magának és családjának megélhetést. Ugyanannak a kellen-ellen és bizonytalan existenciának nevezek eléle a korcsmárosok a jövőben is. — hogyha a regale-jog bérlete tovább is az eddigi kezében marad. És bajos ez az állapot a termelőkre nézve is, kik a város és az állam által fogyasztási adókkal amogy is eléggé terhelt borért nem tudnak kielegítő árakra szert tenni. Hogy legatlább a regale ne tegye ily mértékben rosszakka az ugy sem jó viszonyokat, néhány helybeli korcsmáros összeállt, hogy mint a városától, ugy az urodalmi főbörnökségtől is, ok vessik berbe az italmérségi jogot. Tettek is e tekintetben ajánlatot a főbörnöknek, meg pedig oly ajánlatot, mely nem csak elfogadható, de mindenesetre legalább is olyan előnyös, mint bárki másé, amennyiben teljesen a főbörnök tetszésére bizza az italmérségi jog hasznosító-összegének és az egyéb föltételeknek megállapítását. Ezt az ajánlatot azonban a fentemlített forrás szerint a főbörnök állítólag visszautasították, azzal az indoklással, hogy újabb négy esztendőre megkötötték a szerződést a jelenlegi bérlettel. A korcsmárosoknak, termelőeknek, és az egész közönségnek nevében igen sajnálnánk, ha e hír való mondott volna és a t. főbörnökség igen lekötölné bennünket, ha e tekintetben határozott felvilágosítással sziveskednek nekünk szolgálni.

Érdekes tőzsde pör. Ezime alatt a „Zalai Közlöny” legutóbbi száma, a budapesti tőzsdebírósnak egy ítéletét közli. Erre vonatkozólag kompetens részről értesülünk miszerint az illető lap egy nagyon is közönséges pör talált érdekesnek. Az illető közleményben nem foglaltatik, hogy voltaképen mi az „érdekes” azon mindennapi ítéletben; de bármelyik részét is csak teljesen laikus ember tarthatja annak. A szokás nagyon is ingadozó és helyek szerint is változó lévén, azon körülmény, miszerint a tőzsde bíróság egy cseppet esetben azt véli a gabonakereskedelemben elfogadott szokásnak, hogy az adott jogi előkötvetésére a vétkes félől vissza nem jár, kategorikus imperativusnak nem nevelhető. A tőzsdebírósnak továbbá a keresetnek a szákok iránti részvelel elutasította felperest azért, mert a kereset nem lett alternatív a szákok vagy azok egyenértéke iránt indítva; ezen tekintetben azonban a tőzsde bíróság ítélete határozott valótlanságot tartalmaz, mert a kereset (756/84 szám alatt) egész világosan a szákok vagy azok 45 frt egyenértéke iránt indítotott. Azok pedig egy szákemberre sem fog az uság hatását bírni, hogy a bíróságok az általános bevett gyakorlathoz képest az idegen bíróságok területére tett utazási kiadásokat az ellenfél terhére meg nem állapítják. Következőképen nem sikerült, a „Zalai Közlöny”-nek a szóban forgó ítélet közlésével valmi megelőző ajdonságot hozni és az „érdekes” jelző bármely más „helyi híreket” inkább bevalótt volna.

Hangverseny. A körünkben időző nagyhirű zongoraművész, Grünfeld Alfréd ur, mint a legnagyobb örömmel értesülünk, mégis engedett a városzserte nyilvánuló és általunk is ismételve kifejezett közöhangnak. Grünfeld ur e hó 5-en, vasárnap, este hangversenyezni fog a Szarvas szálló nagytermében. A hangversenynek letele elvezetes a műsora és hogy nemcsak a műsor lesz az, azt a Grünfeld nevel kapcsolatban talán felesleges is felemlítenünk. Csak azután óhajjuk, hogy viszont a közönség tömeges megjelenés által bizonyítsa, hogy nemcsak a viaszhabás muzemok és a ringeljelek, hanem a művészet iránt is van, az „hajson” talterjedő, érdeke s hogy meg tudja becsülni az olyan nagy művészeket, mint Grünfeld urnak a jelenlegét. Reméljük és azt hisszük, hogy nem is fogunk csalódni abbéli reményünkben, hogy Kanizsán nagy és díszes közönség fogja hallgatni Grünfeld ur mesteri játékát.

Vilámcsepás. A múlt hó 20-án este 11 óra 15 perc körül a keszthelyi táviróhivatali helyiség közelében erős csattanás, riadóztatta fel a lakosságot. A csattanást erős lépkörü vihar, mely a táviró szobrában innen a hivatali helyiségbe csapott — okozta. A vilám a szobrákat újbb helyen megszakította, a vilámhárító vékony hazalat, mint közönségesen szokta, elege; ezzel nem elégedvén meg az erős rezéstől a kőből ötó cölcsöket elolvasztotta, a jelzőt megrengette, a hártónak igen vastag üvegledet törpázzta, a ledetlen lévő papír dobozt a benne volt tárgyalókkal együtt a szala közepére dobta, több helyen ledetlő szikrázás patóság kíséretben, minék következtében a fal több helyen füstös lett. Egyéb kár nem történt. Ugyanazon hivatalban a nappaliban is kisebb erjű vilámcsapás történt.

Nyilatkozat. A „Pannónia” cz. élelzap legutóbbi számban egyáltalán kijelentettük, hogy a lapot tovább tartjuk és a közönséget az októberi élelgyed alkalomból új előfizetésre hívtuk fel. Alban az előfizetési felhívásban emelendük, eminthogy joggal el is merészlünk, hogy a közönség igen nagy érdeklődéssel viseltetik ez u élelzap iránt s hogy éppen a közönség részéről tapasztalt támogatás következtében a Panorámának ugy szerkesztőse, mint kiadóhivatala elhatározta, hogy a Panorámát tovább adja ki. Annál nagyobb sajnálatot kell most ezen a helyen kifejezünk, hogy a Panoráma további megéljenítésének eszméjétől amaz előfizetési felhívás kibocsátása óta közbejött körülmények miatt elállottunk. Videki élelzap fennállásához utóvégre is nem elég a közönség érdeklődése. Oda más is kell. Kell, hogy az u közönség, mely elvégre is maga szolgáltatja az anyagot az élelzaphoz, a fedélyes élez s a rozszakaral nélkül való szatira iránt több és helyesebb értekléssel bírjon. Ha ez nincs így, valami rethéz lesz a szerkesztőség helyete. Sok sürölődés és igen sok kellenemesség háramlik reá. Ezekből pedig jobb előbb megmenekülni, mint később. Meggazdagodni ugy sem akartunk a Panoráman, hanem a közjót akartuk szolgálni vele. Nem is volt egy fillér hasznunk sem belőle, sőt ráfizettünk szépen. Mindazonáltal fenntartottuk volna, mert láttuk, hogy van jövője a lapnak. De, szemben a pártolókku, ama túlerzékeny resz annyira zokon tette a dolgot, hogy nem leendett reánk nézve kellemes dolog, tovább működni ebben az irányban. Másképp pedig nem lehet s a ki egyáltalán csepistől mindjárt javeszékelésben tör ki, ezzel azt bizonyítja ugyan, hogy talázza éri magát, de a mindjárt jajtató nem

log javulni. Ekkép pedig czélját téveszti az élelzap s legjobbat azt most, az évnegyed letelevel megaztintni. Egyéb, nem a nagyközönség elő való, körülmények is jöttek közbe, melyek következtében a szerkesztőség, fajó szívet ugyan, de a lelkiismeretesen teljesítet munká ontudatával letelezi a tollat. Folytatása a küzdelmet más, aléink erősebb gyómrá hozza. A közönség könnyen fog viggasztalódni a Panoráma megszűnté lelett, mi pedig megkönyvebültön sohajunk tel, miüt aki nehéz teherrel szabadul meg. T. közönségünknek e helyen mondunk őszinte köszönetet támogatásáért. Faj tőla megvalunk, de talán viszontlátjuk egymást más éren! Isten velünk! — A Panoráma szerkesztője és kiadóhivatala.

Nem is tréfa. E hóten pénteken déleiben a következő beszélgetést volt alkalmunk hallani. „Szervusz! hol találkoztok estére?” „Legbiztosabban a „Híradó”, barátom.” — Szerencsére mégis elmaradt a „biztos” találkozási alkalmom.

Ki ne volna kíváncsi, mikép dolgozik Jókai Mór, a legnagyobb magyar író? Korán reggel kel, mert korán este fekszik le, nincs rá eset, hogy este kiléncz órán túl ebben maradjon. Dolgozó-szobájában van egy tégas, öreg szekrény, feleiden tele az ő könyveivel, azoknak magyar, német, angol, francia kiadásával. Egy egész biblioteka. Az íróasztalon előtte kinyitva fekszik egy piciny, de vastkos „notes”-könyv. Senki sem gondolná, hogy ez az egy kopott könyvecské szűlte azt a többi „vilámenyvit! És hogy meg ki tudja, hánynyal terhes! Megérdemli az „angol”-nevet. Előbe szokta t. i. feljegyezni Jókai apró betűkkel az ő regénytartályát, a miket kikönlölnél, vagy a miket kop és átadom. Az egész mesének ott a váza, még az egyes fejezetek is stb. stb. ilyen rendkívüli érdeketlen ír „Mikszáth Kálmán, Jókai Mór”, a Magyar Salon októberi számában, mely ez alkalomból a Jókai-családnak arcképet, Jókai dolgozó-szobáját és Jókai sajátkezű irást mutatja be a közönségnek. A Magyar Salon ezen száma egészen Jókainak van szentelve és Mikszáthon kívül Hecker Sándor is rendkívüli érdekes cikket közöl Jókairól, kéhez ő közel rokoni viszonyban áll. A Magyar Salon októberi számát az egész napi sajtó a legnagyobb díszesréteklél halmozza el és általán el van ismervé, hogy emel díszesebb, gazdagabb, tartalmasabb és értekesebb folyóirat még nem jelent meg a magyar irodalomban. Az irodalom és művészet legelső kiindulási pontjának a Magyar Salonba, mely rövid multja dazára minden művelt magyar családnál otthonos. Ideje is, hogy a magyar irodalom és művészet egyszer teljes erővel lépjen föl a külvilágtól inportált folyóiratok és a nagy garra! hirdeten hazai sejtés termékek ellen, melyek gonhamodra ottk föl minduntalan fejűket. A „Magyar Salon” októberi száma vagy 60 képet közöl, melyek egytől-egyig eredenek és gyönyörű szép kivitelök által a lételeit oly díszesse teszik, hogy a „Magyar Salon” a külvilág legelső folyóirataival is kiálhatja a versenyt. Jókai regénye, Kiss József, gr. Zichy Géza, Szász Károly költeménye, melyeket az októberi füzet közöl, a legjobb irodalmi termékek, nákel ez évben produkáltak, gyönyörű elbeszédési találatok továbbá Beöthy Péter Lenkei, a kinek pontpári sikerült arcképe is közöltetik. Mikszáth pontpári humorra írt karcolatát közöl az u országgyűléstől, mely egy esomé képpel van illusztrálva. Tudatunk e füzetben továbbá az ország legújabb testészeti iskola remekellől pontpári mutatóványokat, és Pulaaky Ferenczről nagyérdemű cikket. Könnyebb szórakozást nyújt az Egyveleg, mely tel van kedves apróságokkal, humoristikus karcolatokkal, jótudomdijas talányokkal stb.; stb. A „Magyar Salon” előfizetési ára felelre 3 frt 10 kr., negyedévre 1 frt 75 kr., egy füzet ára 60 kr. Az első 5 füzet díszesen bekötve 3 frt 80 kr. Október elsőjéül fogva a „Magyar Salon” füzetei havonként két részben 1-én és 15-én jelennek meg 30-30 kr-ával. A kiadóhivatal Budapesti, Bohnay-utca 12. sz. *)

Az építő iparosok téli tanulmánya. Az állami közép ipartanodában a télen szünetelő építő iparosok, — kőművesek, ácsok és kőfaragók — számára rendezett tanulmány 1. évi november hó 3-ik napján fog megnyitást. A tanulmány négy téli félévre terjed s évenként november hó elsőjéül márczius hó végéig tart. E tanulmányon az illető építőiparosok rendszeres szakkiképzetést s annak sikeres bevégtése után végbizonyítványt nyerne. Tanulókat felvetetnek a 14 ik elemeveket betöltött azon kőműves — ács- és kőfaragó segédek, akik folyékonyan olvasni, írni és számolni tudnak s legalább egy évig a gyakorlatban működtek. A felvételeire jelentkezők erkölcsi bizonyítványt, továbbá főnökeiktől igazolványt tartoznak előmutatni arról, hogy mely idő óta működnek a gyakorlatban és melyik szakban dolgoznak. A beíratások az intézet helyiségében (VIII. kerület, Bodzafa-utca, 28. sz.) október hó 15-ik napján kezdődnek s e hó végéig tartatnak.

Felelős szerkesztő s kiadó:
V A R G A I A J O N.
Társzerkesztő
P a r k a s I m r e.

Irodalom.
— Az „Ország-Világ” 39-dik száma következő érdekes tartalommal jelent meg: A magyar dalszínház megnyitására. Költemény. Ábrányi Emilől. — A havasok királynője. Történeti regény. P. Szathmáry Karolytól. Folytatás. — Visszapillantás a magyar királyi dalmuszínház megnyitására. Degre Alajosról. Tíz képpel. — Az új operaház. Képekkel. — Beethoven és „Leonóra”. Közli Polko Eliz. — A hét története. Irta Adorján Sándor. — Állandó rovatok: Irodalom, színház, művészet, kegyelet, divat, külföntékek, rejtvények, naptár, hirdetések.
— **Hj. Nágel Ottó** könyvkereskedésében Budapestén a Nemz. színház bérházában megjelent a „Magyar ártalmos levelező 16-ik és utolsó füzet”. E füzettel a magyar általános levelező teljesen be van lejezve, melyben a t. cz. olvasóközönség egy hasznos de mondhatnók szükséges könyv birtokába jött, mely a nyelvi és helyes írási szabályokon kívül a levél írás szabályait, 588 levél és más tromány, czég és reklam példákat tartalmaz. Hoz egy jól szerkesztett irodalom ismeretöl és a legjelesebb magyar költők műveiből mutatóványokat; ismeretli a közlekedési intézeteköl, nevezetesen a bel- és külföldi levél és köcsiposta közlekedési szabályait, a vasuti és hajózási közlekedési, az ősztrák-magyar és külföldi pénzeköl, mértekeket, súlyokat, állami és magán értékpapirokat, végre a mű záradékát az idegen szavak tára képezi, a magyar irodalmi művekben, magán és hivatalos iratokban, hírlapokban, folyóiratokban és tárgyszerű nyelvből gyakran előforduló idegen szavak megértésére és kiejtésére. E gazdag tartalom eléggé tenuskodik a mű hasznossága és szükségessége mellett, mihez még csak azt kívánjuk mondani, hogy ezen mű az egyedüli, mely az olvasóközönség rendelkezésére áll. Megrendelhető a kiadónál füzetekben, egy kötetben füzeve és külön igen díszes kötetben.

Közgazdaság.
Gabona árak.
Nagy-Kanizsa, október 3-án.
78 kilogramm buza 7 frt. 40 kr. 7 frt 60 kr.
— Rozs 6 frt 50 kr. 6 frt. 80 kr. — Zab, 5 frt. 80 kr. 6 frt. — árpa 6 frt. 8 frt. — tengeri 6 frt — 6 frt 30 kr.

A vasuti menetrend.

Felelős szerkesztő s kiadó:
V A R G A I A J O N.
Társzerkesztő
P a r k a s I m r e.

Felelős szerkesztő s kiadó:
V A R G A I A J O N.
Társzerkesztő
P a r k a s I m r e.

Kanizsa-Buda-pest	Ind.	gyors vonat vagy vasút	reggel	este	sz. von. szent. vonat	d. u. este
			6 ó 28 p.	7 ó 30 p.	2 ó.	12 ó 15 p.

Buda-pest-Kanizsa	Kanizsa-Ek.	gyors vonat vagy vasút	este	reggel	sz. von. szent. vonat	d. u. este
			10 ó 50 p.	10 ó 50 p.	4 ó 45 p.	

Kanizsa-Buda-pest	Ind.	gyors vonat	reggel	este	sz. von. szent. vonat	d. u. este
			6 ó 17 p.	1.15	11 ó 35 p.	

Kanizsa-Buda-pest	Ind.	gyors vonat vagy vasút	reggel	este	sz. von. szent. vonat	d. u. este
			6 ó 35 p.	2.15		

Buda-pest-Kanizsa	Kanizsa-Ek.	gyors vonat vagy vasút	este	reggel	sz. von. szent. vonat	d. u. este
			10 ó 50 p.	4 ó 45 p.		

Kanizsa-Buda-pest	Ind.	gyors vonat	este	reggel	sz. von. szent. vonat	d. u. este
			1.15	11 ó 35 p.		

Buda-pest-Kanizsa	Kanizsa-Ek.	gyors vonat vagy vasút	este	reggel	sz. von. szent. vonat	d. u. este
			10 ó 50 p.	4 ó 45 p.		

Felelős szerkesztő s kiadó:
V A R G A I A J O N.
Társzerkesztő
P a r k a s I m r e.

SALÁDI LAPOK

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAPRA.

Felolvas szerkesztő: Komócsy Lajos.

Lapunk — társai között legnagyobb elterjedésnek örvendő — immár **hetedik** évfolyamát éli. Miatán kívánatra mindenkinek küldünk mutatványsságot a egészen tájékozó előfizetési felhívást, e helyen csak röviden emlékeztünk meg a közkeveltségnek örvendő lapról. — A „Képes Saládi Lapok” három **lanyt** tartalommal jelen meg a legdiszesebb kiállításban, szép, fényes, színes borítékban. — **Minden szám sok művészi kivitelű képet hoz.** A főlapban vannak eredeti s a külföld legnagyobb íróiból fordított rövidebb regények, elbeszélések, rajzok, életképek, humoreszkek; eredeti s más költemények, heti társzók, ismeretelő, tudományos czikkek, a főváros, vidék s külföld válogatott, fontos hírei; az irodalom, és művészet, körében felmerülő minden mozzanat. — Minden számhoz **egy lanyt külön regény-melléklet könyvalakban.** — **Humor** rovat, leggyakrabban **képekkel.** Hovonként **„Névtárgy”** czimű divatlap számtalan képpel, szabásrajzzal stb. is jár **ingyenes** mellékletkép. A boríték telve a komoly s tréfás talányok minden fajával. A **talányfejtők** között gyönyörű olajnyomatú képek (díszes aranykeretben), regények stb. soroltatnak ki.

A folyó évfolyamban külön regény-mellékletkép „Searpa Rachel” kitérő, esetelevénygazdag, érdekes regényt adjuk. 292-3

Mutatványsságot a kiadóhivatal kívánatra bárkinek küld bérmentve. Előfizetési ár: egész évre 6 frt., félévre 3 frt., negyedévre 1 frt. 50 kr. Mészner Vilmos kiadóhivatala: Budapest, papnővelde-utca 8. szám.

Matkovics-féle

HIRES GYOMORLIKOR

Főfőmulhatlan és különféle betegségekben kitűnő hatásának elismert gyógyítási; dinári alpeseken szedett, gyógyfűvekből készítő.

Matkovics G. M. Kaliban (Dalmácia).

Kapható N.-Kanizsán Práger Béla gyógyszerésznél, Flumében Jekel Ferencz-nél. 127 20-24

Egy üveg ára 70 kr. Csomagolás és elküldés a megrendelő költségén történik.

Der geistliche Tod, Erzählungen von Emil Barriol.
 Leichtlebig, Roman von Adolf Schirmer
 Verfehlte Bahnen, Roman von Frau von Denich-Bojza
 Geschichten aus einem alten Schlosse, von Marcus Zofai
 enthält u. a. die feinsten Illustrationen, reich illustrierte, heimliche Bekehrung.
 „Engel's Illustrirtes Familienblatt“
 218 2-5 Blatt
 Jedes Heft nur 7 kr. Probehefte gratis und franco durch alle Buchhandlungen.
 in Gross-Kanizsa u. Csakathura bei Ph. Fischel.
 Die Expedition in Wira, L. Babrburgstrasse 9.

Nagy-Kanizsa város tanácsától.

ad: 4215 | t. 84.

Árverési hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa által közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező 14060 forint becsértéjű, a nagy-kanizsai 66 számú tjkvben 863 lrsz. alatt felvett ingatlan tartozékával egytt

(régí kórház)

folyó évi október hó 9-én reggeli tíz órakor a városház tanácstermében nyilvános árverésen el fog adatni. Az árverezni kívánók értesítettek, hogy árverezni csak a becsár 10%, kának bánatpénzzel letétele mellett lehet. A többi feltételek a városház tanácstermében a hivatalos órák alatt a városi levéltárnoknál betekintheők.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1884. évi szeptember hó 13-án.

216 2-3

A városi tanács.

Fiedler Gyula

fényképészeti műterme

NAGY-KANIZSA

Városház-utca 6. szám.

Fényképek minden alakra és nagyságra, (u. m. látogató-jegy Cabinet-, Makart, Boudoir-, negy dréttli- élet nagyságu.) brillant festett, jelmez, tisztán, elegánsan készítettnek el, felvételek minden időben, bármely órában eszközölhető.

201 3-4

6503 884

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa által közhírré tétetik, hogy a városi közkórház felszerelése,

u. m. váságyak, ágyeműek, pokróczok, fehérneműek, butorok mosó helyiség és főzőkonyha szerelvények, világítási eszközök, orvosi szerek s egyéb kórházi czikkek árjelés illetőleg zárt ajánlatok útján szerzettek be.

Felhívtnak tehát mindazok, kik ezen czikkek szállítására vállalkozni hajlandók, hogy erre vonatkozó zárt ajánlataikat

1 évi október hó 15.

délutáni 5 óráig a városi tanácshoz nyújtsák be. Az ajánlatok mellett a tárgyalás napján is bemutatandók.

A beszerzendő tárgyak részletes kimutatása azok minőségét jelző árakkal, úgy a részletes feltételek a városház tanácstermében a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1884. szeptember 29.

220 1-1

A városi tanács.

Zene a családi otthonban.

Az anyira kedvelt kis kintornak

ARISTON

melyen bárki, minden zeneértelem nélkül és minden darabot, a hangjegy alkalmosságával lejátszani képes, kaphatók a legújtanysággal s a szaktárban

Rosenfeld Adolfnál

Nagy-Kanizsán

Ezen hangszer megkedvelését igazolja azon körülmény, hogy 3 vagy 4 hó alatt 3000 darabul több lett elaradva. Elszállítás minden irányban, felállításosai és utánvetéti eszközökkel.

Egy hangszer 6 hangjeggyel, csomagolva postára szállítva 22 frt. minden további hangjegy darabonként 65 kr.

Lámpák nagy választékban a leggyeserűbb féltől kezdve a legelgánsabb bronz és Majolika lámpáig.

Lefancheux és Lancaster fegyverek és töltvények. 206-4-6

1323|84

Haszonbérleti hirdetmény.

Csáktornya mezőváros előljárósága részéről közhírré tétetik: mi szerint Felső Pusztakovecz és Mihovlyán községekbani **bormérési jog**, — továbbá a „**Bárakka**” nevű csárda folyó 1884. évi október hó 16-án d. u. 2 órakor a csáktornyai községi irodában 1885. évi január hó 1-től 1887. december hó végeig nyilvános árverés után haszonbérbe adatni fog.

Az egy évi haszonbér kikiáltási ára a felső puszták veczi bormérési jognál 496 frt. a mihovlyániánál 120 frt, végre a „Bárakka” csárdánál 391 frtban van megállapítva, mely kikiáltási árak 10%, mint biztosíték leteendő.

A feltételek a községi irodában megtekintheők. 222 1 1

Csáktornyan, 1884. szeptember hó 29. én.

Az előljáróság

Zwieback Lajos és testvére

divat-rak, hölgyruhák, késművek, szőnyeg- és butorcsikkék raktára

Bécs

VJ Mariabillerstrasse 111 és 108

sz. idei

ősz- és téli évadra

számos képpel díszesen kiállított

Hölgy-divat-lapot

ad ki. E lap rendkívül tartalmaságnál fogva fűzetésenként van kötte és kívánatra bárkinek

ingyen és bérmentve megküldetik

221 1-4

Jutalmazva **Fontos** és **Bécsben** mindennemű gőzgép tulajdonosai számára.
 Az általunk új módszer segítségével előállított **Folyókaviasanyag** elismert módon a legjobb és legolcsóbb szer megelőzőlések ellen gőzszevezetkeknél, hengereknél s minden egyéb fajta gőztartóknál. Fényes ajánlások **cs. ktr.** és **városi hatóságoktól**, valamint Európa legkiválóbb nagy iparosaitól.
 A tartósságeri és ezélszerűségért sok évi jutallást vállaltunk
Posmannky és Strelitz
Bécs I. Maximilianstrasse 13.
 Berlin, Kopenhága, Köln.
 Állandó raktárunk van Budapeston, Prágában, Brnóban, Ostrauban, Biellitzben. 184 3-16

<p>SEKRÉTORSÓG ÉS KIADÓHIVATAL: Bajna-utca 4. sz.</p> <p>Minden a laposlemezli részre vonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, felajánlások, hirdetések stb. ide intézendők.</p> <p>Hírmegjelenések csak ismert kasszából fogadhatók el.</p> <p>Kéziratok vissza nem küldetnek.</p>

ZÁLA

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A Zala megyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai- és Déli-Zalai takarékpénztárak, Bankegyesület, az Alsó-muraközi takarékpénztár részvénnytársaság és önégyelőző szövetség hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egyes évre	5 frt. — kr.
Fél évre	2 75 —
Három hónapra	1 75 —
Hirdetések jutányoson számíttatnak.	
Arverési és egyéb hivatalos hirdetéseknek 50 kr. helyegydíjot felel 100 szög 1 frt. szantul minden szögért 1/2 kr.	
Nyititár poltsora 10 kr.	

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenként egyszer: Vasárnap.

Kanizsa társas egyesületei.

A legnagyobb magyar, mint a valóban nagy Széchenyi Istvánt nevezni szokták. birt azzal az államférfi bölcseséggel, hogy belássa, hogy az állam fejlesztése és felvirágztatása csak ott lehetséges, ahol fejlődött és virágzó társadalom létezik. Egyik alapelve ez a politikai tudományok s annál sajnálatra méltóbb, hogy a modern politika ugyászólván kizárólag az államnak szenteli erejét és tehetőségét, míg a társadalom — mint ilyen — körülbelül magára van hagyva és az állam által arra utalva, hogy önmagától fejlődjen és virágozzék. A kulturális fejlődésért, az iparért és kereskedelemért, a földművelésért tagadhatatlanul óriási befolyást fejt ugyan ki az állam, de az előbbi kénytelen megtenni, hogy felküzdjé magát arra a színvonalra, melyen a többi állam áll, mely a politikai egyenrangúságát megakarja tartani, ami pedig a többi emeltek tényezői, ezeknek gondozásából és fejlesztéséből az államra közvetlen haszon háramlik; ezeknek megóvását és kiterjesztését saját anyagi érdekei parancsolják.

Sokkal rosszabbul állnak, és — mint mondtuk majdnem tökéletesen magukra vannak hagyva, azok a társadalmi tényezők, melyek az államnak nem hajtanak ugyan, forintoként és garancziaként kiszámítható hasznot, de amelyeknek nagy fontosságáról szintén egészen helyesen meg volt győződve a „nemzet napaszamosa” midőn megalapította a nemzeti kaszinót. A társas egyesületek, helyes szellemben szervezve, működve, nagy áldását képezik a társadalomnak. Arra vannak ezek hivatva, hogy a társadalomnak különböző foglalkozással bíró tagjai között az érintkezést létesítsék, hogy alkalmat és tért szolgáltatassanak a szükséges eszmécsereire, mely egyik főfak-

tora a műveltség általánosításának és a haladásnak Fölmértő társadalmi kérdéseknek elvben, közös hozzájárulással való eldöntése, társadalmi viszályok kiegyenlítése — mindezek eléggé ideális és szép feladatok, melyeknek megoldására éppen a társas egyesületek volnának hivatva és mindezeket az idővel dolgokat szépen fel is szokták említeni, ha másutt nem, hát évenként a nemzeti kaszinó Széchenyi-bankettjén, hol a nagy billikkel mondandó áldomás a fenkölt szellemi alapító dícső emlékére.

Megérteni tehát csak megértenénk, mit akart a nagy férfi akkor, mikor a társas egyesületek létesítését is bevetve hazafias munkájának programjába, de hogy mi az ő szellemében folytatnánk azt, amit ő megkezdett, azt — ha önmagunk iránt őszinték akarunk lenni — épenséggel nem állíthatjuk.

A nemzeti kaszinót e helyen bírálói sem nem akarjuk, sem nem szükséges. Igen kevésbé tartozik reánk. De elég anyagot találunk az elmélkedésre, ha azokat a társas egyesületeket tekintjük, melyek városunkban léteznek — ha fölvetjük azt a kérdést, megfelelnek-e ezek céljoknak, vagy nem?

Számra nézve, elég ilyen egyesületekünk van. Itt van a szabadelvű kör, a polgári egyesület, a kaszinó, a társas-kör. Tehát négy. Mindannyi elég nagy szabású, újra tehát nincs szükség.

A szabadelvű kört elsőnek jellemeztük a sorban. Elsőnek azért, mert annak speciális politikai színezete is van és nem tisztán társadalmi, hanem főleg politikai célokra alakult. Három héttel ezelőtt, ugyanezen a helyen hosszabb cikkben foglalkoztunk külön a szabadelvű körrel és hogy akkor elmondott nézetünk helyén való volt, legfőképpen bizonyítja az a körülmény, hogy a szabadelvű párt sajtóbeli országos vezérorgánuma a „Nem-

zet” majdnem egész terjedelmében reprodukálva ama cikkünket, azt igen figyelemreméltónak és a benne foglalt tanácsot sürgősen követendőnek jelentette ki. Ez ugyan elég jókora erkölcsi elégtétel nekünk, kik azt a cikket saját sugallatunkból írtuk meg, de mi elég szerénytelenek vagyunk meg nem elégedni azzal, hogy az eszmét másutt is helyesnek találták. Mi nagyon szerettük volna és most is szeretnénk látni, hogy cikkünket nem egyedül a „Nemzet” találta figyelemreméltónak, hanem megszívlelték volna azok is akiknek szól. Mert, ha egészen őszinték akarunk lenni, akkor kereknek ki kell mondanunk, hogy a szabadelvű körnek, úgy ahogy most fennáll, vajmi kevés létjogosultsága van. A képviselőválasztási mozgalmak idejében két-három hónapig tevékenykedett a szabadelvű kör; alig esett meg a választás, megint csak annyit tudunk róla, hogy ennek a körnek igen díszes helyiségei vannak ott a déli-Zalai takarékpénztár bazárjának hátulso épületében, hogy ebbe a díszes helyiségbe vajmi kevesen járnak fel újságot olvasni vagy egyet tarokkozni, hogy maga a kör iránt magukban a tagokban valami kevés az érdeklődés, hogy a kör tisztikara igen jól érzi magát a dolce far niente ben a hogy amennyivel a kör most szolgálja a szabadelvű eszméjét, az körülbelül egyenlő a semmivel. E fölött való sajnálkozásunkat fejeztük ki a multkor és ennél jobbat ma sem mondhatunk. Pedig megmondottuk azt is, hogy mit kellene a körnek tennie. Töle vártuk és várjuk — habár már sokkal kevesebb reménnyel — most is az iniciatívát a szabadelvű pártnak megveszerte való szervezésére. A zala megyei ellenzéki kör” alapszabályait maholnap láttamozza a miniszter, az ellenzék nem várja a mostani országgyűlési időszak leteltét, hanem már most csoportosul és fegyverkezik a be-

következendő választási kampagné-ra. Pedig az ellenzék talányomlag erősebb a szabadelvűpártnál. Hogy még erősebb akar lenni, azt csak természetesen találhatjuk. És ez meg is log történni, ha a szabadelvűpárt részéről ennek olyan kiváló reprezentánsa, mint a szabadelvű kör sem ad semmi életjelt magáról. Így a kör sem tarthat igényt arra, hogy őt magát számba vegyék. Mint politikai faktor körülbelül megszűntette működését a zala városi” politika melyet matadorjai hébe-korba folytatnak, legkevésbé sem alkalmas arra, hogy a kört népszerűbbé, kedveltebbé tegye. A drága tagadási díj is visszariaszítja azokat, akik másutt, a másik három kör akármelyikében, jobban találják magukat és habár szívesen áldoznának politikai meggyőződésük céljaira, de résztlnnek költségeskedni ott, ahol ennek semmi eredményét nem látják.

Hogy ilyen körülmények között nem valami kedvező sors vár a szabadelvű körre, azt alighanem tudják a kör intézói is. Csak az a csalálatos, hogy az eddigi irány megváltoztatása, a tevékenység és látható munka helyett, ugylátszik nek maguk is lemondanak a körrel és lemondva a buzgó működés által taláncsak mégis elérhető eredményről, hagyják a kört lassan tovább tengeni, nem tördöve azzal az igazmondással, mely szerint hosszú kórságnak halál a vége. Pedig nagyon félő, hogy ez itt olyan hamar fog bekövetkezni, hogy a kórság még csak hosszának sem lesz nevezhető.

Ennyit a szabadelvű körrel. A polgári egyesületet illetőleg is van néhány komoly szavunk. Ami a társadalmi célú és fontosságú illi: a többi egyesület között városunkban a polgári egyesület nem a legutolsó helyen áll. Ez az egyesület van hivatva közvetíteni az érintkezést a közép-, főleg az iparos, és a magasabb, intelligens

TÁRCZA.

Szeretnék messze menni...

Szeretnék messze menni veled,
Hol virág nyílt, dal andalít.
Egy hevík volna: a természet;
Szócsélgünkbe' harmadik.

De félek, ott se pihenünk majd,
Ellenséged lesz újra sok.
Hangod bánatán a pacstírtát,
Az ibolyát meg illatod.

Csbndes magányban, emberek közt
A nyugalom s'hol se int
Irigyed e'gyok magam is már,
Kit jószágod megszégyenít!

Atkod marad már... Az irigység
Az égbe is nyomni követ
És — sárgaságba esik mentlen
Az egész nagy anygalsere.

Prém János.

A végzet.

— Épületek kitérők öngyilkosok számára —
— A Zala” eredeti társasja —

Ki ne ismerné azt a nem is olyan régi, de éppen korszerűségénél fogva általánosan jónak talált szót arról a bizonyos három légyről? — Intim barátságban éltek kora fiatalaságuk óta; megosztották egymással minden szíjjantást — mert hiszen találni nem szokták, — együtt vigadtak, mikor va-

lami szobasárookban egy eltévedt czukordarabkát találtak s együtt busultak, ha a mogorva szakácsné valami mosogató ruhával üldözte őket egész az ablak legfetejéig, a hol aztán egy árva zsirpecsét sem találtak, melylyel korgó gyomroszukat csillították volna. De hát meg a légynek az élete is forgó viszonytárgyának van alávetve és esetleges kellemetlenségektől kárpótoltá őket az az igaz barátság, melylyel egymás irányában viselkedtek. „Est enim amicitia omnium divinarum” stb. (szóval-szóra már ellelejtetem, mit mond az amicitia Ciceró írótarunk.) Azt is ellelejtette feljegyezni a krónika: egy vagy különböző nemű volt-e a három légy, de igen hihető, hogy az utóbbi eset állt s hogy valami szerelmi história is beleszővődött a harmas szövetségbe, mert a történet — eléggé tragikus módon — öngyilkossági kísérlettel végződik. Történt ugyanis, hogy a gyengéd lelkelű három más domesticus közül, konyhai portyázás alkalmával, az egyik rászállott a tejes köcsögre, belemártotta orrmányát az annál edesebb, mert tiltott folyadékba és — meghalt, mert a tej hamisítva volt. A másik ugyanebben az időben a szakácsnénak szánt boros pohár tartalmát kóstolgatta és ezért az ártatlan multságért életével lakolt, mert a bor is hamisítva volt. Pyladesinek gyászos sorsán elkeseredve, a harmadik Orestes — akárcsak borbélylegény lett volna — elhatározta, hogy önkényit vet véget életének, rá is szállt az ablak szélén álló „Csalhatatlan légyölő papiro” ra, egy álló napig szopogatta a mérget és — nem halt meg, mert a csalhatatlan légyölő papiro is hamisítva volt. „Se non e Verdi, e ben Trovatore”, szokta az ilyenekre rámondani a bernai haditudósító, mi pedig azért neveltünk ezen az adomán, mert semmi lehetetlen nem találtunk benne. És hogy milyen nehéz magát manap tisztességesen megöngyilkolni, arról kézzelfog-

ható tanubizonyságot tesz Bandi barátom eszéje, melyet a halálba vágódó fiatalaság számára elrejtett exemplumként ezennel megörökíték.

Bandi — a szerelmes versei alá Andor nevet szokott írni — miniszteri segéd-fogalmazó volt. A gonosz nyelvezet azt mondták ugyan, hogy ama szerelmes versek készítésére saját külön valóságos fogalmazót tartott, de hát ez nem tartozik a tárgyhoz. Dumas Sándor se maga írta a regényeit, csak nevé adta akárhányhoz, mégis nagy ember volt. Bandi barátom pedig egyelőre nem is aspirált az Akademia koszorújára, sőt egészen más, ciprusból font, koszoru lebegett az ő mélahús fantáziáján előtt. Meg akart halni. Mi érlelte meg benne ezt a rettenetes elhatározást, azt, mint jó barátja, nem fogom elárulni. Sejtsek ki önké abból, hogy fiatal barátunk szerelmes volt — horrendum dictu — az államtitkár leányába, a kinek „Virágsóhajok” cím alatt a legpetőfő-szerűbb verseket írta a „Gömörvidéki tárogató”-ban. A „Fővárosi Lapok” és „Vasárnap Ujság” mellőzésével, saját állítása szerint, azért szemelte ki a fentiszteit újságot ömlengései lerakódó helyéül, mert a másik kettő erőnek erejével egy-egy arany honoráriumot akart rákukálni mindenik „Virágsóhaj” után. Bár pedig nem azért díszlett ótágu korona Bandi ur vizitkártyáján, nem azért viselt ő zöld kabátot galamb színű kalapot és monoklit és nem azért volt ő — saját szavaival élve — miniszteriumbeli állással bíró, jó házból való, tess gyerek, hogy honoráriumért sóhajton-on. Már most megiehet, hogy a mthologia összes istennőinek mindenféle bájaival földszített kisasszony, a kinek a Bandi versei szóltak, nem bírti kellő érzékel a virágok sóhajait iránt; lehet, hogy még rettenetesebb csapás érte a jó házból való gyereket: talán egy államtitkári söréde alkalmával észrevette, hogy

egy óra óta kajján áll a nyakkendője csokra sőt az sem lehetetlen, hogy egyszerre csak önkénytelenül megszállta őt az általa soha nem olvasott, mely érzésű írók világjáralma, — elég az hozzá, hogy Bandi meg akart halni.

Egy miniszteri segédfogalmazó, ki azonban a „Gömörvidéki Tárogató” lyrikus poétája nem halhat meg úgy, mint holmi felvilágosodott mesterlegény, vagy nagyratörő kereskedő segéd-öngyilkos.

Ő nem is lehet olyan koczöngyilkosféle, ki, ha meg lövi magát, a helyett, hogy a szívet furná keresztül, csak a bordáját surolja a golyóval; ha felakasztja magát, ideje korán elvágja a kötelet, ha vízbe ugrik, elevenen kifogják, ha megmérgezi magát, ellenmérget adnak be neki, úgy, hogy mindig feléről térítik vissza a tulsó, fényes világba vezető, sötét utnak.

Egy miniszteri segédfogalmazónak, legyen bár csak tiszteletbeli, ha egyszer meghal, tökéletesen meg kell halnia!
A „Gömörvidéki Tárogató” soha os virágja vértárgyasztólóg complicité tervet gondolt ki a tökéletes meghalásra. Kirnérnél vett egy tizenkét millimeter kalibéű, tizenkét lövetes, központiűsű bulldogg revolvert — hirtelbe. Török ő vastag, erős selyemszínóra tett szert. Egy patyikus barátja lévén, húsz gramm morpium birtokába tette magát. Sőt két liter petroléumot is sikerült neki kiszállítani a Margitsziget ama félreeső parti helyére, melyet az irtóztató terv kivitelére jó előre kiszemelt.

A terv a következő volt:

Hurkot tesz a nyakára, bevesz a morpiumból jókora porciót, bekenni magát véges-végig petroléummal, a szinort-odaköti egy a víz fölé hajló, erős ághoz — a part azon a helyen jó magas volt —, azután meggyújtja a petroléumot, illetve önmagát; kiugrik a víz fölébe és ugrásközben magára sül a revolvert.

osztály között. És e tekintetben szerzett is magának érdemeket a polgári egylet. Csak hogy most e körül sincsen minden olyan rendben, mint ahogy kellene. A többi októl eltekintve a polgári egylet működése pangásának azt vagyunk hajlandók főként betudni, hogy az egylet sehogyan sem tud kibontakozni építkezési kérdésének már már örökösé váló vajadásából. Az egylet diszének épenággal nem felel meg az az elrejtett, rozsozott bódé, mely a város szépségének sincsen valami nagyon előnyre. Mertültek fel az egylet kebelében igen életrevaló eszmék új, diszes épületek könnyű és kényelmes módon való létesítésére. Nem is maradtak titokban ezek az eszmék, az egylet bizottsága is foglalkozott velük — „valaha régen”. De most már ezt sem teszik és az egylet valószínűleg csak akkor fog építeni új házat, ha a mostani egyszer megújíja a jelenlegi repedezett állapotot és előleges jelentkezés nélkül rászakad az épen benne mulatgató tag urakra. Ezek között ismét vannak sokan olyanok, akik annak a kellemetlenségnek nem szeretnék kitérni magukat, és bölcs óvatossággal kerülik a veszedelmes építéletet. Helye elég van az egyletnek, adja el azt a korhadt kalitkát; szépsummát kap érte, mert a fundusa elég értékes; az egylet építsen magának azon és ha még kell hozzá, hát könnyen törleszhető kölcsönpénzen, az új utcában megfelelő helyiséget és az új házban alighanem új, friss szellem is fog bevonulni az egyletbe melyért kár volna, ha tovább tengődnek így, ahogy most tengődik. A polgári egyletre csakugyan szükség van; ne hagyják olyan állapotban, hogy ennek a szükségletnek ne tudjon megfelelni.

A kaszinóról sincsen sok mondani valónk. Ez a legboldogabb Bár kívülről szintén valamivel csinosabban reprezentálhatná magát; de belül elég kényelmesek a helyiségei és ezek mind dig tömve vannak ugyanazzal a kizárólag kereskedőnek nevezhető, publikummal, mely ott háborítlanul köti ügyleteit, kávézik, kártyázik és jól éri magát teljes exkluzivitásában. Csak hogy ebből ismét igen kevés haszon háramlik a város-összirtásadalmára.

Nunc venio ad fortissimum a társaskörre térünk át.

Két évvel ezelőtt, midőn a szabadelvű kör a legkedvezőbb kilátások között megalakult, midőn dízes és kényelmes helyiségeiben a legpezsgőbb élet és élénkség uralkodott, midőn úgy a vezérlet, mint a tagok részéről még lelkesedés volt tapasztalható annak felvirágoztatása és állandóvá tételé iránt: joggal hittük, hogy ez a kör túl fogja szárnyalni a többi társas egyesületeket és szívesen láttuk volna, ha a viszo-

nyok a társaskört az egybeolvadásra kényszerítik. Ma már másképp állnak a dolgok; a túlzárnyalás bekövetkezett ugyan; de nem a szabadelvű kör előnyére, ez az oka, hogy a nézetünk is megváltozott a társaskörre nézve. Az igaz, hogy ez sem felel meg teljesen a társas egyesületek ideális céljának, de hát az ideált soha sem tudjuk megvalósítani és elég, ha minél közelebb értünk hozzá. A társaskör csakugyan kellemes és diszonzancia nélkül való érintkezési helye a különféle foglalkozásu, de egymáshoz illő polgároknak. A kölcsönös szórakoztatáson ugyan nem igen mennek mennek túl a társaskör látogatói, de hát ez is egyik, még pedig a legkellemesebb, érintkezési mód, ha keveset politizálnak és keveset disputálnak is fenn a társaskörben — legalább nem is vesznek egymással össze a tagok, ha városi és egyéb köztügyekben nem képeznek klikket, bizonyára ez sincs hátrányára sem a körnek, sem a benne uralkodó kedélyességnek. Maradjon tehát ez úgy, ahogy van és a többiek iparkodjanak legalább hozzá hasonlókká lenni.

Az országos ügyvédgyűlés ügye.

Az országos ügyvédgyűlés előkészítő bizottságához dr. Dell'Adami Részó betérjesszette programjavaslatát. E szerint az ügyvédgyűlés az országos ügyvédgyűlés megalakításán kívül törvénykezési reformjavaslatokat is enuncziálna, melyek állandó, testületi propagálása az egylet egyik feladata volna.

E javaslatok a következőkben kulminálnak:

1. Sürgetendő a bírói hatalom szervezésének kiegészítése, a bírói függetlenség és felelősség hatályos biztosítékainak megalakítása. Nevezetesen: a bírósági szervezet végleges megállapítása; a bírósági hatáskör kiterjesztése minden jogkérdésre és kompeten cselekvésük megállapítására a közigazgatási hatóságokkal szemben; és a kivételes és előléptelési rendszer oly reformját, mely a protekciót és korrupciót, a szerializmust és bürokratikus kaszt-szellemet lehetőleg kizárja a bírói hatalom részeseinek kebléből.

Ajánlandó e szempontból: az ügyvédi oklevél, mint bírói minősítési kellék; az illető bírói és ügyvédi testületek jelölési joga; nyilvános versenyvizsgák behozatala; a pályázók irodalmi tevékenységének méltatása és hivatalos működésük nyilvántartása.

A bírói felelősség hatályosabbá tételé végett behozandó az érdekeltek közvetlen büntető és kártérítési kereseti joga, a bírák nyilvános szavazása és szavazat indokolása, a felső bíróság felgyelmi hatalom szervezése az alsóbb bíróságok fölött.

2. Az ügyvédi önkormányzat megvalósítása és az 1874. 34. t. cz. megfelelő átalakítása. Ehhez képest: az ügyvédi kamarák országos kapcsolata létesítendő; az ügyvédi vizsgáló bizottság kizárólag ügyvédekkel alakítandó; a taglévétel és kizárás tekintetében a felsőbb fórum vegyes legyen a kuria bíróból és az ügyvédi kar választottjaiból; különben pedig a legfeljeli hatóság kizárólag az ügyvédi kamarákat illesse meg bírói apell-

latorium nélkül. A kamarák alárendelése a kormányfővel szemben és azok bürokratikus szervezete megszüntetendő. Ügyvédi szabályzatok az arra alkalmas tárgyakra nézve alkotandók.

3. A szóbeli és nyilvános, lehetőleg egyszerű, olcsó és népies törvénykezés létesítése és a büntető eljárásban az akadémikusok általánosítása. Addig is az ügyvédi plaidoyer megengedendő a törvényszékek és felső bíróságok előtt polgári és bűnügyekben, utóbbiakban a vad alá helyezés előtt is és minden büntető esetében az államilag díjazott ügyvédi védelem szervezése mellett.

4. Bírói jellegű és eljárású közigazgatási bíróságok felállításának, minőnek a mostani pénzügyi bíróság nem tekinthető. E téren is egyelőre megengedendő az ügyvédi plaidoyer minden jogvitában határozó közigazgatási hatóság előtt.

5. A polgári törvénykönyvnek önálló, saját igényeinek és a tudománynak megfelelő alkotása.

A telekkönyvi reform egyik alkotásaként az ügyvédi ellenjegyzés minden telekkönyvi beadványra nézve kötelezővé teendő. Együttal az országos értekezlet a jelen igazságügyi vezetést úgy mulasztásai, mint hibái alkotásai miatt az ország ügyvédi kara nevében bizalomra méltatlannak nyilvánítaná.

A végrehajtó bizottság e hó 9-én tartott ülésében a tervezetből azt a pontot fogadta el, mely a közigazgatási bíróságot sürgeti. Egyebekben pedig a dr. Sik Sándor által benyújtott programtervezetet lette magáévá melyet végleges szövegezése után közölni fogunk.

Regényirodalmunk és az olvasók.

Hogy mi indít bennünket e párhuzam felállítására? A felelet egyszerű. Most kapunk a „Regényvilág” negyedik évfolyamának utolsó számával egyszerre mind az „Ötödik évfolyam első számát, melynek gazdag tartalma meglepő módon csak azért is, hogy pályafutása ötödik évének elején sokkal jobb erőben van, mint valaha volt. Vegyünk az első négy évfolyam tartalomjegyzékét és a vasos kötetekben oly bő tarháza nyílik a jobbnál jobb eredeti és fordított műveknek, hogy el sem tudjuk képzelni, mit csinált az a sok jeles toll addig, míg a „Regényvilág” hasábjain működési tere nem nyílt.

A műzsa hallgatott, mert szavát nem akarták érteni. Kinek lett volna kedve írni, a midőn nem volt, ki művét kiadja? Ki vállalkozott volna egy eredeti magyar regény kiadására, midőn nem volt, a ki azt megvegye. Nem, mintha oly szegények lettek volna olvasóink, hogy könyvre épen nem jutott nekik, hanem másult a baj.

Minden jobb háznál tarka gyűjteményt találjuk annak, mit a kül- és belső eszebecsékben termel, csak — könyvek nincsenek. Az asztalon hever ugyan néhány diszkótes némi tartalommal is, képgyűjtemény, imitt-amott egyik-másik újdonság, mely sem jó, sem rossz, hanem hát divatos — és ezzel a ház szellemi kincsei ki vannak merítve.

De nem! A ház úrnőjének bálcsobájában, a szekrényben néhány jelesebb mű fekszik, de oly állapotban, hogy csak a legnagyobb türelemnek köszönheti, a midőn a hölgy előkelő szobájában, a legtisztább és legfinomabb holmi között, selyem és bársony között heverhet. Rossz könyvek, piszkos olvasmány, a mit ily finom hölgnél fel sem tételeztünk volna. Nem a tartalomtól van itt szó, mert valószínűleg Jókai, Mű-

szóth, Tolnai, Beniczky, egy-más jelesebb írónak műve — piszkos csak kívülről. A kölcsönkönyvtárak példányai. Persze sok mindenféle társaságban megfordultak már. De hát olcsó és ugyanaz a hölgy, ki keztyűre évenként két-háromszáz forintot költ, fukar mint egy uzsorás, midőn könyvekről van szó. Nem, mintha nem volna a legzuhanóbb olvasó; de, úgy vélekedik, mire való a kölcsönkönyvtár, ha magunk is megveszünk a könyveket? És mi érvaló a könyv, ha egyszer átolvastuk? Kibójtott pénz! — Ez utóbbi nyilatkozat meg azt a gyanút is ébreszti bennünk, hogy az olvasónak szívesebben foglalkozik oly könyvvel, mely egyszerű átlavás után teljesen elveszté értékét... és csak épen hölgyünk demokratikus érzelmeinek örövendünk, ki a szakácskéssel és más hasonló foglalkozásu egyénekkel egy és ugyanazon falból veszi szellemi táplálékát.

A kölcsönkönyv ritkán van oly külső mezban, mint a nyilvános azt kívánánk, ha csak nem egészen új. Minél érdekesebb valamely könyv belső tartalma, annál tisztálthatabb külseje és igen gyakran épen azon a lapon, melyen valami paradicsomi jelenet játszódik le, oly nyom pompázik, melynek titokzatos eredete épenággal nem egyezik a költő esztétikai intencióival.

És nem utolsó ellenvetés a kölcsönkönyvtárak ellen az sem, hogy a ragályos betegségek terjedésének ezek nagyban előmozdítói. Megfontolásra méltó e szempont, mindíg és mindenütt, de különösen a jelen időben, midőn egy borzasztó járvány járja be a világot. A járványos beteg kezéből kikerült könyv nem egyszer volt már a következő olvasóra nézve betegség vagy halál oka.

A kritikusok, kik vagy erkölcsi felháborodásból ítélik el, átkozzák meg a könyveket, vagy titokban élvezve, elolvassák azokat, hogy aztán lépők szét, bebizonyítandók ez által, hogy éles tollal rendelkeznek — a kölcsönkönyvtárak javára dolgoznak. A rossz könyveket nem veszik, a jókat nem olvassák. De ez állapotokat kevésbé lehet a kritikusok, mint a közönség rovására írni. A hol nagy a zaj, odacsődülnek a kíváncsiak; ha szűz esztől tudják is, hogy megint csak nagy hü-hó semmiért.

A kölcsönkönyvtár nagyon értékes hely, megérdemli, hogy visszatérjünk oda. Az író itt igen hálás tapasztalatokra tehet szert. Itt nyilvánítja a közönség, hogy tulajdonképpen mit kíván. Szereti az izgató, pikáns, könnyed olvasmányt, az üres szellemet és csiklandoztató phraszokat... szereti a francziát. Megtanulhatja itt az író, hogy a közönség sem épülni, sem okólni hanem csak mulatni akar. De meglepi őt a tkarékosságnak itt nyilvánuló különös neme is. A leggyanóssabb hölgy is képes a legérdekesebb regény folytatásával addig várni, míg a következő kötet rendelkezésére állhat és a könyvet nem veszi meg a viláért sem.

És ha a salonthölgy egyszer az íróval találkozik; nem tud neki nagyobb bókot mondani, mint hogy leereszkedőleg közli vele, hogy legújabb könyvét most hoztatta el — a kölcsönkönyvtárból. Csak a tudós, az egyszerű polgár, az iparos veszi meg a könyveket, melyekbe aztán testestől, lelkestől elmélyed.

Pedig ha előkelőbbjeink, kik mindenütt ott ragyognak, hol zsepét és német támogatni kell, rászánnak magokat arra, hogy mint az angolok és francziák teszik, ők is megszerezzeik nemzeti irodalmunk kiváló és legjobb műveit — mily gyorssan megváltozhat a helyzet! A teremtő szellemeknek, a nép legmagasabb eszméi magyarázóinak nem kellene anyagi gondok felett siránkozni. A köny-

lyenténképen meg lesz mérgezve, föl lesz akasztva, agyon lesz égetve, főbe lesz löve; mikor a kötélt is elégett, akkor bele esik a vízbe és ilyenténképen mint megmérgezett, agyonlőtt, agyonégett, fölakasztott ember végeztetül a Dunába ful.

Ötszörös öngyilkosság-ról hoznak másnap hírt a lapok.

Ezt a hajmeresztő tervet a szerencsétlen ember programszerűleg végre is hajtotta az utolsó pontig. Másnap — együtt karamboláztunk a Redoute-kávéházban.

Csak az a pech esett meg ugyanis Bandi barátunkon, hogy a program legutolsó pontja nem sült el. Azaz hogy a revolver esült, de — ugrás közben nem lehetvén biztosan célózni — nem a homlokát, hanem a selyemzsinórt találta ketté löni.

Aminék aztán az lett a következménye, hogy ő a még laza hurokkal a nyakán esett a Dunába. A víz rögtön eloltotta a petroleumtűzét, mely még csak a nadrágja alsó részét kezdte ki; Bandi alámerült, nyelű is vagy két akó szüretlen dunavízelt, melyet aztán, mikor a loccsanásra elősietett emberek hamarosan kifogták, a morphiumban egyetemben, szerencsésen kikebelezett magából. Ez a végezt.

Ez ellen harcolni nem lehet. Bandi megfogadta, hogy nem lesz többé öngyilkos.

LUPULUS.

Fővárosi tárczalevél.

(Csavargó egyfő-másod)

— A „Zala” eredeti tárczája.

Minden dolganak megvan a maga sajátos, nehéz oldala. Megvan minden hivatalnak is többé-kevésbé. A fővárosi levelező tisztét minek nevezem? Hivatálnak csak nem nevezhetem; pedig ezzel is jár haj elég, megvan ennek is a sajátos mo-

héz oldala; — tehát ezt a tisztet a „dolog” fogalma alá sorozom. Tudós Szarvas Gáborunk van hivatva új szót találni ennek a szoros meghatározására.

De nagyon messzire ne essünk a tárgyunktól. Hol is hagyta csak? Nem kis feladat ám fővárosi levelezőnek lenni. Mert igaz, történeti itt Budapestén sok minden; de ha azt a sok eseményt a fürkész zsurnalisták, az árgusszemű lapok mind elkapkodják, s aztán irnak róla hasábkokai; mi marad a fővárosi levelezőnek?

Itt van! Megnyitották az operaházat, a képviselőházat. Már a megnyitás előtt ódakát zengedeztek a lapok, úgy, hogy a megnyitás utánra már nekik sem maradt ezekről tárgy.

De egy szubanc gyerek majdnem gondokdótt (fárgyri) a szamunkra. — A „Csicsóné, galambom...” nóta már lejárt a magát; valami újat akart tehát mondani. Elküldte magát: „Az operaház égi! Lett nagy rémület. Egy pár lapudósítót már el is rohant az újdonsággal a szerkesztőségbe. Már a végefelé járt a hajmeresztő tudósításnak, mikor bejött hozzá a hír a szerkesztőségbe, hogy hát az operaháznak esze ágában sincs olyan boldog dolgot csinálni. Eg, eg mindenestre valami; de nem az operaház.

No, az igaz, hogy ezt a fővárosi közönséget könnyen fel lehet illetni. Felilletteti egy úszterinas is. Elküldt egy pár jaj, jaj, jaj! és összecsendül egy félutca, mert oly szívszakadva, a kétségbeesés oly meg-rázó hangján ejti ezt ki, hogy mindenkit ki-váncsivá tesz; szegénynek mi baja lehet? Pedig csak arra a nőtárs gyűjtött rá tűz-sel, hogy:

„Jaj, jaj, jaj! jaj az átkozott,
Ugy aszeretem, majd megettem,
Majd elhagyott!”

De nini! ez heilikk egy jó adomának; hogy megrajzolhatná a „Füllentő” is, — a hol meglehetősen óvatossággal, csak igen nevezetes dolgok megrajzolására vesztegetik az esetet. — ha t. i. a szegény „Füllentő” füllentésének tünékeny uralkodása után ki nem mult volna már az arnyekvilágból. — De hát ki tehet erről? Tetszett volna lenni előfizetőnek is. Most tessék olvasni „Bab szem Jankó”-t!

„No, de se baj több is veszett Mohácsnál” — zengi a népdal. Hogy élénke el az új lapok, ha nem adnák be a kulcsot a régiek? Legalább egy kettő elmaradhat belőlük: hadt engedjenek tért az ujaknak is. Hadd próbáljanak ezek is — Irnuszka, mióta Székely Aladár „Gondozó”-t ad ki, egyebet se olvas. Hall is szüköt a mamától, mert letette gondját a kötésről, varrásról. Hogyan? Mikor az a Nikszáth Kálmán most meg már ördögökről ír ebben a lapban. Még pedig arról a Hatvaniról, akiről annyi sokat beszélt volt a nagybácsi, a ki szintén olyan sokat hallott volt róla debreczeni diák korában.

Ha már ennyire benne vagyunk az irodalomban, emlékezzünk meg a művészet-ről is, és pedig a festő művészet egyik remekéről, Munkácsy Mihály „Constitutum”-est! Iestményéről, mely még folyton szemléltető a műcsarnokban. A képről már sokat írtak sokan. Ha írni akarunk róla, azt se tudjuk, mit emeljünk ki rajta inkább, mert e képen meg aprólekók kifogásokat is alig lehet tenni. Meglepnek bennünket az „gyecs alakok, a beosztás, az elrendezés; minde-nütt a művészi gond, a mesteri kéz nyoma.

Megemlékszem még a színházakról is. A nemzeti színház közelebbi újdonsága: „Maucroix gróf.”

A népszínházban „Donna Juanita”, „Kisasszony féleségem”, operettek vannak reportíron. Palmái Ilkának van módjában mosolyogni is, nevetni is, operette-szerpeiben; Blaháné repül a várszínházba, Feleki Miklósnak örömet szerezni, Evva urnak meg szomorúságot.

No, most lesz módja a közönségnek válogatni a színházakban. Nemzeti, nép-, opera-, várszínház. De találhat most szórakozást máshol is; lassanként köszöntget be a mulatságok, estélyek, bálók idenye.

De mi ez? koczogás az ajtómon, ily késő este, hogy szinte beilikk éjjelnek?

— Tessék!

— Ah, szervusz, kedves barátom, Isten hozott! Hat hogy és miként lehet az, hogy téged most Budapestén lehet látni? Foglalt helyet!

— Hát, tudod, kedves Mörizom, vőlegény vagyok. Bevásárlásokat akarok tenni. (Mert hát, tessék tudni a főváros a bevásárló-vő-és egyéb legények Mekkája. Ugy hallom, hogy van itt Pesten egy öreg ur, aki egyebet se tesz, csak a lapokban olvassa a vidéki eljegyzéseket, aztán vasuti feje-gyeket szeres az illelő házassamberjelölteknek Pestre és vissza. Ebből a foglalkozásból urasan megél.)

— Te vőlegény? s erről nekem csak most szólsz? No, nem tesz semmit, legalább lakodalommal fejezem be a fővárosi levelet, úgy is fennebb bálakról írtam.

— Tehát lakodolom!

Pármal Mör.

vek olcsóbb áron kelnek és kevésbé vagyons is könnyen megszerezhetné. És a mi tudolag, a salonban nemcsak selyembutor, de könyvszekrény is állana! A társalgásnak mily gazdag anyag, a szellemi ázarozásnak mily kifoghatatlan eszközeit nyújtana az ily válogatott könyvgyűjtemény! — És mily szép a szépen kötött könyv a szép faragású könyvszekrényben! — Az angol nem sok időt fordít az olvasásra, de megveszi a könyveket már csak azért is, hogy hazájának kiváló szellemi közlekedés legyenek és hogy a pompás díszkötések lakszobáját élénkítsék. A francia megveszi a könyveket onnaga gyönyörűségére és termeti díszítésére. Miért ne tehetnénk mi is ugy, holtól nincs más óhajunk, minthogy nemzeti irodalmunk emelkedjek, virágozzék!

Önkénytelenül írja ezeket tollam, midőn ismétlenül nézem az előttem fekvő „Regényvilág” új folyamának első füzetét.

E lap tüzte ki programjára, évenként csekély előfizetési összegért ugyanannyi jó, szép, nemes és mulattató olvasmányt nyújtani előfizetőinek, mint a mennyi pénzbe ugyanennyi kötet kölcsönzési díja a kölcsönkönyvtárakban kerül.

Hiszen annyi szépet és jót mondtak már e lapról, annyira megdicsért a sajtó és a nagy közönség, miszerint valóban azt kellene hinni, hogy nem hiányzik egyetlen művelt ember asztaláról sem.

Pedig a ki a lelkes hangon tartott előfizetési felhívás sorai között olvasni akar és tud, észreveheti, hogy az a bizalom melyek a jövő épül, a multban nem vált be a legbiztosabb alappal. És ha okát keressük, ki tudna rámutatni? Senkisé! A Regényvilág nemcsak jó lap, de a hason irányú folyóiratok között a legjobb. A Regényvilág tartalmát nemcsak jó regények képezik, de a külföldi és hazai irodalomnak egyaránt legjelesebb termékei. A Regényvilág tárczái nemcsak mulattatók, de finom észrevalók, kitűnőek is, úgy, hogy értékük megmarad az átvasolás után akárhányszor ismételt alkalmra és így egyesülvén benne minden keltek, megérdemli a legszelesebb, leghazafiasabb pártolást.

Különlétek.

Hadsi Lójáék Kanizsán. Meszse van Makó Jeruzsálemtől, de aligha van közelebb Kanizsához Medina. Már tudniillik az arabiai Medina, mert a somogyiba nem küldték a hírdet bosnyák fölkelővezért Ennek családja, Bécsből Triesztbe utaztában az e hó 7-éről 8 ára forduló éjszakát itt töltötte Kanizsán, a Krona vendéglőben Magát Hadsi Lója urat nem hozták be a vasútról, az egyenesen tovább ment, Triesztbe, de családja már ki volt merülve az ut fardalmaitól és egy éjszakai pihenőre betért ide. Itt volt Hadsi Lójáné asszony, 15 éves leányával, 13 éves fiával és testvérbátyjával, a rebellifőnök sógorával. Reggel azután tovább utaztak, hogy Triesztbe találkozzva a családfővel, elkészérik ezt az ázsiai száműzést.

A zalamegyei gazdasági egyesület e hó 5., 6. és 7-én Zalamegyezegen, a fehérvégy-utczában levő saját háza helyiségeiben szőlő-, bor-, gyümölcs- és kertivetemény- és terménykiállítás rendezett, mely, mint tudósítónk írja, egy a kiállításban résztvevők számát, mint az egyes kiállított tárgyak minőségét tekintve, kitűnően sikerült. A kiállítást e hó 5-én d. e. 10 órakor nyitotta meg az egyesület elnöke, Háczy Kálmán, melegen üdvözölvén a megjelenteket, egyuttal utalva arra, hogy a pár évvel ezelőtt az egyesület által rendezett ugyanily irányú kiállítás sikere buzdította az egyesületet, hogy újból ily kiállítást rendezzen. A megnyitási ünnepélyen szép számú és intelligens közönség volt jelen, köztük a megye 16- és alispánja, a megyei közgazdasági előadó stb. A kiállítás főképe az első napon igen látogatott volt, de már a második napon az esős idő miatt csekélyebb volt a látogatók száma. Az egyes szakcsoportok bíráló bizottságainak tagjai ez irányú működésüket 6-án teljesítették a bíráló eredményét 7-én d. e. 10 órakor hirdették ki. **Gyümmi kiállításánál:** a legszebb gyümölcs csoportért Fábriánics Ignác (Misefa) I. rendű oklevél, Kovács Sándor sójtőri tanító I. r. okl. és 3 db. 10 frankos arany; legszebb alma csoportért Könyvmayer János (Neszely) és Székely Jenő (Dobréte) I. r. oklevél; legszebb körte csoportért Clement Lipót (Palin) I. r. okl. — Egyes gyümölcs fajokért első rendű oklevelet kaptak; **Orosz Pál** (Bonzódófal) és **Tábi Rozália** (Zala-Egerszeg); másodrendű oklevelet nyertek: **Isó Alajos** (Z.-Egerszeg), **Csaby Lajos** (Sójtör), **Becker Antal** (Pölöske), **Rosenkrantz József** (Egerszeg), **Nagy Károly** (Egerszeg), **Szidony Francziska** (Egerszeg), **Kacsor Mihály** (Egerszeg), **Végh Sándor** (Merenye), **Óváry József** (Egerszeg), **Botka Jánosné** (Ujfalú). Másodrendű díjat (10 frankos arany) nyertek **Tóth Lajos** mihályfal. **Kovács Győző** alsó-bagodi, **Schmidt József** nagy-récsi, **Haber Imre** nagy-kapornaki tanítók és **Goldberger János** (Egerszeg). Harmadrendű díjt (egy db. 2 frtos ezüst) nyertek: **Ebedly Lajos** (Csács), **Hrigl János** (Egerszeg), **Lakner Imre** (Egerszeg), **Simon János** (Egerszeg), **és Mátyás Antal** (Gétye). **Kerti személyné:** **Orosz Pálné** (Bonzódófal), **Becker Antalné** (Pölöske), **Fábriánics Gyula** (Orbánysfal) első rendű oklevéllel, **Szty Dezsőné**, (Botfa); **Baranyay Odónné** (Hahóth), **Varga Károly** (Egerszeg), **Kurcz Lajos** (Köves-Kálta), **Schmidt Endréné** (Egerszeg), **Kovács Győző** (Bagod), **Gyömbörey Vincze** (Egerszeg) II. rendű oklevelet kaptak kitüntetésül. **Terményekért:** a **baki uradalom** (buzsáért és kukoriczáért külön-külön), **keszthelyi gazdasági tanintézet** (buzsáért és árpaért), **Fábriánics Ignác** (Misefa) zabért, továbbá **saláta- és babért**, **Csaby Lajos** (Sójtör), **Farkas Dömötör**, **Fábriánics Gyula**, **Szigethy Antal** (Egerszeg), **Becker Antalné** (Pölöske), **Horváth Alajos** (Lengyel) első rendű oklevelet, **Ebedly János**, **Szigethy Antal**, **Kovács Károly** (Egerszeg), **Becker Antalné** másodrendű oklevelet nyertek, meg **Nacsaor Mihály** másodrendű díjat (10 frank). **A gazdasági egyesület** kiállítása dicseretet nyert s az egyetértéssel egy aranyat. **Szóltört:** az ollári uradalom és **Isó Alajos** elsőrendű dícsérő oklevelet, **Ebedly Lajos** 20 frankos aranyat, **Óváry József** és **Pirity Lajos** egy-egy darab 10 frankos aranyat, **Varga István** és **Rosenkrantz József** egy-egy darab 2 frtos és **Juhász István** egy darab egy frtos ezüstöt nyertek. **Borokért:** a) vörös borért **Isó Alajos** és **Botka János** I. rendű dícsérő oklevelet, **Kurcz Lajos** II. rendű dícsérő oklevelet, **Juhász István** egy darab ezüst 2 forintos b) fehér borért **Stern Farkas** (Balatavár), **Kézd Lajos** (Balaton-Füred), **Turányi Ferencz** (P.-Sat.-László), **ollári uradalom**, **Szavits Gyula** (Ederics), **Székely Lajos** (Köves-Kálta) I. rendű dícsérő oklevelet, **Isó Alajos**, **Kurcz Lajos**, **Nagy Károly** (Egerszeg), **Fábriánics Gyula**, **Székely József** (Bak), **Csaby Lajos** (Sójtör) II. rendű dícsérő oklevelet, végre **Varga István** (Istvánd), **Novák János** (Istvánd), **Simán Ferencz** (Istvánd) és **Antal Imre** (Galambok) fehér borakért egyenkint egy-egy db. 10 frankos aranyt nyertek. A bíráló kihirdetése után a kiállított tárgyak előrvezettek. A vételkérdés igen nagy volt, úgy hogy az árverésen egyes czikkék 2-3-szoros áron keltek el, minek folytán a kiadások jelentékeny része a befolyt összeg által megtérülték.

Hangverseny. Grünfeld Alfréd cs. és kir. kamaraművész ur e hó 5-én vasárnap este 8 órakor tartotta meg általunk előre jelzett hangversenyét, a Szarvas-szálló nagytermében. A hangversenyen — a csúf időjárás dacára — igen nagy és díszes közönség volt jelen, mely nagy élvezettel hallgatta a műsornak ritka művészzel előadott egyes pontjait. Grünfeld ur úgy megjelentekor, valamint minden egyes előadott darab után zajos tapsokban részesült; az első piéce után két gyönyörű koszorút (az egyik lyraalakú volt) adtak át neki. A műsor két részből állt: Az első rész a következő darabokat tartalmazta: 1. Chromatische Fantasie u. Fuge I. S. Bach. 2. Sonate caracteristique Beethoven. a) Les Adieux b) L'Absence, c) le retour. 3. a) Gavotte Nr. 3. (uj) Silas. b) In der Nacht c) Des Abends d) Vogel als Prophet Schumann e) Air de Ballet d'Alceste Gluck Saint Saens. A szünni, nem akaró tapasztalható öszöklével, Grünfeld ur ezt a részt megtoldotta egy számmal: A Pizzicato-pontját játszta el a Sylvia-balletből. — A második rész számai: 4. a) Präludium b) Nocturne c) Valse Chopin d) Mazurka Grünfeld e) Valse Caprice Rubinstein 5. a) Faust-ábránd b) Magyar ábránd Grünfeld A műsor kimerítését követő új tapasztalás után a közönség mozdulatlanul maradt helyén. Grünfeld ur elérte ezt a gyengéd tüntetést és bámulatos virtuozitásával még egy darabot játszott: egy ábrándot Wagner Rikárd Lehengrinjéből és Truhäuseréből. A hangverseny után a jelen voltak az ünnepelt művészzel még sokáig maradtak együtt a Szarvas éttermében.

A nagykanizsai társaság vasárnap, e hó 5-én tartotta rendes közgyűlését, melynek főtárgyát a tisztikar és a választmány újalakítása képezte. A választás eredménye a következő lett: **Elnök:** Tóth Béla. **Alélnök:** Somsich Lőrincz. **Táskár:** dr. Neisidler Antal. **Ügyész:** dr. Tripammer Rezső. **Pénztárosok:** Fesselhoffer József. **Háznagy:** Weber Károly. **Könyvtárosok:** Erel István. **Választmányi tagok:** Gulyás Jenő, Gözöny János, dr. Horváth Ferencz, báró Normann Ágoston, Erdődy Lajos, Clement Lipót, dr. Szukits Nándor, Hauser János, Sebastyen Lajos, Dauscha Ötő, **Számviszsgálók:** gr. Hugonnay Kálmán, Schmidt Frigyes, Simon Gábor.

A nagykanizsai vadásztársaság f. hó 9-én a felső-erdőn tartott első vadászata a szakadó eső miatt a kívánt sikert nem eredményezte. A nagy dologidő miatt csupán meztelábos apró csemetek vállalkoztak hajtókul, akik a tuskés vágásokban bizony az utakat keresték. Innen van az, hogy csak nyolcz nyúl, négy fogoly és egy darab erdei szalonka került a puszka elé.

Öngyilkossági kísérlet. Tamás Rozi városunkbeli cseledéány, megunta az árnyékvilág keserűségeit és hogy esektől megszabaduljon, e hó 9-én ugyanis az e czélra külön be nem rendezett gyepes téren a Ferenczrendiek temploma előtt, gyufasoldatot ivott. Ettől azután olyan rosszul lett, hogy a két rendőr, aki megtalálta, jónak látta őt azonnal a kórházba szállítani, hol azután

beadott hányatószerekkel annyira magához térítették, hogy — mint halljuk — élete most már veszélyen kívül van. Öngyilkossági kísérletére, saját állítása szerint, az bírta, hogy már hosszabb idő óta van helyi nélkül és valami Weber helyszerezőne azt fogta rá, hogy esernyőjét lopta el. Továbbá van egy másfél éves világtalan gyermeke, kit — maga is nyomorban lévén — nem képes elartatni. Mi igaz ezekből az állításokból, az utóbb fog kiderülni. Egyelőre jó ápolásban részesítik az életűt Tamás Rozit.

Gyorsírási tanfolyam a művelt közönség részére. Többek felhívására elhatároztam, hogy a művelt közönség részére gyorsírási tanfolyamot nyitok. — Kik ezen tanfolyamban résztvenni akarnak, méltóztassanak nálam f. hó 15-ig jelentkezni. A heti órák számát és idejét a tanfolyamban résztvevők együttesen fogják meghatározni. — Tanítási díj havonként 2 ft. — A tanfolyam legfeljebb három hónapra terjed, mely idő alatt az egész új magyar gyorsírás elsajátítható. — Talán főbbelleges is hangsúlyoznom, hogy a gyorsírásnak gyakorlati haszna mindazokra nézve, kik szellemi munkával s írásbeli teendőkkel foglalkoznak megbecsülhetetlen; mert a gyorsírás által időt, fáradságot mentünk meg, és csak ennek segítségével vagyunk képesek az előszót — röptében, — híven visszaadni s azt maradandóvá tenni. — Tisztelettel Nagy-Kanizsán, 1884. évi október hó 6-án. Dr. Kala Antal.

Jégesővel vegyest szakadó óriási záporot hozott városunkra egy ebben az előhaladott időszakban ritka erősségű zivatar. Mogyorónagyságu jég esett vagy két perczig, meglehetősen kárt okozva a legutóbbi rossz időjárás által ugyanis sok kárt szenvedett szőlőkben.

A szüret vidékünkön már kezdetét vette. Amíg a jó időjárás tartott, addig úgy volt megállapítva, hogy 15-én kezdik meg a szüretet. A rossz idő beálltával megengedték, hogy már 6-án kezdjek a szőlőt szedni. Azóta tehát folyik a szüret, sokkal kevésbé vigan, mint előbb képzelték és sokkal kevesebb kilátással jó borra.

Tanúgy.
A kormány felügyeleti joga.

A közokt. miniszterium nagylentőségű „Utasítás” bocsátott ki a felekezeti középiskolák megfigyeléséről és azokban a felügyeleti jog gyakorlásáról. Az utasítás előszó minden részletre kiterjedő formát a sokat emlegetett inspekció jogának, melynek elvéi a középiskolai állapította meg s egészben, habár a felekezeti intézetek autonómiáját tiszteletben tartva, hasonlít a főigazgatók számára készített instrukcióhoz. Az inspekcióval, az Utasítás értelmében, a miniszterium a főigazgatókat vagy más szakértőket bízza meg, de ez a megbízás nem állandó, hanem vagy esetről, vagy esetre, vagy legfőbb egy tanévre szól s csak a megbízásban megnevezett középiskolákra terjed ki, a mi bizonyára azért történt, hogy elkerüljék annak szinét, mintha a felek, intézetek, bürokratikus alárendeltséget szenvedné ezzel a kormány. Egyebekben azonban az inspekció az intézet egész külső s belső életére terjed ki. Megvizsgálndók az intézet épületi, helyiségi, felszerelési, pl. megannyak-e a könyvtárban a szükséges tudományos könyvek s folyóiratok stb. a felügyelettel megbízottnak meggyőződést kell szereznie arról, hogy tanítják-e a kötelees tárgyakat, mely czélból meghallgatja az előadásokat, a tanár magyarázatát, a tanulók feleleteit, előkéri a tanulók írásbeli dolgozatait stb., a mint alább az Utasítás szövegében megolvasható. Egészben véve a felügyelettel megbízott úgy jár el, mint a főigazgató a kormány közvetlen felügyelete s vezetége alatt álló intézetekben, csak hogy rendelkezési joga nincs s észleleteiről meg tapasztalatairól csak jelentést tehet a kormánynak, a mely azonban e jelentések alapján jóskaró figyelmeztetéseket közölhet az illető felekezeti intézetekkel esetleg meg is intheti a törvény követelményeit tekintve nem veendő intézetet. Nincs okunk ez utasítás ellen lényegesebb kifogásokat emelnünk. A kiöszintén öhajja középiskolai oktatásunk emelését, annak nem szabad visszarettennie a felügyelet tényleges gyakorlatától; ellenőrzés nem lesz kárára annak az intézetnek, mely feladatait teljesíti, míg ott, hol mulasztások ütöttek tanyát, az ellenőrzés csakhamar jótékony hatását fogja éreztetni. A nézetek elterése esetleg kellemetlen konfliktusokra adhat alkalmat, főleg minthogy felekezeti középiskoláink nincsenek hozzá szokva az állami beavatkozásokhoz. E tekintetben talán visszatérést is szül majd az Utasítás töltséges részletezése, mely talán főbbelleges is ily mértékben, minthogy szakembereket fogunk megbizni a felügyelettel. De az a tapasztalat, melylyel az értekezési kormányképviselőket megválasztották, némileg biztosít bennünket az Utasítás félremagyarázása, a vele való visszaélés ellen. Valóban minden attól függ, hogy kikre bízunk a felekezeti intézetek felügyeletét. Ha az illetők a legnagyobb szakiamerrel a legfinomabb tapintattal párosítják, akkor az állami felügyeletnek a felek intézetekre való kiterjesztése csak buzdítólag, sarkalólag fog hatni a felek intéze-

tekre, melyeket kulturánk érdekében virágzásban szerelnék látni, az állami intézetekkel, melyekkel nagy részük most is működhetik, versenyt haladva.

Közgazdaság.
Gabona árak.
Nagy-Kanizsa, október 11-én.

78 kilogram buza 7 ft. 40 kr. 7 ft. 60 kr. — Rozs 6 ft. 40 kr. 6 ft. 80 kr. — Zab, 6 ft. — kr. 6 ft. 10 árpa 6 ft. 6 ft. 50 tengeri 6 ft. 20 ft. 40 kr. árpa gav. 7 ft. 80 ft. 25

Nyilttér.*)
Megtalálta. „Csacza, Magyarorszában. Brandt Richárd gyógyszerész úrnak Zürichben. Tekintetes ur! Engedje meg kérem, hogy hálás köszönetem a következő nyilatkozatban fejezhessenem. A mult évben a magyar újságban olvastam a Brandt Richárd féle svájci labdacokról. Mivel minden szenvedő, beteges ember, tájfalvainak enyhítésére s javulására törekszik, én is ezt keresve, Török József budapesti gyógyszeráról meghozattam az ön labdacait. S a mit kerestem, e gyógyszerben meg is találtam, gyomor- és bélbajaimból már is tetemesen javulóban vagyok. Ezer köszönet önnel! Teljes tisztelettel, Szikora Ferencz kezeskedő.

Brandt R. svájci labdacsi, 70 kr-ért egy dobozzal a magyarországi gyógyszerárakban kaphatók.

196 IV. 1-1
* A e rovatban foglaltakért nem vállal magára felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő s kiadó:
VARGA LAJOS.
Társzerkesztő
FARKAS IMRE.

2742 tk. 884 sz.
Visz Árverési hirdetményi kivonat.

Az alsó-lendvai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírre teszi, hogy az alsó-lendvai takarékpénztár végrehajtónak Tompa Borbála férj. Turner Pálné végrehajtást szenvedő elleni 500 ft. tőke követelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében az alsó-lendvai kir. járásbírósg területén lévő Alsó-Lendva községében 53. sz. tjkvben. A + 2 sor sz. a felvett és az adó alapján 151 frtra becsült és a f. é. márczius 10-én megtartott árverésen Turner Pál által 1050 frt-ért megvett ingatlanra a visz árverést 1050 frtban ezennel megállapított kiállítási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1884 évi október hó 16-ik napján délelőtti 10 órakor

az alsó lendvai kir. járásbírósg tkvi helyiségeben megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiállítási áron alul is eladtni fog. Visz árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 105 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elsmervényt átszolgáltatni.

Kelt Alsó-Lendván, 1884 évi augusztus 30-ik napján.
Az alsó-lendvai kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.

NÁBRÁCZKY LAJOS
kir. aljbíró.

225 1-1.

Matkovics-féle
HIRES GYOMORLIKÖR

Főülmulhatlan és különféle betegségekben kitűnő hatásúnak elismert gyógyital; dinári alpeseken szedett gyógyfüvekből készült.

Matkovics G. M. Kaluban
(Dalmácia).

Kapható N.-Kanizsán Práger Béla gyógyszerésznél, Fiumében Jekel Ferencznél.

127 21 — 24
Egy üveg ára 70 kr. Csomagolás és elküldés a megrendelő költségén történik.

Az első osztrák ajtó-, ablak- és padozat-gyár társaság

Bécs IV. Hummelnbasse 13, alapítva 1817

Markert M. igazgatása alatt

ajánlja kész ajtókat, ablakokat (vasalással együtt) puha hajó-ugymint amerikai cserfa eresztekés- és parquet-padozatokból álló nagy áru raktárat

A gyár nagy száraz faanyag készlete, ugymint kész áruk nagy raktára által képesítve van még a legnagyobb szükségletet is a legrövidebb idő alatt kielégíteni. Elvállal üzleti portállek kiállítását, katonai laktanyák, kórházak, iskolák iródák stb. berendezését ugyiszintén, mint bármilyen más, gépekkel előállítható, famunkálatokat, rajz vagy minta szerint, kivéon lak-szoba bútorokat.

224 1-*

Nyabadalmazott Gyapot-Hajtószejt.

J. Beadvay & Co., Manchester.

Elismerve legjobb gyártmányoknak

Erősebb és olcsóbb a bőrnél.

Sem a nedvesség, sem a hőség nem bírnak rá legcsökélyebb befolyással sem. E szíjak nem nyúlnak, nem csúsznak meg, egyenesen és megbízhatóan mozognak.

Tartósságukért jótállás vállalattal.

Központi reklám Ausztria-Magyarország részére

Bécs, I. Maximilianstrasse 13.
Posnansky & Strellitz.

Valódi

ORVOSI MALAGA-SECT

A klosterneuburgi csász. kir. borkiserleti állomás vegyelemzése szerint

kitűnő jó, valódi malaga

mint kitűnő erősítő-szer erőtlenedett betegek, idősek, gyermekek stb. számára, a vérszegénység és gyomor-nyugtalan ellen legkitűnőbb hatású. A eredeti palackokban a törvényesen bejegyzett védjegy alatt a

VINADOR SPANYOL BORKERESKEDESNÉK

Bécs. Hamburg.

frt 250 és frt 130 eredeti árak mellett, továbbá különféle legfinomabb külföldi bor eredeti palackokban eredeti árakon kapható Keszler Sándor gyógyszerész és Strubinsky Adolf fűszerkereskedő urnál Zala-Egerben.

204 3-12

VII. évfolyam.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A KÉPES

Családi Lapok

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAPRA.

Felcélós szerkesztő: Komócsy Lajos.

Lapunk — társai között legnagyobb elterjedésnek örvendő — immár hetedik évfolyamát éli. Miután kívánatra mindenkinél küldünk mutatványszámot a egészen tájékoztató előzetési felhívást, e helyen csak röviden emlékezünk meg a közkeveltségnek örvendő lapról. — A »Képes Családi Lapok« három ianvi tartalommal jelen meg a legdiszesebb kiállításban, szép, fényes, színes borítékban. — Minden szám sok művészi kivitelű képet hoz. A lapban vannak eredeti s a külföld legnagyobb íróiból fordított rövidregények, elbeszélések, rajzok, életképek, humoreszkék; eredeti s más költemények, heti tárcák, ismeretű, tudományos cikkek, a főváros, vidék s külföld válogatott, fontos hírei; az irodalom, és művészet, körében felmerű minden mozzanat. — Minden számhoz egy ianvi külön regény-melléklet könyv alakban. — Humor rovat, leggyakrabban képekkel. Hovonként »Nővilág« című divatlap számtalan képpel, szabásrajzzal stb. is jár ingyenes mellékletkép. A boríték felve a Komoly s tréfas talányok minden fajúval. A talányfejtők között gyönyörű olajnyomatú képek (díszes aránykeretben), regények stb. sorsoltatnak ki.

A folyó évnegyedben külön regény-mellékletkép »Scarpa Rachel« kitűnő, cselekvénygazdag, érdekes regényt adjuk.

Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra bárkinél küld bérmentve. Előfizetési ár: egész évre 6 frt., fele évre 3 frt., negyed évre 1 frt. 50 kr.

Méhner Vilmos kiadóhivatala: Budapest, papnővelde-utca 8. szám.

Nagy-Kanizsa város tanácsától.

ad: 4215 | t. 84.

Árverési hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa által közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező 14660 forint becserűtű, a nagy-kanizsai 66 számú tjkvben 863 hrsz alatt felvett ingatlan tartozékaival együtt

(régii kórház)

folyó évi október hó 9-én reggeli 11 órakor a városház tanácstermében nyilvános árverésen el fog adatni.

Az árverezni kívánók értesítettek, hogy árverezni csak a becsár 10% kának bánatpénzzel letétele mellett lehet.

A többi feltételek a városház tanácstermében a hivatalos órák alatt a városi levéltárnoknál betekinhetők.

Kelt Nagy-Kanizsán. 1884. évi szeptember hó 13-án.

216 3-3

A városi tanács.

Der geistliche Tod, Erzählungen von Emil Racriat.

Leichtlebig, Roman von Adolf Schirmer
Verfehlte Bahnen, Roman von Frau von Benich-Bajja
Geschichten aus einem alten Schlosse, von Maurus Jofai

enthält n. 8. bis 10. Heft, 10. u. 11. Heft, 12. Heft, 13. Heft.

„Engel's Illustrirtes Familienblatt“

218 3-5

jeber Heft nur 7 fr. Freebriefe gratis und franco durch alle Buchhandlungen.

in Gross-Kanizsa u. Csakathurn bei Ph. Fischel.
Wir Expedites in Wien, L. Babenbergerstrasse 9.

Zene a családi otthonban.

Az anyira kedvelt kis kintornák

ARISTON

melyen bárki, minden zeneértelem nélkül és minden darabot, a hangjegy alkalmazásával lejátszani képes, kaphatók a legistányosabban a főraktárban

Rosenfeld Adolfnál

Nagy-Kanizsán

Ezen hangszer megkedveltségét igazolja azon körülmény, hogy 3 vagy 4 hó alatt 3000 darabnál több lett eladva. Elszállítás minden irányban, felkötéssel és utánvétellel eszközöltetik.

Egy hangszer 6 hangjeggyel, csomagolva postára szállítva 22 frt, minden további hangjegy darabonként 65 kr.

Lámpák nagy választékban a leggyeserűbb féltől kezdve a legelőgánsabb bronz és Majolika lámpáig.

Lefascheux és Lancaster fegyverek és töltyévek. 205-5-6

Zwieback Lajos és testvére

divat-ruk, hölgyruhák, készműruk, szőnyeg-és bútorcikkék raktára

Bécs

V. J. Mariahilferstrasse 111 és 108

az ideii

őszl- és téli évadra

számos képpel díszesen kiállított

Hölgy-divat-lapot

ad ki. E lap rendkívül tartalmaságánál fogva fizetésmentesleg van köve és kívánatra bárkinél ingyen és bérmentve megküldetik

221 2-4

Mell- és gyomorbetegségek.

ideg és emésztési gyengeség, vérszegénység és testgyengeség ellen.

Hoff János urnak,

malátakészítmények feltalálójának és gyártójának, Európa legelőbb uralkodója cs. k. udvari szállítójának stb. stb.

Bécs, I. Graben, Bräunerstrasse 8.

Tekintetes ur! Kilencz évi gyomorbetegség után végre az ön Hoff János-féle malátakészítmény-egészségi sörében megtaláltam a valódi gyógyeszer, mely engem kitűnő fájdalomtól megszabadított. Görcsöim elmúltak, a forróság megszűnt, beteg nyelvem visszanyerte rekeszét. Mindent az ön kitűnő malátakészítményének köszönöm.

Bräuer Peter Königswartha Z. Z. Marienbad. Tekintetes ur! Hoff János-féle malátakészítmény-egészségi sörében megtaláltam a valódi gyógyeszer, melynek legelőbb bizonyítéka az én saját testem, az előkelő és gazdag hölgyvilág rokonszenvesen nyilatkozott felőle, úgy hogy az ön gyártmányát Schwabachban méltó híre verődték és ugyan kelnek. Kérem tehát sziveskedjék újból küldeni 10 font 1. minőségű malátakészítmény-egészségi söröt. Az össegget postátulárnyival küldöm. Mely tisztelettel

Ramp Erzsébet, igazgató neje

Medicon, Wetzikon m. (Zürich), Svájc.

Német-Bogán. 1884. szeptember 20. Néhány éven át Asthában, fejből vértőlulásokban szenvedtűnk, a ezek következtében már-már a kétégyesés határára jutott. Orvosi tanácsra a Hoff János-féle malátakészítményekhez folyamodtunk és örömmel államérűk, hogy most tökéletesen egészségesek vagyunk. Valamennyi ismerűnk aki most lát, a gyógyulást valódi csodának tekint. Ha önök betegségeben szenvedők kedvéért, kérjék a sörököt küldeni.

R. Weymelka, a cs. k. szah. osztrák-magyar államvárpálya társaság főördőse, Román-Bogánban

Kérek újabb küldeményt az ön kitűnő Hoff János-féle malátakészítmény-egészségi söréből, mely felett jó hatással van reám.

Gumpden, 1884. január 2.

Düring C. lovag, a cumberlandi herceg 5 kir. főseregének táii marsallja

Orvosi gyógyjelentés.

Dr. Schütz I. ur Schönbrunn es. k. udvari kastély-orvos, ezt mondja: A józsa Hoff János-féle malátakészítmény-egészségi sör hatása az emberi testre csakúgy jótékony lehet, még pedig alkalmatlanul fogva. Az illető betegségeiben és az ezekből lábbalozásoknak különösen ajánlom.

RAKTÁRAK NAGY-KANIZSÁN: Király Ferencz gyógyszerész: Fesselhofer J. Rosenfeld Adolf — ZALA-EGERSEEG: Huboskai Ad. Keszler Sándor gyógyszerész — KESETHELY: Wüneck Ferencz — KAPOSVÁR: Lajpcsig Antal — CSAKTORNYA: Fodor F. Graner — KÖRMEND: Raes János — ENEEK: Thüroer S. F. és; Dienes J. C. gyógyszerész — PECS: Sipőcs I. Kovács M. gyógyszerész — Sopron: Molnár L. gyógyszerész — Lesk S. Müller P. — SEKES-FERHÉVÁR: Pisk L. Dieballa. Braun gyógyszerész. SEOMBATHELY: Rudolf Al. gyógyszerész — Kelenme N. J. — SZIGETVÁR: Salamon Gyula gyógyszerész — ZAGRÁB: Salgotar gyógyszerész. Alapították 1847-ben. Bécsben és Budapeston 224 1-*

1861 óta.

60 magas kitűntetés.

SZERKESZTÉSÉÉ ÉS KIADÓHIVATA

TAL: Bajna-utca 4. sz.

Minden a lapjelölési részre vonatkozó külső, továbbá előfizetési, felajánlások, hirdetések stb. ide tartoznak.

Bérmunkások levelek csak ismét késekől fogadottak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZÁLA

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A Zalamegyei ügyvédegyület, a Nagy-Kanizsa- és Dólzalai takarékpénztárak, Bankegyület, az Alsó-muraközi takarékpénztár részvénytársaság és önszegélyző szövetk. hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK.

Egész évre 5 frt. — kr.
Fél évre 3 " 50 "
Negyedévre 1 " 25 "

Hirdetések jutányosra számítottak.

Árverési a egyéb hivatalos hirdetéseknek 50 kr. költségjelen felül 100 szögig 1 frt. szentel minden szöveg 1, kr.

Nyilattér poltsora 10 kr.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenként egyszer: Vasárnap.

Város társadalom nélkül.

Természetesen Kanizsa E tekintetben mint, milyennek nem kell egy városnak lennie. Ha város fejlődésének, virágzásának egyik alapföltétele a virágzó társadalmi élet, úgy Kanizsa jövője fölött kétségbe kellene esnünk.

Egy csepp pesszimizmus sincsen ebben az állításban. Épen az a sajnálatos, hogy szóról szóra igaz. Nincsen társadalmunk. Nincsen meg az az ősz szertartó, szerves egészet képező kör, melynek, mint az élő testnek, meg vannak lüktetői erei, melyben pezsg az élet s melyet duzzaszt a tetterő. A lakosság különféle, állás és foglalkozás szerint képződő, osztályokba elkülönítve s még ezek az osztályok sem képeznek egyenként véve egy-egy egészet, hanem itt is apró osztályok alakulnak jövedelem, befolyás, családi összeköttetések és — hitfelekezeti szerint.

Ez az eldaraboltság jellemzi az olyan helységeket, melyeket a német „Krahwinkel“ nek szokott nevezni. Ilyen krahwinkel a szó szoros értelmében ez a mi híres városunk. Egymásnak lenézése, egymásra való irigykedés, egymástól való visszavonulás s az ezekből kifolyó legkiszárvosiasabb bajok jellemzik a mi állapotainkat. Ide nem hatott el a felvilágosult újkornak az elavult viszonyokat megsemmisítő jel-szava: „Egy valamennyiért.“ Azonmégis csak túl volnánk, hogy „valamennyien egyért“ — de mi ott tartunk, hogy kiki magáért. A közzel, a valamennyi ügyével nem törődik senki, minden legrapóbb elem csak magamagával foglalkozik, csak magamagának él.

Társadalmi mozgalmakat mi csak hírből ismerünk; ilyen mozgalom nálunk csak akkor van, mikor azok közül az osztályok közül, melyeknek együttvéve kellene megalkotniuk a társadalmat, az egyik agyarkodik, győ-

löködik a másik ellen. De hogy olyan irányu mozgalmunk is volna, hol az egyik osztály tesz valamit a másik érdekében — olyan nincs.

Tessék ezt megcsafolni, akinek van hozzá jóakarata; ez bennünk is megvan, de mi a jóakaratot csak úgy tudjuk érvényesíteni, ha rámutatunk a bajra Szeretnénk, ha ez nem volna meg, de hogy megszüntethessük, első sorban az szükséges, hogy belássuk magának a bajnak létezését. Az orvos is csak úgy rendelhet gyógyszert, ha előbb megtette a helyes diagnózist.

Pedig milyen komoly baj ez a miénk! Mennyire bönitőlag hat közállapotainkra ez a társadalom nélküli való állapot! megakadályozza haladásunkat. Ha valakiben támad is egy-egy jóra való eszme, melylyel a özügyet szolgálhatná, vagy nem is l p vele a nyilvánosság elé, tudva a reá várakozó kudarcot, mely abbó támad, hogy nincsen társadalom mely ezt az eszmét magáévé tenné, mely megvalósítására segédkezne; vagy pedig bir annyi járatlan sággal az illető, hogy mégis föllép eszméjével, mely azután a végleges mellőzésig igen sok sajnálkozó mosolyt és válvonogatást eredményez a megpendítőre, kinek azután örökre elmegy a kedve attól, hogy ismét valamikor törődjék olyasvalamivel, ami nem kizárólag őt magát illeti.

Ezért nem megyünk előre semmi téren sem. Eért nincsen semmi dolog, melyért lelkesedni lehetni, épen mert nincs aki lelkesedjék érte. Nagyon divergálnak az elemek.

És a sajtó? Ez csak dolgozik, nagy erőltetéssel, ha lelkiismeretes, mert akkor önmagának kell előbb nagy ügyvel hajjal fáradsággal fel-találnia az anyagot és azzal a szomorú tudattal, hogy fáradságának igen csekély lesz a gyümölcse, mert nincs meg az, aki megélelje.

A téli szezon közepében mondjuk el ezeket a tél az ő társas összejöveteivel sok alkalmat nyújt arra, hogy a differáló elemek a társadalomban egymáshoz simuljanak. Mikor mulat az ember, akkor békülékeny szokott lenni.

Történt a nyáron a Szt. István-ünnep alkalmából némi kísérlet erre nézve; akkor volt is pillanatnyi, külső eredmény, de most ismét ott vagyunk, ahol azelőtt. — Egy maradt csak: a remény, hogy valamikor mégis másképp lehet. Ennek a reménynek akarunk mindnyájunk érdekében kifejezést adni.

Ellenzéki ujság Kanizsán.

A zalamegyei ellenzéki kör legutóbbi értekezlete alkalmával kimondta, hogy az ellenzéki ujság kérdésének igenleges megoldását addigra halasztja, míg a kör anyagi viszonyai olyanok lesznek, hogy elbirják az ujságkiadásra járó, mindenestre tetemes, költséget. Az értekezletnek ez a határozata nem elégitett ki a kör tagjai közül sokakat, kik az ujság megindítását a kör megalakulása egyik főcéljának tekintették. Ezek az elégedetlenek most — mint megbízható forrásból értesülünk — a maguk szakállára akarják megindítani it, Kanizsán, az ellenzéki hírlapot.

Az ellenzéki urak szempontjából egészen helyen valónak találjuk ezt az elhatározást. Akármilyen bajos lesz is olyan politikai lapot szerkeszteni, mely a függetlenségi elveknek is, a közjogi alapon álló ellenzéknek is szá a ize szerint bírálja a helyzetet; ezt a differenciálást majd csak valahogy elsimítják és az ellenzék, melyre amugy sem foghatja senki, hogy lusta, ekképen új és eléggé hatalmas támogató erőt nyer. A mióta hírlapirodalom létezik, a nyomatott szónak mindig nagy hasznát tudták venni úgy a társadalmi, mint a politikai pártok.

Ami bennünket illet, mi az ellenzéki ujság eszméje megvalósításának csakis

őszintén örvendeni tudunk. Örülünk rajta olyan örömmel, melyet a viszonyokban tájékozatlan idegen talán nagyon önzőnek fog tartani, de amely önzéssel épen a viszonyok töltötték el bennünket.

A magyarrazt egyszerű. Az ellenzéknek lesz lapja. Ez a lap, saját pártjának érdekeit szolgálva és ezt olyan módon cselekedve, mint az ellenzék többi, fővárosi és vidéki, lapja teszi, igen gyakran arra fog kihívni bennünket, hogy az eszme harcát fölveve, védelmére keljünk megtámadott elveinknek, megtámadott pártunknak. Ily módon, azt hisszük, gyakran és fontos kérdésekben lesz alkalmunk szolgálni és — hozzáteszük, — fölünk telhetőleg a leghuzgóbban szolgálni azt az ügyet, melynek zászlaja alá sorakoztunk. E tekintetben tehát önzésünk csak annyira terjed, hogy örülünk azoknak a szolgálatoknak, melyeket mi fogunk teljesíteni. Ha nem önmagunkról volna szó, ki mernénk mondani, hogy ez az ügyvezetési nemes önzés.

Másrésről ismét vagyunk annyira őszinték, el nem titkolni azt sem, hogy nem egyedül a reánk várakozó nagyobb terjedelmű és fontosabb munka kelti fel bennünk az ellenzéki ujság megindulása felett érzett örömünket. Még egy fajta önzés járul az előbbihez. Ezt a másikat ugyan kevésbé lehet némesnek nevezni, de viszont arra sincs okunk, hogy miatta szégyenkezzünk.

Megmagyarázzuk ezt is. Ez az alkalom felhasználjuk arra, hogy egyet könnyítsünk magunkon, hogy elmondjunk egy pár olyan dolgot, mely már régen nyomja a szívünket s melyre nézve csak az alkalom vártuk, hogy a közönség előtt elmondhassuk.

Nohát — habár ezáltal talán ismét egy pár izéletelen nyelvtölgötesnek teszszük ki magunkat — nyíltan megmondjuk: főokát képezi örömünknek az is, hogy az ellenzéki ujság megindulásának biztos hitünk szerint meglesz az a hatása, hogy a közönség részéről, a mi közönségünk, a mi pártunk részéről, nagyobb elismerésben, nagyobb méltánylásban fog részesülni munkánk.

TÁRCZA.

Oh fáj beszélni . . .

Oh, fáj beszélni hullenségről,
Mig lázban égnek ajkaink;
Ne szálljon kétegy szép egünkre
Hova fényt kéj sugára hint

Ólelj át reszkető kezdeddel
Széled mosolygó szép virág
Kacagj, mig éltető sugárát
Szerelmem nyája hinti rád.

Ne hajts az álnok hitszegőkre,
Fáj látni boldogságodat;
Tüsköld szerelmed; erdők mélyén
Ibolya szebben nyil, fakad.

A nagy világ szived nem érti,
Bár könnyed csordult annyiszor!
Részét helyett csak gunyt fizethet,
Vagy lelketlenül eltipor.

Nem érnek ok rá boldogítani
S más boldogsága fáj neked;
Ha himporát durván letörlik,
A tört virágot eleetik.

Legyen szerelmünk tiszta napfény,
Ragyogva milliók felett.
Élvesse fényét jó s az álnok;
És bánja meg, hogy vétkesét.

Te higgy, szerces és rejtd magadba;
Nem boldogít más kivélem,
Szerelmedet csak szívem érti,
Fibevve áldott sziveden.

Lóvay Sándor.

A rejtélyes barlang.

— Angolból. —

Két titoktejes alak találkozott egymással. Oly helyen jöttek össze, hol senki meg nem lephette őket. Egyikük fiatal, szép nő volt; megjelenése magán bórda a nőiség minden báját, de alakja oly gyöngye s törékeny volt, hogy az embert önkénytelenül az a sejtelen fogja el, hogy alig bírja elviselni már e földi életet. A másik hajlott korú, szegényesen öltözött, kiszáradt asszony volt, kinek csak pár lépésnyi uja van már a sír felé.

Három kicsiny domb emelkedett e helyen, háromszögbe zárva be egy meglehetősen tágas területet. Magas fenyők emelkedtek fel e dombok lejtőin; a bezárt völgyet az oktoberi naptól hervadt virágok díszítették.

Korhadt fatörzsek, melyeket befutott a repkény és moh, beverték szerkesztét. E fatörzsek egyike tágas, sötét barlang előtt fektült; a barlangból zajló patakocská foly ki a mezőre.

A néprege azt mesélte, hogy a barlangban gonosz szellemek tanyáztak hajdan, vagy szürkületkor összegyűltek a barlang nyílása előtt s a folyó partjain tartották utokzatos tanácskozásukat.

Az őszi nap halvány sugarai játszottak még a dombok csúcsein; a völgyben sűrű sötétség kezdett már leszállani.

— Itt vagyok, megjelentem a találkára, mondá a jósó. — Mondd csak hamar, mit kívánsz tőlem tudni, mert legfőképpen egy órát időshetünk e helyen.

A fiatal nő vonásai egy perczre feledültek; mintha hálotti lámpa vetette volna árnyára hús sugárát. Reszketett egész testében. A patak egyik oldalán lenyuló fenekeletlen mélység felé irányza szemét, mintha egy rémes elhatározás vonná oda lépteit.

— Idegen vagyok, — mondá az öreg asszonynak. — Te jól tudod. Nem mondok meg honnan jövök. Ném is szükségem ezt tudnod. Elhagytam azokat, kikhez sorsom fűzött s kiktől örökre elváltam. Szívemet borzasztó súly nyomja s meg akarom tölteni tudni, hogyan folyik életük.

— Ki mondhatná meg ez elhagyott helyen, mi történik a világ másik részén, — szölt a jósó s élesen vizsgálta a fiatal nő arcvonásait. Emberi ajk nem képes leélni kérdéseire. De ha van elég bátorságod, még mielőtt a nap elhagyná a dombok teletjét, kívánszod teljesítve lesz.

— Még ha meg kellene hainom is, engedelmeseleknek neked, — mondá a fiatal nő s hangja a kétségbeeséstől remegett.

A jósó leült a száraz törzsre s vizsgálta a fiatal nő fejét takaró leplet. Aszél ujjongva játszott gyér fűrjeivel. Magához szölt a fiatal nő.

Térdelej le előttem s bajsod lejedet térdeimre. A fiatal nő habozott, de győzött benne a kíváncsiság s engedelmesekedett. Lehajta fejét az öreg asszony térére, mig ruhája aszályával a patak hajjai játszottak.

A jósó befarkarta ruhájával a fiatal asszony fejét.

A fiatal nő szörnyű szokat hallott a légben hangzani s borzalomtól reszketve, törekedett felemelkedni.

Bocsáss! — Kialtá — Futok, a merre lát szemem, hogy elrejtsem magam szemök elől. De egy borzasztó gondolat villant át agyán. Lehajta ismét fejét s halál halvány arccal eltakarta a jósó ruhába.

Ugy tetszett előtte, mintha ama hangok, melyeket gyermekégo óta jól ismeri, melyek fülebe hangzottak életének változékony utain, folyton belevegylőnének a jósó kialtásába.

E hangok mind határozottabbakká lettek anélkül, hogy azok fejeje, közeledtek

volna. Ugy tetszett előtte mintha a hangok nem is hallanák, hanem kísérleties fény által megvilágított könyvből olvásná ki a szavakat. A jósó elhallgatott. Az ismeretlen nő két ember szavát hallotta. Egy öreg férfi volt s egy öreg nő. A hangokai, melyek fülebe hatottak, nem a szabadban hordá s szél. Ugy rémlett előtte, mintha szobában lenne s a falak visszhangoznak a beszédet. Hallotta, mint verdesi a szél az ablakot. Tisztán kivethette az őra szabályos kötyegését; a kandallóban pattogott a tűz. Minden valósággá változtatta szemé előtt e látományt.

A két öreg elhagyta, néma keservben ült a puszta szobában. A férfi vonásai kétségbeesést arultak el; a nő szeméi a fájdalom könnyétől voltak nedvesek.

Mily bánatosok voltak a szavak, melyeket időnként egymással váltottak!

Egy tévelygő, szép leányról beszéltek, kiről nem tudtak hol bolyong. Nem hagyott hátra semmit, csak a szegyet és a fájdalom őreg szüleinek. Ezek fogják őket a sírba kísérni a szerető leány helyett.

A két öreg valami nagy szerencsétlenségről beszélt, mely nemrég érte őket; de szavaik elveszték a száraz levelek zörgésében, melyeket ide s tova hányla a hűvös őszi szél.

— Az örögek búban tölték életük végnapjait, — mondá a jósó.

— Hallottad őket te is? kialtott kétségbe esve a fiatal ismeretlen.

— Igen, de még most is fogunk hallani. Takard el arczodat!

És a jósó újra kezdte rémes idérését, mely bizonyára nem az éghez volt intéve.

A jósó elhallgatott s a fiatal ismeretlen fület zajos lármá ültette meg. Hallott lármás nevetést, átható kialtásokat, majd szendé asszonyi énekot. Vad nevetés szakította félbe e hangokat, melyeket sóhajok és zokogás váltottak fel. A rémület, a fájdalom s a kitörő öröm és vigas hangjai hangzottak fel

Zalamegyének jelenleg hat hírlapja van. Ezek közül kettő Kanizsára esik. A hat közül egyedül a Zala az, mely politikával is foglalkozhatik és a Zala a legnagyobb buzgósággal, akárhányszor jobban exponálva magát, mint vidéken tanácsos, a szabadelvű part eszméit szolgálja. Feltréve minden anyagi érdekre való tekintettel, nyíltan és keményen küzdöttünk a mellett az eszme mellett, melynek hívei a megyében kisebbségben vannak. Sőt a kerületben is. Szembe szálltunk az ellenzékkel, feltártuk gyengéit, rámutattunk minden helytelenségre, melyet elkövetett, nyilvánosságra hoztuk fogásait, buzdítottuk, serkentettük pártunk híveit, — szóval nyíltan léptünk fel mint ellenségek az ellenzékkel szemben.

Igy tettünk, jól tudva, hogy ezáltal elvesztjük a közönség nagy részét, tudva, hogy az ellenzékkel egyszer s mindenkorra szakítunk, hogy annak támogatásából teljesen kiesünk, a minnek reánk néve nem kellett volna közönyös dolognak lennie, mert olvasóközönségünk mindössze sem valami igen nagy körű. De mi mégis figyelmen kívül hagyunk minden mellékkörülményt: megtettük azt, amit lelkiismereti kötelességünk parancsolt. És ha ez nem volt is racionális dolog az egyszeregy törvényei szerint, mi megtettük. Nem számítottunk a magunk részéről semmire, még csak elismerésre sem, de a munka *«elányá»*, azt akár meg is követelhetjük.

Es menjünk még tovább egy lépéssel. Egy a maga nemében jelenen szerkesztett vidéki társadalmi lap, az «Esztergom és Vidéke» le utóbbi számában a vidéki sajtóról ír igen figyelemreméltó vezércikket. Felemlíti azt a sanyaru helyzetet, melyben Magyarország vidéki sajtója tengődik, azt a lemezést, melyben a fővárosi sajtó részesíti ezeket — igen helyesen — annak tulajdonítja, hogy a legtöbb vidéki lap nem az, aminek lennie kellene. Nem tükrö az illető vidék társadalmi és szellemi életének, nem képviselője a sajtó vidéke érdekeinek. A vidéki hírlapírók, legnagyobb része olyan egyénekből áll, kiknek gyakran még megközelítő fogalmok is alig van arról a kulturális és társadalmi tekintetben nagyfontosságú feladatról, mely az ő vállukra nehezedik, sőt ha még valahogyan fel tudnak fogni a feladat súlyát, kvalifikációjuk, műveltségük, képzettségük korántsem akkor, hogy azt a feladatot megoldani tudják. Innen van azután, hogy ugyiszóval gyári uton való segítségre szorulnak; tejetömik lapjuk hasábjait idegen eredeit és idegen ízű készítményekkel, az újságot a legprimitívbb kidolgozású férczelmények, megbotránkozott izléstelen-ségek lerakódó helyéül teszik és csakhogy megteljen az a hetenként egyszer vagy kétszer megjelenő papiros, nem bánják, akarni kerüli is bele. Elhanyagolt és kezdetleges állapotban van a vidéki sajtó és ezt nem csak a főváros nagy lapjai *«joggal»* szemé, hanem beátja a publikumnak helyesebb, jobb izléssel bíró része is, mely irodalmat akar pártolni és nem szemézet.

Körülbélül ezeket mondja t. vidéki lap-társunk és mi, kik régen tisztában voltunk

ugyanazzal, sőt hangostattuk is különféle alakban ugyanazeket a dolgokat, szintén aláírjuk a fentebb idézett állításokat. Bizony kevés vidéki újság van, mely lelkiismeretes és megfelelő tehetséggel végezné újságsíóját. Mi nem fogjuk mungánról állítani, hogy épen mi vagyunk azok, akik kifogástalanul csináljuk a lapot, de viszont van bennünk annyi önéreztet, hogy rámerünk mutatni arra a fáradságteljes, gondos munkára, melyet arra fordítunk, hogy lapunk valóban az legyen, aminek lennie kell: a mi vidékünk társadalmi és szellemi életének tükrö, vidékünk érdekeinek képviselője a nyilvánosság előtt. E mellett mondhatni feltékeny gond-dal vigyázunk arra, hogy ami magát az újság-szerkesztés technikáját, az egyes közle-mények külső formáját és azok tartalmát illeti, bennünket ne érhesen az avatatlanság és izételetlenség vádja, és úgy írjuk a lapot, hogy az ne csak a kaszinók és kávéházak közönségének, hanem a családi körnek is kedves olvasmányja legyen; közleményeinket a műveit igényeknek megfelelő színvonalon tartjuk; nem sajnáljuk a fáradságot, hanem jól megosztjuk azt, ami saját szellemi fe-lelősségünk alatt kerül a közönség elé és mindezek után bátran mondhatjuk, hogy a vidéki sajtó ellen alaptalanosságban joggal emelt vádakkal szemben nyugodt lelkiismerettel érezzük, hogy azok a vádak bennünket nem illethek.

A sajtó részéről Zalavármegyében mi képviseljük egyedül a szabadelvű pártot. Tovább is fogunk mellette küzdeni, akár meg-indul az ellenzék újság, akár nem. A lap társadalmi részében pedig főleg Kanizsának és vidékének érdekeit fogjuk szolgálni ezután is. A megye többi vidékének társadalmi kérdéseit sem hagyjuk figyelmen kívül; ezeknek tüzetes megvilágítását azonban a megye többi lapjára bízunk. Nekünk e tekintetben Kanizsa és vidéke elég anyagot szolgáltat és mi ezt az anyagot lelkiismeretes és gond-dal fogjuk kezelni továbbra is.

De másrésről megint a mi közönségünkötől azt követeljük, hogy izlést és dít-ingváló képességet érvényesítve, a maga érdekeit szem előtt tartva, kellő méltánylással, kellő támogatásban részesítse a nyilvános-ságnak anna közegét, mely egyedül neki el-

Mi egyedül Kanizsára támaszkodunk. Nagy és intelligens közönségű a mi városunk. Ettől a közönségtől elvárhatjuk, hogy egy tisztán az ő érdekeit képviselő hetilapot kel-lőleg fenn tudjon tartani. Az az ellenzék újság — ha megindul — nem a város, nem Kanizsa közönségének érdekeit fogja képviselni. Mert a város nem ellenzék, az ellen-zék érdekek sem lehetnek tehát az ő érde-kei. Mi tovább dolgozunk abban a szellem-ben, abban az irányban, melyben eddig dol-goztunk s azt a méltánylást, amelyet kérünk, nem kérünk, ha meg nem illethe bennün-ket. Munkánknak sikere is csak úgy lesz, ha van, aki törődik vele s mi csak akkor buz-dulhatunk, ha látjuk, hogy nem hálátlan, ter-méketlen talaj az, melyet művelünk.

után távoli harangzó hasítá át a levegőt. A harang hangja tisztán, gyászosan hang-zott a légen át. Halálharang volt, mely va-lami régi toronyból gyászos újságot hirtet-t, mely szót a paloták és gúnyhók lakóinak egyiránt, hirdette az emberiség közös sorát.

Lassan haladt a gyászkocsi. Egy gyer-mek koporsóját vitték a lovak. A pap imá-dkozott nagy könyvéből, melynek lapjait a szél mozdította. A tömeg átkokat szórt a lány em-lékére, ki elhagyta öreg szüleit, a feleségre, ki megcsalta férjét, a becsületlen anyára, ki meghálni hagyta gyermekét.

A gyászos menet eltűnt, mint lenge-köd. A szél még mindig játszott a jónő firt-jeivel s a fenyők lombjaival; de az öreg jónő hiába keltegette a térdein öszeroskad-t ismeretlen Halva volt.

BENEDEK ALADÁR.

Fővárosi levél.

Budapest, okt. 10.

Ecclesia praecedit! — a papok vannak napirenden. A reformátusok püspöke Szász Károly tegnapi délután tartotta első beszédét a református templomban; olyan szépen be-szédte, hogy a halgatóság majd hogy tapsolni sem kezdett a templomban.

De ez nem is lenne valami különös, mikor Párizsban külön dolgokat is tesznek a templomban: sütyölnék, énekelnek, esznek, isznak és a szentelt vízben mosakodnak, mint a papokban is a Saint-Nicolas templomban.

Hanem, hogy a helyi hitvallásuk új püspököt választottak, megirigylték azt szor-

Tollhogygyel.

Merje még valaki mondani, hogy Kanizsa nem halad eléggé a korral. Hiszen még meg is előzi!

Az igaz, hogy sok korszerű dolog el-érésére meg nem tudtuk felelni állapotun-kat. Színházunk, sőtaterünk, utcai rendez-világításunk, társas életünk; mindezek a jövő kétes homályába rojtva, egy-egy nagy kör-dőjelet képeznek előttünk.

De egyben társarinyaltuk még az elek-tromos gyorsasággal haladó Amerikát is. Nem a svindlit érttem ezalatt.

A minap olvastam az újságban, hogy valamelyik amerikai városban egy élelmes úr szállodát épített öngyilkosok számára.

Nohát ebben az egyben Kanizsa többre vitte Amerikánál. Nekünk három öngyilkos-szállodánk van.

Különös az, milyen előszeretettel folya-modik szállodánkhoz a helybeli és vidéki t. öngyilkos-publikum.

Maliczias ember még arra a gondo-latra vetemedhetik, hogy a mi szállodánk in-dítják öngyilkosságra az idegent.

A minap az Oroszországban történt öngyilkosság, e heten a Koronában, most meg-int a Szarvason van a sor.

Hírlik is, hogy Körtzer úr, ezt kike-rülendő, Perkö Peter lokális művésznél nagy, le-telt táblákat rendelt mind a harminc szobája részére, ezzel a leírattal:

«A t. öngyilkos uraknak sokkal inkább ajánlható a Korona vendéglő, már borára való tekintettel is.»

Hiába, csunya dolog az a konkur-rencia!

Pedig hát regényes hely az a Korona. Szinte eléri a hamisítatlan, természeti állapotot.

Az ásterem egyik szobályaiban vig-madárkompanyia rakott fészket. Nem hálór-gatja senki.

Hibetölég a trónörökös látogatását vár-ják a Koronában; ismét akarnak kedve-kedni neki, hogy még étközés közben is őzhesse kedvencz tanulmányát: az oroi-thológiát.

Jó madarakban különben egyáltalán nem szenvedünk hiányt.

Más furcsaságaink is vannak. A mi még a közmondás szerint is hasznontalan, arra nálunk valóóság szükség van.

A nagy esőket derült időjárás mellett kemény hideg követte.

Eső után köpönyegre van szükségünk.

Valaki ezen a heten pénzt kért kölcsön egy városi atyától.

— Mikor szándékozik visszafizetni? kérdi a pater urbis.

— A legközelebbi városi közgyűlés alkalomával.

— Jól van. De akkor előbb megkérdem az örökösöimöt: van-e bizalmuk magához?

A múlt hetekben felettünk járt nagy esők után elmaradt valami, amit szinte fel-foghatatlannak találtunk.

Egész Kanizsa városában egy kanalis sem szakadt be.

Grünhüek, mint hallottuk, ezért teden-mot mondatnak a kultusztemplomban.

Az utcai lámpásokat, már t. i. a merre vannak, ezen a heten már delután öt óra-kor gyújtották meg.

Csak gondoskodnak rólunk mégis.

Tudják, hogy szűreti időben sok ember még világos nappal is könnyen elteveszteti a járást.

Csakhogy-a korán meggyújtott petróle-umos kandélaberek inár éjlelőán egy-kei orakor alusznak ki.

Ilyeskor azután a lámpagyújtogatók dalárdája-ronul végig az egyiptomi sötétségbe burkolt városban és sáivrelhető hangon ének-li a «Hugonotiák»-ból azt a gyönyörű kárdalt:

«Szegyen a játé, a melatság,
Pihenésre teremté az isten
Az éjszakát.»

Belhálatják e ez a nóta a Hein-kávéháza?
LUPULUS

Csarnok.

Kanizsa és vidéke a török világban.

Írta: VÁGHÓ IGNÁCZ

Egy verőfényes, tavasszi nap delutánján a szabad természet gyönyörűt élvezendő, két barátom társaságában Kis-Kanizsa fele se-táltam. — A nap éltető melegé előidta már bilincseiből a patakot, megtörte a főd jég-kerget, szóval a hosszú alonra ébredést, fel-támaszt hozott. — A titkos hatalom pa-rancsára májgödöt már az öserő; s ha-tásában, s fak rügyein a a fü zöldjén hir-dette a természet örökös rendjét.

Munkához fogott az ember is; vasszer-számmal kényserítette az anyaföldet, hogy a mindennapit megadja.

Doigostott, iszadt a gözmalom mögötti telepen a bolgar is. — Szívem elfogott. — Hogyan, hat feltámadás a tavasz? Lehetős-ge-e, hogy akkor, midőn a felámadással a szabad természet leten legszebb, legnagyobb templomába avattak, henne szentségtörés követtessek el az Által, hogy idegen kéze hasogassa a vér-nazerezt anyaföld testét?

Pár tégla, néhány csölp, mik Kanizsa egykori városak maradványai voltak, a mi-ket az idegen vasa felsámlere hozott; mint ereklyék a nagy templomban, hirdették a fel-támadás mellett a mulandóságát, a mártyr-halált. — Álljunk meg ez ereklyéknél, — ne haladjunk el mellettük oly könnyedén!

Holt, elveit tárgyak ugyan, de beszélnek mégis; hallgassuk, talán megértjük a múlt szavát. — «Hatra dől a pástor, s fűyő-részeve legelteti nyáját, nem gondolva, kinek hősora nyugszik alant.» Azért gondoljunk a hősök poránál a hősökre is, kegyelmeik, szent-veljünk pár fohasat azok emlékének, kik nekünk huzat szerettek s kik a szerzett hazát megis-tartották. — Emlékezzünk régiékről... A dicső Hunyadyak kihaltával Magyarország ege be-borult, fényesillaga elhomályosodott. A Ma-tyás halála után felépett trónkövetelők ur-hatamánya pártokba szakítottán a nemessé-ge, elvetette a haza szent földében az egye-netlenség szelét, minnek keserű gyümölcsét, a beháborút a haza aratta.

Dobzse László helyeti a fejtelenség urál-kodott. Az 1492-iki országgyűlés által kivet-tet adók be nem folytak, s ami valóban be-fizetett is, elsikkasztatott.

Meg kellett szünni a Matyas által alko-kott fekete seregnek; a végvárak falai be-düledeztek, a védőképességre egyébként szük-séges kellekék beszerezhetők nem voltak a így az ország ereje elszibbasztatott, ellent-álló képessége tönkre tetített. Azonkívül Dózsa lázadása sok fegyverfogható harcos-tól fosztotta meg a hazát, Szapolyai nádor

Es első előadás után egy egész héten át hallgatott a várszínházról az egész budape-sti sajtó, úgy, hogy Feleki igen sajnosan tapasztalta a napisajtó pártfogásának hiányát.

Nehogy azonban valaki azt a tisztés-séget tételezze fel a budapesti sajtóról, hogy azért hallgatott egy hétig a várszínházról, mert rossz darabokat adtak, hát inkább el-mondom azt a titkot, a mi budapesti lapok-ból soha — de soha sem tudná meg a publi-kum.

Feleki ugyanis azt a kis ügyetlenséget követte el, hogy a lapoknak nem küldött *«la-landó szobadígyeket»*, hanem csak egy levél-ben értesítette a szerkesztőségeket, hogy min-den új darab első előadására ad nekik je-gyet, — ha érte küldenek.

Erre aztán az egész budapesti «nagyha-talom» megapprehendált s egy álló hétig egy-sort sem írt a várszínházról egész tegnapig, a mikor ugyanis Feleki ur az összes lapok-nak állandó szabadjegyet küldött!

Az irodalmi világban most van az «ősi fecskék» megerközésének ideje, ezek ugyanis az előfizetési felhívások, melyeknek legelsője most jelent meg, de ez senmi tekintetben sem lesz az utolsó: Lévai Sándor tehetséges poéta adta ki «E-b álme» című kötetére az előfizetési felhívást, de a kötet nem logis olvasott elálmósítani

A sport-hét, mely tulajdonképp most foly-nék, valóban igen rosszul felelt a sok «eső-dől. De a sportsmanok azt mondják, hogy nem baj, csak legyen elég «sarvas, de külö-nösen — vadak!

vegyest. Majd poharak zörgése hatott felé a légen át; fényesítő parancsszavak hang-zottak. Korhacsütések, vad sikoltástól ki-sérve, szerelmi dal és tetetés ének zajgott füle körül.

A fiatal nő összerezett e hangok hal-latán. Teste remegett, midőn hallá e rémes örömnök kiáltásait Vad szenvedélyek ját-szottak itt egymással, míg egyszerre halott csend állott be.

Komoly, hajdan talán hatalmas és zeng-zetes szavakat hallott; majd lazass lépteket. Egy orgia közepette volt. E férfiu tár-sát keresett magának itt, kinek elmondja szék-vének faldalmát s kinek elmesélje nejkének hűtlenségét, ki megszegte esküjét. Megtört szívvel beszélt elhagyott házáról. De pana-szait lármá, zokogás és vad nevetés nyom-ták el, melyek pokoli zajja váltak, míg vég-re lassan elcsendesültek és elve-ztek a három domb fényesei körül játszó szellőben.

A fiatal nő fölétele lejt; szemé a ven asszony tekintetével találkoztak

— Igaz, monda a fiatal ismeretlen, mintha magával beszélne, — az öröm elnyomja a fájalmat.

— Akarok tudni még többet is? — kérde tőle az öreg.

— Csak egyetlen egy hangot akarnék még hallani.

— Tedd tehát lejedre a leplet; az idő halad.

A nap még megvilágítja a dombok leg-tetejét; s a völgyben azonban teljes sötétség volt, mely mind magasabbra emelkedett.

A borzalmas öreg asszony harmadszor kezdte az idézést. Ekkor ésszerűen csend

T. cz.

Van szerencsém melletti árjegyzékét kiválóbb fogyasztási cikkeknek becses gyűjtemébe ajánlani.

A pálmá való közvetlen megrendelésnek haszna annyira szembetűnő, hogy vidéken lakó egyének érdekében állandó legjobbnak hírvéneke örömező szállítási üzletemet igénybe venni, s legyen az előlélet, avagy szokatlanság mi valakit eddigi megrendelésektől tartóztatá, az egyszeri kísérlet elegendő leendő érdekeiről meggyőzni.

Vevőim mindazon előnyökben részesülnek, melyek a közvetlen forrásból való vétellel járnak, s jó árut olcsó árak mellett nyernek.

Az olcsó csomagszállítás, mely szerint 5 kilós csomag az ország minden tájára csak 30 kr., a szigorú tisztesség elve valamint azon körülmény is, hogy minden fogyasztási cikkekkel bármilyen mennyiségben is szolgálatok, vállalatoknak már is óriási kiterjedést kölcsönöztek, s egyszerű levelező lap elegendő minden kényelmes módon. postautalvány vagy utánvétel mellett kézhez nyerni.

Nagybecsült megrendeléseit várva maradtam

kiváló tisztelettel

PLESCH H.
BUDAPEST.

Árjegyzék.

Bécsi tormás kolbász naponta friss	1 pár frt	12
Pesti " " " "	1 " "	5
Parizai " " " "	1 kiló	1.10
Debreczeni " " " "	1 " "	1.25
Győri füstölt " " " "	1 db.	1.10
Kassai vagy Prágai sódar nyers	1 kiló	1.35
" " " " " " " " " " " " " "	1 " "	2.80
Füstölt marhahús " " " " " " " " " " " " " "	1 " "	1.35
Marhanyelv füstölt, nyers vagy fűszerezett	1 drb.	1.50
Szalámi magyar v. varonai " " " " " " " " " " " " " "	1 kiló	2.50
Krakol kolbász " " " " " " " " " " " " " "	1 " "	1.00
Pörkölt szalonna " " " " " " " " " " " " " "	1 " "	1.25
Rózsapaprika 1/2, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100	1 " "	1.25
Tarhonya " " " " " " " " " " " " " "	5 " "	2.50
Macaroni " " " " " " " " " " " " " "	5 " "	2.00
Gardinette 1 láda " " " " " " " " " " " " " "	5 " "	10.00
Caviar friss dobozban " " " " " " " " " " " " " "	1 " "	2.00
Ajóna sós gombai " " " " " " " " " " " " " "	1 " "	2.00
Sardinal orosz pácolt " " " " " " " " " " " " " "	1 doboz	2.50
" " " " " " " " " " " " " "	1 doboz	4.00
Ementhali sajt legfinomabb " " " " " " " " " " " " " "	1 kiló	1.50
Greyi " " " " " " " " " " " " " "	1 " "	1.00
Gorgonzola " " " " " " " " " " " " " "	1 " "	1.60
Roquefort " " " " " " " " " " " " " "	1 " "	3.00
Parmai régi olasz sajt " " " " " " " " " " " " " "	1 " "	2.20
Imperial valódi " " " " " " " " " " " " " "	12 darab	1 láda 2.40

227 1—*

3397/ik. 884. június 11-én.

ARVERÉSI HIRDETMEY.

A nagy-kanizsai kir. tszék területéhez tartozó csáktornyai kir. tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tételik, hogy özv. Kolárics Józsefnek és Kolárics Lénárd végrehajtóknak Mikulics Gergely végrehajtást szenvedő alsó-hrascánai lakos elleni 177 frt tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett csáktornyai kir. tkvi hatóság területéhez tartozó, alsó-hrascánai 21. sz. tkvben végrehajtást szenvedett tulajdonosul felvett A L. 1—11. sorsz. n. 539 ltrra becsült ingatlanok

1884. évi november hó 11. napján d. e. 10 órakor.

Alsó-Hrascán község házána Csaszák József felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatul fognak.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%,-át készpénzben, vagy óvadékképen papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. tkvi hatóság Csáktornyán 1884. augusztus 9-én.

SÉRA ISTVÁN.
kir. bíró.

5178. augusztus 26-án 1884.

ARVERÉSI HIRDETMEY.

A nagy-kanizsai kir. tszék tekvi osztálya részéről közhírré tételik, hogy özv. Liszék Ferencz né nagy-kanizsai lakos végrehajtónak Selek György mint kiskorú Selek György gyámja, és Selek Babi végrehajtást szenvedő kollátszegi lakosok egy dr. Neisiedler Antal nagy-kanizsai ügyvéd, mint Csepeli Anna férj. Selek György né ismeretlen örökösök gondnoka elleni 300 frt tőke 1878 május 1-től járó 6% kamatok, 66 frt 28 kr. per, 7 frt 4 kr. végrehajtás kérelmi, 10 frt 75 kr. árverés kérelmi s még lememrendülő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. tszék területéhez tartozó Keresztúr kollátszegi 97. sz. tkvben I. 1— és 6— sorsz. n. Csepeli Anna Selek György né tulajdonosul felvett 589 frt 50 kr-ra becsült ingatlanok

1884. december hó 19. k napján d. e. 10 órakor

Keresztúr Kollátszeg község házána Hertelendy Béla felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatul fognak

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%,-át készpénzben, vagy óvadékképen papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben, még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, — a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, — a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módzatok szerint letenni.

A nagy-kanizsai kir. tszék mint tkvi hatóság 1884. szeptember hó 5-én.

TAMÁSSY KISS
elnök. jegyző
226 1—1.

Matkovics-féle.

HIRES GYOMORLIKÖR

Főfőmulhatlan és külföldi betegségekben kitűnő hatásának elismert gyógyital; dinári alpeseken szedett gyógyfűvekől készíté.

Matkovics G. M. Kaliban
(Dalmácia).

Kapható N.-Kanizsán Práger Béla gyógyszerésznél, Flumében Jekel Ferencznél.

Egy üveg ára 70 kr. Csomagolás és elküldés a megrendelő költségén történik.

127 21—24

Zene a családi otthonban.

Az annyira kedvelt kis kintornák

ARISTON

melyen bárki, minden zeneértelem nélkül és minden darabot, a hangjegy alkalmazásával lejátszani képes, kaphatók a legújtanossában a főkártyában

Rosenfeld Adolfnál

Nagy-Kanizsán

Ezen hangszer megkedvelését igazolja azon körülmény, hogy 3 vagy 4 hó alatt 3000 darabnál több lett elarúsva. Elszállítás minden irányban, felfizetéssel és utánvétellel esaközöltetik.

Egy hangszer 6 hangjeggyel, csomagolva postára a. állítva 22 frt, minden további hangjegy darabonként 65 kr.

Lámpák nagy választékban a leggyzszerűbb féltől kezdve a legelőgánsabb bronz és Majolika lámpáig

Lefauchaux és Lancaster fegyverek és töltvények. 205—5—6

Jutalmazva Fontos és Berlinben. mindennemű gőzgép tulajdonosai számára.

Az általunk új módszer segítségével előállított Folyókavicsanyag elismert módon a legjobb és legolcsóbb szer, mely legkímélés ellen gőzcsövezeteknél, hengereknél s minden egyéb fajta gőztartóknál. Fényes ajánlások es. kir. és városi hatóságoktól, valamint Európa legkiválóbb nagy iparosaitól.

A tartósságért és ezelszerűségért sok évi jutállást vállaltunk

Posnansky és Strelitz

Bécs I. Maximilianstrasse 13.
Berlin, Kopenhága, Köln.
Állandó raktárunk van
Budapestben, Prágában, Brnnsben, Ostraban, Bielitzben. 194 3—16

Zwieback Lajos és testvére

divat-ruk, hölgyruhák, kézműruk, szőnyeg-és bútorcsikkok raktára

BÉCS

K. Mariahilferstrasse 111 és 108

az idei

Üszl- és tél évadra

számos képpel díszesen kitélt

Hölgy-divat-lapot

ad kl. E lap rendkívül tartalmasságánál fogva fűzetészerűleg van köve és kívánatra bárkinél

ingyen és bérmentve megküldetik

221 2—4

Fiedler Gyula

fényképezési műterme

NAGY-KANIZSA

Városház-uteza 6. szám.

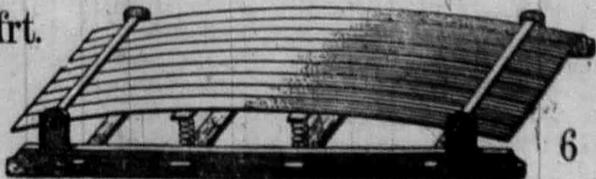
Fényképek minden alakra és nagyságra, (u m. látogató-jegy Cabinet-, Makart, Boudoir-, negy-drétül-, élet nagyságu.) brillant festett, jelmez, tisztán, elegánsan készítettnek el, felvételek minden időben, bármely órában eszközölhetők.

201. 5—4

Osász. és kir. osztrák-magyar szabad

Ruganyos fa-mátrácok

6 frt.

6 frt.

Mint sadrony mátrácok és szalmaszakok helyettesíté

tiszta, tartós és olcsó, különösen alkalmas intézetek és kórházak számára

Főraktár: Bécs I. Maximilianstrasse 1 szám.

230 1—12

<p>SEKRÉTÁRSÁG ÉS KIADÓHIVATAL. TAL. Bajna-utca 4. sz.</p> <p>Minden a lapjaink részvételére vonatkozó közlemény, továbbá előfizetések, felajánlások, hirdetések stb. ide intézendők.</p> <p>Bereménytelen levelek csak ismert kasszából fogadhatók el.</p> <p>Kéziratok vissza nem küldetnek.</p>
--

ZÁLA

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

A Zalamegyei ügyvédegylet, a Nagy-Kanizsai és Délzalai takarékpénztárak, Bankegyesület, az Alsó-muraközi takarékpénztár részvételirészeség és önszervező szövetség hivatalos közlönye.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egész évre	5 frt. — kr.
Fél évre	3 — 50
Negyedévre	1 — 75
Hirdetések jutányosan számoltatnak.	
Arvertel a egyéb hivatalos hirdetések 30 kr. lényegdjön feletl 1000 szög 1 frt. szantal minden szögert 1. kr.	
Nyitlitter petiflora 10 kr.	

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: Vasárnap.

Az izlés elfajulása.

Ez még a leggyengédebb elnevezés, mert akár izléstelenségnek, vagy ennél is többnek nevezhetnénk azt a jelenséget, melyet a napokban tapasztaltunk.

Már egy két hónapja folyton hallunk híreket arról, hogy szintársulat jó városunkba Tóth Béla társulatát emlegettek és másokat, de a kőszai hírek ugyilászik, semmi alapja nem volt; nem akad olyan szerencsés szinigazgató, akinek kedve támaszjon Kanizsán hagyni a más helyek lelkes közönségének segítségével nagy keservesen megtakarított filléreit. Elmegy Piripócsra, vagy Kutya Bagosra, ott inkább számíthat arra, hogy megbecsüljék, mint minálunk.

Hogy konkrét példát említsünk, mindogy akármelyikre hivatkozunk a nálunk járt szinigazgatók közül. De hogy messze ne menjünk, vegyük azt, aki legutóbb itt volt, Aradi Gerő. Aradi Gerőnek nagy és meglehetősen jó társulata volt. Az igazgató áldoatkozás, buzgó ember, a tagok között sok derék. A repertoire elég változatos, novitász aránylag igen sok, díszletek — a vidéki állapotokhoz képest, jók, bérlet olcsó! Csupa olyan körülmény, mely minden egyébtől eltekintve, a színházbajárásat kellemessé teszi. Közönség mégis vajmi gyéren volt a Aradi tetemes anyagi veszteséggel fejezte be itteni működését. Eleinte — mikor idejött — az volt szándékában hogy innen elmegy Kaposvárra, majd Keszthelyre, onnan pedig visszajön Kanizsára, de látva itt az óriási részvétlenséget, Keszthelyről nem Kanizsára, hanem Kaposvárra ment vissza hol előbb is szép sikereket ért el. Sok mindenféle tekintetben szerettük Kanizsát többre tenni Kaposvárnál s ebben pl. Kaposvár mégis csak lefőzte Kanizsát.

Azt mondja majd erre, aki rögtön a dolgot, hogy nem igen nagy lefőzés ez, csak a színházbajárásra vonatkozó. De mikor éppen a szinművészet pártolása egyik biztos hévnerőjét képezi egy város intelligenciájának, műveltségének és izlésének!

A védő ismét felszólalhat és azt mondhatja, hogy Kanizsa talán éppen azért nem pártolja a szinészetet, mert a közönség izlése okkal fejlettebb, sem hogy megelégedhetnék azzal, amit a fővárosiaknál bizonyára sokkal alacsonyabb színvonalon álló vidéki szintársulatok képesek számára nyújtanak.

Csak hogy ez a mentesség teljesen elesik éppen annál a jelenségnek fogva, mely e sorok megírására indított bennünket s melyet jelen cikkünk címében az izlés elfajulásának neveztünk. Az a ki a túlságos jóízűség tulajdonítja közönségünknek színházba nemjárását, méltóztatott volna betekinteni most szombaton vasárnap vagy hétfőn este a Korona ettermébe s akkor, úgy hisszük, önkénytelen lemondott volna a további védelemről.

A terem zsúfolásig tömve a városnak ugynevezett élite- és középosztály közönségével, folyton megugró zajos taps, „bravo” és „éljen” Kiknek?

Egy csomó német him- és nőzeneknek, ezek sem a jobb fajtából, hanem olyanok, minőket a főváros földalatti lebujaiban találni, hol egy rozszant szongora melabús kalimpálása s a nagyvárosnak munkakerülő, részeg cselékeknek kurjongatása mellett az éjféltutáni órákban zengik el mosdatlan nótáikat a csinadrattáról, meg a „Jájelesz, Fájjelesz, Smekeleszről”.

Ezeket hallgatja nálunk három estén keresztül a nagy közönség, ezeknek szól a lelkesült taps és ezek bezebelnek öszevissza egy este annyit, amennyi az ötven tagról gondskodó

szegény magyar szinigazgatónak néha három estén át sem jut.

Hát ez az a híres izlés —! Főlép, itt esetleg fülhámitó harmonikakíséret mellett, egy kurtaszoknyás, ujjnyi vastagságú piroslóval antik festményre átalakított hölgy, közönségre teszi ki szomorú bajait és rekedt hangon dalol egy német, vagy pláne zsidó német nótát, meglehetősen szemérmellen szöveggel csomány nyelvezettel s ezt meghallgatják a város aszszonyságai közül sokan és gyönyörködnek benne t ez léreikkel együtt. A szinigazgatók pedig főszóval és minő tősebbzebbel szokták itt hagyni ezt a várost melynek közönsége sokkal magasabb fokán áll az izlésnek, sem hogy őket kellő pártfogásban részesíthetné.

Eddig a közönségnek szóltunk. De van még egy szavunk a kapitánysághoz is. Éppen nem felel meg a rendőrség hivatásának az, hogy ennek a jött ment zengernépségnek nyakra-főre osztogatták a „hangverseny”-zési engedélyt. Ha már ide hozza őket bal sorsunk, hadd lépjenek fel egyszer, hogy „beenekeljük” és beharmonikázzák utiköltésüket, azután boldogítsanak más várost.

Mi megakarjuk óvni tisztán akarjuk tartani közönségünk izlését és jó hírnevét az efféle paványos dolgoktól.

A városok és községek befásításáról.

Építészeti, szociológiai és közegészségi szempontból (Különböztetve Nagy-Kanizsára).

Irtá: TERSÁNCZKY JÓZSEF járáserős.

A városok és községek befásítása kiegészítő részét képezi az építészetnek s mivel ez utóbbinál a szépséget és közegészség követelményei mellőzhetlenné, e három szempontból szándékozom e tárgyat szelöztetni,

nem ugyan egész terjedelmében, hanem csak rövidebb vonásokban, szűkebb értelemben megmaradván azon legsarkalatosabb elvek feltüntetésénél, melyek — nevezett három szempontból — kell, hogy irányadó legyenek.

Hogy e tárgyat helyesen részletezhessék, előre kell bocsátanom a befásítás tulajdonképeni céljának magyarázatát és csak azután bocsájközhatom a befásítás alapelveinek részletezésébe; de miután ez a modern építészetnek mintegy kiegészítő részét képezi, az építkezés főszabályait sem hagyhatom érintetlenül.

Azért penditem meg e tárgyat itt, mert szükségesnek tartom azokkal szemben, kik a befásítás feltételeit figyelmen kívül hagyva nem bírván kellő szakismerettel, nem törődnek a talajjal, nem vetnek számot a helyi viszonyokkal, a fák nemével, hanem csak nyakra-főre fásítanak ott is, ahol nem kellemes, úgy is, amint nem észszerű a hivatkozott három szempontból.

A városokat, községeket azért szokás befásítani, hogy egyrészt a fák tisztítsák a levegőt, másrészt pedig, hogy tetemes külszint nyújtásnak és így kettős élvezetet szerezzenek.

A fák, mint növények — tudvalevőleg — leveleik által magukba szívják a légenyit s felemészítik a szénnyel és a szerves életre annyira nélkülözhetlen elemet párologtatják el. Abban fekszik egészségügyi jelentősége. Hogy pedig a külszint emeli, az tagadhatlan. De a csin is csak akkor észszerű, elfogadható, ha az az egészség feltételeivel karöltve jár s éppen azért e kettőt okszerű összhangzásba kell hozni, nehogy egyik a másik rovására történjen.

A jól eltalált befásítás minden esetre elősegíti a külszint s jól hat legkivált azokra, kik nagyobbbrézt zárt falak közt töltve napjaink, ritkán jutnak szabadba, ritkán juthatnak a mező, erdő jótékony hatásának élvezéséhez, tehát ahhoz, hogy egészségüket a városon kívüli üde levő által előmozdíthassák, megőrizhessék.

A körülmények birtak és bírnak egyre-másra több várost és községet arra, hogy a

TÁRCZA.

Az októberi diploma.

(Scitovszky és Benedek.)

Akik ma a fogaskerekű vasút dübörgése mellett feljutnak a Svábhegyre, alig emlékeznek már vissza arra az időre, mikor a testvérváros spraja-nagyja fényes ünnepi öltözetben, óriási nagyságú nemzeti zászlók lobogásán, a Rakóczi-induló hangjai mellett észrevé és észrevé tudult arra a hegyre, melyet Döbrentey-hégynek, az ötvenes évek germanizációja Svábhegynek, — 1860. év október 7-én Budapesti polgársága pedig Szechenyi-hegynek nevezett el. Gyönyörű ószi nap volt, éppen vasárnap. A díszfogatok egész láncolatot képeztek a Svábhegy és Pest között. Az arisztokraczia, köztük Eötvös báróval, a legszebb svábhegyi villa tulajdonosával, kinek „Karthauzi” nevű hajlékához anynyi monda, anynyi rege fűződött — a polgárság, a középosztály, irók, ügyvédek, orvosok, e napon ott adtak légyottot egymásnak! — Az ünnepély hőse Scitovszky primás volt, ki hat lovas határján hajtattott fel a hegyre. Kettős czélya volt az ünnepélynek. Az éppen akkor befejezett kápolna felszentelése s a hegy újjakeresztelése. Egy kórákás buslakodik ma ott a hegyormon délkeletre a pályaháztól. Bőzöt, cserje nőtte ma körül. A középső kiemelkedő piramison e szavak olvashatók: „Szechenyi emlékének 1860. okt. 7.” Ezt a kórákást gyöngéd női kezek hordták össze, lelkes homleányok rakták egymásra hálas emlékeül a legnagyobb magyarnak, kinek nevére keresztelte Budapest egyik legszebb és legnagyobb ormát, a Svábhegyet!

A primás miséjén, Funk piébános prédikált, éneket pedig a tömeg zsezi zengett.

Természetesen a „Szózatot”. Mert akkor ez volt inádsága is, meg templomi éneke is a magyarnak. Mikor a primás a kápolnaszentelést elvégezte, elment templomi díszben, fényes papi segédlettel a kórákshoz és azt megszentelte. Aztán az Eötvös-villába tért be reggelire. De a nép egy pillanatra sem akart megoszlva lenni a népszerű főpaptól. Kiabált, lármázott: Lássuk atyánkat! Lássuk a primást! Eötvös kijött, elmondta, hogy most reggelizt az emineciájára. Mit sem használt. Mi látni akarjuk! rengett a levegő. Az őz főpápnak szerlelett tetszett ez az ovezzió, s otthagya kifilt, kávéit, kijött az erkélyre s könnyekre fakadt szemekkel, buzdította a polgárokat kitartásra és cüggédlen reményre. „A győzelem el nem maradhat, fejezte be szavait, aztán beült fogatjába, a tömeg pedig körülvette azt s több mint 40,000 ember kísérete vissza szállására gyalog az ország főpápját.

Persze az ilyen történetekről a hazai lapok egy sort sem írhattak, eltölté azoknak azt a cenzura, hanem annál többet írtak a külföldi lapok. Erről az ünnepélyről az *Augsburger Allgemeine Zeitung* azt írta, hogy egy német pap prédikált azon magyarul (persze Funkot, az akkori krisztinavárosi piébánost az augsburgi kávéháza német papnak tartá) a pestieknek, a kik nem is értették. „Egyáltalán folytatá az „A. Z.” — Magyarországon roppant izgatások történnek a magyarság mellett. És ugyan kik izgatnak? 1) renegát szerbek és oláhok, 2) a német papok, 3) a német ügyvédek, 4) a Magyarországra bewardorított falusi jegyzők, 5) legfőképen a — zsidók!

A mai nemzedéknek sejtelve sincs arról, — mi volt az akkori idők lelkesedésének a Szózat. Ezer ágyutól sem félt annyira Benedek meg Neuwirt, mint a „Szózat”-tól. Tiltották is, ahogy csak tudták. Hanem hát csak azért is énekeltek mindenütt. Egy szé-

keséhvári korcsmárossal történt, hogy jókedvű vendégei Noé apánk találmányát a „Szózatot” találták dícsőíteni. Két zsendar éppen arra vetődven, tekintélyükkel azzal akarták szitogatni, hogy eltiltották a hazafias éneket. Tévedésből aztán úgy elpöfölettek, hogy két hétig őrizték az ágyat. Mikor pedig a jó érzelmű, de a magyar nyelvet rosszul beszélő korcsmáros kérdőre vonták, hogy hát mit énekeltek vendégei — ártatlan arczot vágva azt felelte, hogy hisz nem a szózatot énekeltek, hanem egy egészen loyális, ártatlan éneket, „so etwas, hogy die haza ist rendellen!

A svábhegyi demonstráció következtelt. Kálvariaszentelés volt s mint akkor szokásban volt, egybegyűlt ott vagy fél ország. A primás maga harangozott, sajátkezűleg buxta a harangot annak emlékére, hogy az udvari zsinaton lett elhatározva a déli harangszó Magyarországon — harangozás után pedig gr. Brunzwickonét, meg gr. Eszterházyt vezette karján az ebédhez. Mikor egy nyitrai tót a bíborba öltözött primást meglátta, felkiáltott: azt sem tudtam, hogy a primásnak két felesége van.

Hírét vette ennek rögtön a főpap és nagyot kacagott a jámbor együgyűségén. Ebéd alatt Vas Gereben toszta általános derűtséget keltett. Így szólott az: Amennyi nyiban a hazát égynek, osztatlannak tartjuk. — mindnyájan katolikusok vagyunk. Amennyiben jogaink érteleme ellen folyton protestálunk — mindnyájan protestánsok vagyunk.

Ezalatt Bécsben szakadatlanul folytak a tanácskozások, a lapok napról-napra, a küszöbön lévő nagy változások reményével biztatták a közönséget, a nemzeti szellem pedig folyton türelmesebbé vált a várakozásban.

Október 18-án távirat jött Bécsből Esztergomba, hogy másnap délután 3 órakor a hercepprimás külön hajón jön szék-

helyére vissza, magával hozván az alkotmányt. Nosza lett lotásfutás a kisvárosban. Amennyi kéz csak volt, az mind távirattal foglalkozott. Deák Ferencz, Eötvös József, Cziráky, Királyi, sat. azonnal értesítettek s másnap nem volt képes Esztergom befogadni a haza jeleseit nagy számmal falai közé — A bazilika kupolájára 32 rőf hosszúságú nemzeti zászlót tűztek, swarzelb zászló nélkül, az utcák, a házak csupa nemzeti színben pompáztak. A várókra magyarokat helyeztek, aztán zene szó hangzott az egész városban. A földműves kapuját, a kézműves szerszámjait letevé; az ur, a jómódú, a díszbe öltözött, még a beteg is az ablakhoz vázorgott, hogy lássa azt, amit 1848 óta nem látott — a magyar világot. A hajó 3 órakor megérkezett, arbozán roppant nagy nemzeti zászló lengett. A primás bíborszében foglalt helyet s már messziről inteztetett kilencz bojtos kalapjával. Mikor kiszállt, akkora éljen fogadta, amilyent az őz Duna még nem hallott Mátyásnak királyi választása óta. A főurak különösen éljenek őt, gróf Forgách Ágoston beszédet mondott, de a primás szavába vágott, mert alig tudta magába fojtani a végtelen örömet, mely arczát ragyogóvá tette. Mindent megkaptunk — ezt mondta mindég és mindenkinek. A nép hallva az örömbirt, lábai elé borult, terdet ölelte át, a mások ruhája szelét csókolgált. Mindenki közelebe szellett, mindenki látni akarta őt. Mikor a Dunapartra ért, nem birt kocsijához jutni. A nép vállára akarta emelni s csak Besze János figyelmeztelése tartotta azt ebből szándékától vissza.

Október 21-én óriási fairagszok jelentek meg Budapestén. A kormány nagy titokban akarta tartani a császári leiratnak szövegét, de nem sikerült neki. Az alkotmányt ugyanis az Emich nyomdába vitték a legnagyobb inkognitóban. A nyomdavezető

befalítás iránt határtalan ragaszkodással levén az orvosrendészeti tudomány által előadott elvekbe ütköző befalításokat is tesznek. Csak a befalítás eszközöltsége hátrányos módon; bármily körülmények közt, nagyon tévesen azt hiszik, hogy ez már magában véve elégséges.

Tény, hogy amikép a helyesen megépített építkezés, befalítás képes előmozdítani és részben megőrizni a közegészséget, azonban bizonyos az is, hogy a rossz építkezés, a helytelenül teljesített befalítás hátrányára van a közegészségnek és utóbbi azonkívül a külcinnak is.

E körülmény teszi szükségessé, hogy a lakházak építésében, a városok, községek befalításában az orvosrendészet alapelvei tekinteten kívül ne hagyassanak.

Ezek szerint az építkezésmód határozó az egészségre. Az elhibázott építkezés, tehát az egészségtelen lakás költő fészke a legtöbb népbetegségnek; ezek idéznek elő leginkább vércorcsosodást, ezek fejlesztik és szaporítják a görvélyt, a tüdőgümösödést, a vérszegénységet, a köszvényt, a rheumát, a különböző piszkos bőrbetegségeket; ezek terjesztik a járványokat; komolyan hatnak a viselőkre, a szülésekre, a családok apadására stb. Legveszedelmesebb következményei vannak a felvilágos, mindig arnyékos, nedves, kevésbé szellőztethető, piszkos, bűzös környezetű szobáknak. Ezeket illetőleg állít fel elveket az orvosrendészeti tudomány az építkezésben, melynek egyik lényeges pontját a befalítás is képezi.

E tekintetben elve röviden a következőkben foglalhatók össze:

Minden építkezésnek törvényesen megállapított építészeti szabályokból kell kiindulnia. Helyesen, jól szerkesztett törvényszerű építészeti szabályok mellett teljesen lehetetlen egészségtelenül építkezni. Az utczákra vonatkozó szabályok közül kiemelendők, hogy azok legyenek arányosan szélesek, lehetőleg egyenesek, miket nem nagy távolságban mellékutczákkal kell átszelni.

A város belterületén minél több helyen nagyobb és kisebb köztereket kell hagyni, hogy ezeket alacsony, törpe cserjékkel belehessen ültetni.

Kiváló gond fordítandó arra, hogy a házak pinczéjébe víz ne juthasson.

A házak magasságát mindig az utczák szélességéhez kell arányosítani. Az igen magas épületek soha sem kedvezők a lakók egészségre.

A házsorok összefüggését rövid távolságokban igen előnyös közbeneső kertekkel megszagtatni, mikinkább szellős rácsozatokkal, mint zárt fallal látandók el.

A földszinti lakások talapzatának mindig magasabbnak kell lennie az utca felszínénél, hogy a házak az átviesedés ellen megóvathassanak.

A szerkezeteknek gyors felszárthatása és tisztán tarthatása végett feltétlenül szüksé-

gesek a széles járdák, jól rendezett, a házaktól kellő távolságra eső oldal- és földalatti csatornákkal, ezeket pedig úgy kell építeni, hogy azokban a víz gyorsan elfolyhassék.

A falak átvedvesedésének meggátolására nagyon előnyösek a házsorok, a jól épített téglák.

Többre e tekintetben nem célnünk ezuttal kiterjeszkedni.

A befalítás eszközölésénél tekintettel kell lenni az iménti építészeti alapelvekre, tehát úgy kell azt végezni, hogy a szabad látást lehetőleg ne akadályozza, ne nehezítse, másrészt pedig, hogy a levegő szabad járását, áramlását, a szükséges világosságnak szobákba való bejutását, a lakhelyiségek kellő szellőztethetőségét ne gátolja, és legkevésbé tegye lehetővé azoknak átvedvesedését.

Ezekből kifolyólag az orvosrendészeti tudomány szerint figyelemmel kell lenni az iránt, hogy az utczák befalítása egyáltalán nem észszerű, egészségi szempontból pedig nem minden körülmény közt szükséges mert könnyen nedvesen tartják a talajt, vagy többé-kevésbé megnehezítik a levegő szabad mozgását, és kelleiténél nagyobb árnyékok, sötétséget is vetethetnek a házsorok, de azonkívül a kényelmes, szabad kilátást is akadályozzák. Ily hátrányos következményeket lehet várni a nagy, terebélyes, igen lombos fáktól, főképp ha nagyon közel, sűrűn vannak ültetve a házsorok elé; legkivált ezeknek északra szolgáló oldalán.

Egészségi szempontból általában kielégítő a köztereknek alacsony cserjékkel, törpe módra művelhető fákkal beültetése, a házaknál pedig a házsorok közt rendezett kertek.

Egészségi szempontból továbbá igen előnyös a fákat a városokon, községeken kívül ültetni, de közel eső helyeken, olyképp hogy azok a levegő szabad járását, áramlását a lakosság hátrányára ne akadályozzák. Ily célból tekintettel kell lenni a talajra és a fak nemére, Hacsak lehetséges, többi közt fenyvéket is kell telepíteni.

Népesebb, nagyobb városokhoz közel fekvő helyeken is kell ültetni magas, terebélyes fákat. Nagy szükségem segít ez olyanoknak, kik hivatásuk-, foglalkozásuknál fogva utalva vannak időnként felkeresni a szabad levegőt. Itt helyén van a kellő nagy árnyék, de szükséges, hogy elegendő térs, száraz és tiszta legyen, hogy pedig a sétálók pihenhessenek, helyenként padokkal is kell birnia.

E dióhéjba szorított, építészeti és befalítási, alapelvekből kellően kiindulni, a városok, községek építésénél, magától értetődik, hogy valamint házsorok törvényhatóságilag jogerőre nem emelt építészeti szabályok, hatósági jóváhagyás nélkül senki nem építhet, szintugy nem állhat jogában bármely háztulajdonosnak sem házsor kívül befalítást tenni, sem saját háza elején, sem az ut szelén.

Szolgáljon e rövid részletezés irányadóul oly városoknak, községeknek, melyek az itt felsoroltokról tudomással nem bírnak, és vagy javítani vagy újra befalítást akarunk eszközölni. Nemcsak egyéni tapasztalataim, — hanem az orvosrendészeti tudomány ide vágó utmutatásainál fogva teljes meggyőződésből ajánlom ezt olvasó közönségünk figyelmébe és örülnék, ha e valóban fontos ügyről érdeklődését nem vonná meg.

Ily nagy horderejű czélja, eredménye van a befalításnak. De hogy azt nagyon sokan nem tudják, vagy szándékosan figyelmen kívül hagyják, nem méltítják eléggé, azt a dívtos építkezés körül lépten nyomon tapasztalhatjuk. Pedig ezt kár kicsinylenünk, mert háhár a befalítás orvosrendészeti alapelveinek könnyelmű gondatlan mellőzése nem is rögtön szembeütő káros hatással lép fel, sőt alig észrevehető, de hogy az lassanként, ivadékokra is kihatólag folyvást működik, azt tények igazolják.

Igenis fásítsuk be házsorok környékét, csinóssuk, de csak úgy, amint ezt az egészség követelményei megengedik, parancsolják.

A befalításról tekintettel Nagy-Kanizsára és ezzel kapcsolatban annak építészeti fejlődéséről jövő czikkemben fogok egyetmást elmondani.

Jegyzőkönyv.

Felvételeit a Kanizsai járási községi és községi jegyzők együletének Sárszegen tartott közgyűlésében 1884. szeptember 18-án.

Jelen voltak.

Stingly Károly együleti elnök, Grünfeld József együleti jegyző, Ferenczy János kis-komáromi, Dénes Ferencz szepetneki, Wehof-sis Adolf szat. balácsi, Talabér Gyula galamboki, Pandur Ferencz sárszegi, Dénes Béla bakónaki közjegyzők, Benedek János kis-komáromi, Stáraszinsky György szepetneki, Fáner József sárszegi segédjegyzők, Komlósy József szolgabírói irnok, okleveles jegyző, — együleti rendes, — tekintetes Svasitis Károly járási szolgabíró és dr. Fárnek László nagykanizsai ügyvéd urak tiszteletbeli tagok.

1. Elnök a szép számban megjelent együleti tagokat üdvözli és a gyűlést megnyitja, jegyző által felolvastatja Bakónakon, 1884 évi június hó 10-én tartott közgyűlés jegyzőkönyvét, mely jóváhagyva hitelettel.

2. Hoffer Ferencz, Kanizsa városi jegyző, együleti rendes tagnak, elnökhöz intézett s elmaradását igazoló levelét elnök bemutatja a jegyző által felolvastatja, egyúttal bejelenti, miszerint a gyűlésen meg nem jelent Unger Alajos langyvízi és Laposi Béla légrádi kör illetve községi jegyzők elmaradásukat nem igazolták.

Hoffer Ferencz együleti tagnak elnökhöz intézett levelében felhozott indokok alapján elmaradása igazoltnak kimondatik, ellenben Unger Alajos és Laposi Béla együleti tagok, kik elmaradásukat igazolni is elmulasztották, egyenkint 2-2 forint bírságban marasztaltatnak, melynek pénztárnokhoz leendő befizetésére elnök által felhívandók lesznek.

3. Elnök bemutatja Kuzmics Ferencz légrádi és Augenföld Gyula sommási okleve-

les segédjegyzők kérvényét, melyben magukat, mint együleti rendes tagok felvételt kérik. Kuzmics Ferencz légrádi és Augenföld Gyula sommási okleveles segédjegyzők a bemutatott oklevelük alapján az együleti rendes tagjaivá felvételre a folyó évi július hó 1-től kezdődő tagsági díj mellett, a tagok névjegyzékébe leendő felvétel iránt együleti pénztárnok felhivatott, erről az illetők oklevelök visszaszadása mellett, együleti jegyző által értesítendők.

4. Elnök. Tekintetes dr. Fárnek László nagykanizsai ügyvéd urat az együleti tiszteletbeli tagjává megválasztani ajánlja.

A választás egyhangulag megtörténvén, erről a jelenlévő dr. Fárnek László ur értesített, kit is az iránta tanúsított bizalomért és megtisztelésért meleg hangon köszönetét nyilvánította. Az erre vonatkozó jegyzőkönyvi kivonat megválasztottnak utólag megküldetni határozatott.

5. Elnök előadja, miszerint Fülöp Mór elhalt sárszegi közjegyző együleti volt rendes tag tagsági díj hátralékának lefizetésére mielőtt özvegye, illetve örökösei általa felzárkoltatnának, Pandur Ferencz helybeli közjegyző mint a családhoz közel álló tag volna felkerendő, hogy a hátralék kiegyenlítését békeséges uton eszközölje ki.

Egyhangulag elfogadott és Pandur Ferencz együleti tag a közvetítő szerep elvállalására felkeretett azzal, miszerint a legközelebb megtartandó közgyűlés alkalmával eljárása eredményét bejelentse.

6. Talabér Gyula galamboki közjegyző együleti rendes tag azon indítványt terjeszt elő, miszerint a megyei jegyzői egyület elnöke megkeresendő volna az iránt, hogy Zalamegye tekintetes alispáni hivatala által kibocsátott rendelet értelmében, általa a megyebeli jegyzők a járási körök megalakulására buzdíttassanak.

Az indítvány elfogadott és a jegyzőkönyv másolatának áttétele mellett a megyei jegyzői egyület elnöke a járási körök megalakulásának előmozdítására felkerendő lesz.

7. Stáraszinsky György szepetneki segédjegyző, együleti rendes tag, kéri az elnököt, miszerint az együleti gyűlésekre a segédjegyzők, mint az együleti rendes tagjai külön meghívó által hívassanak meg, vagy a főnökhöz címzett meghívón az ő nevük is tüntetessék ki.

Tudomásul vétetett.

Elnök a jövő gyűlés helyét és idejét megállapítani kéri. A jövő gyűlés helyére Galambok, idejéről pedig Deczember hó 1. tele állapítottat meg.

Több elintézendő tárgy nem lévén, a jegyzőkönyv bezárott és aláíratt. k. m. l.

Grünfeld József

Stingly Károly

egyl. jegyző.

egyl. elnök

Tollhegygyel.

Megindul a Terpszichoré szezonja. Azt beszélük, hogy Kanizsán csupán csak két fajta mulatság lesz. Antiszemita és szemita.

Azt is mondják, hogy az előbbieket az arany ifjuság rendezi.

A magam vészéről hajlandó vagyok azt hinni, hogy a szemita bálokon lesz jobban képviselve az arany ifjusága.

Párisi levél Budapestről.

Budapest, Okt. 22.

Pikáns, érdekes, és szenzációs dolgokért nem kell már többé Párisba menni, akadt itt Budapesten is elég.

Nekünk is vannak szerelmi drámáink, szép színésznők, botrányaink és frakkos gazembereink, miért ne írhatnánk tehát Budapestről — párisi levelet?

Próbáljuk meg, tán így még kényelmesebb lesz s az ember legalább nyiltabban beszélhet — Párisról.

Igen, Páris-ban történt: egy tekintélyes politikai lapnak — mondjuk a „Petit National-nak” — a „chef redacteurja” — Monsieur Louis Ouchard nagy tekintélyű férfi, ki többek közt a „Cercle litteraire” elnöke is. Perfect gentlemannek tartja mindenki, — kivéve munkatársait s — valóban rendkívül udvarias mindenki iránt, — kire szélsége van.

E perfect gentlemannek volt egy hozzá méltatlan felesége, méltatlan pedig azért, mert hiv volt hozzá, daczára, hogy férjének tartozott volna — revanche-val s erre lett is volna alkalma elég.

A perfect gentleman unta a felesége hűségét, aminthogy a hűség manapság már — Párisban unalmas erény; hűtlenséget keresvén, elindult tehát a legilletékesebb helyre a színtársak közé.

A perfect gentleman itti találkozott Mademoiselle Elvével a „Théâtre Française” elsőrangú tagjával és belészerett; már t. i. a hogy a színésznőket szeretni szokás — Párisban.

A párisi rendezés azon kezdik az arisztokraták majmolását, hogy csaknem hibát elszámítják s igyekeznek ezeknek örült hóbortjait utánozni.

Mr. Ouchard is ezt akarta tenni: szép ifju felesége mellett színésznő szeretőt akart volna tartani: a színésznő azonban nem

rendelkezhetvén milliókkal, azt akarta, hogy vegye — feleségül.

Ezt a drámai csomót akkép vélte megoldani Mr. Ouchard, hogy a felesége nevében írt egy levelet a színésznőhöz, melyben a feleség állítólag visszalép s férje mellett helyt átengedi s — szeretőnek.

Ez a levél meglehetősen valószínűtlen volt s ezért a színésznő elment egyenesen az — asszonyhoz megkérdendő tőle, hogy ő írta-e a levelet? Az erre kifejtett jelentet szives figyelmébe ajánljuk Csiky Gergelynek — azaz — Pailleronnak.

Hanem a dráma vége igazán tragikus: a boldogtalan fiatal asszony szíven lötte magát.

Mademoiselle Elvé pedig játszik tovább a színpadon és az életben; — s Mr. Ouchard most is olyan perfect gentleman, mint volt azelőtt.

És ez az érdekes dráma szörül-szörőse megtörtént — mondjuk — Párisban.

És a lapok mélyen hallgattak róla — Párisban.

Sokat beszélnek most — Párisban, a képviselőházi — azaz a kamarai botrányokról, a hol még papok is mosdatlan szájjal s begombolatlan töltetűben káromkodnak — pardon! — szónokolnak!

Hanem ezek a botrányok még jelentéktelenek azokhoz képest, melyek a — párisi rendőrség ellen most folyó vizsgálatból ki derülnek.

Egész csomó rendőrbiztos, fogalmazó, kapitány, sőt a főkapitány is a páczban van, a legfránsáltabb bűnök derültek ki róluk; de a legérdekesebb leleplezések majd csak akkor várhatók, ha a vizsgálat kiterjed a rendőrségnek a demimondákkal foglalkozó osztályára, a szarolás legérdekesebb nemének kiáltó példái leleplezőnek itt majd le... de a lapok arról foglalkoznak majd a legmélyebben halgatni — Párisban.

szövegét úgy szétszedte s oly össze-vissza forgatva osztotta ki a szedők között, hogy azoknak fogalmuk sem volt arról, hogy az a kínai akombákum, amit ők szednek, mily nevezetes lépés lesz alkotmányos fejlődésünkben. Azonban az ifj. Emich Gusztó addig ólálkodott a nyomában, míg a dolognak nyomára jött s hogyan hogyan nem? — egy kefelevonatot szerzett arról! A policzia erről rögtön értesült. Benedek pedig a magához idézett ifju Emichnek fél évi börtönt ígért szokott modorában ha nem hallgat. Ez a fenyegetés volt Benedek battyudala! Este 6 órakor nagy betűk hirdették urbi et orbi, hogy: Az ország óhajai teljesedve vannak. Cs. és k. ap. felsége az ország törvényes alkotmányos szervezetének visszaállítását megparancsolta. Ugyanezen proklamációban Benedek elbucszott Budapest polgáraitól.

Benedek nyilatkozata után Császári nyilatkozvány kövekezett, melynek bevezető sorai így hangzottak: „Midőn elődeim uralkodó székére léptem, a bizodalom erősökös rázkódásnak volt kitéve. Erre aztán következtek azok a pontozatok, melyek a megyei kormányzat s az országgyűlés viszályosságára vonatkoztak. Hogy az adott engedmények csontkák voltak s hogy az akkori közvélemény már sokkal követelőbb volt, semhogy megelégedett volna olyan országgyűléssel, melyből az adó, a katonaság és a pénzügy el van véve, — erre ugyátszik Bécsben nem gondoltak. Pedig ugy volt.

Este Pestváros magisztratusa önkéntes kiváltságos rendelt el az esemény örömére. Eszen rendelet olaj volt a tűzre. Nem kell kiváltság! — hangzottak a tömeg.

Hét órakor a városzház ablakaiba égő gyertyákat tettek, a példát több tisztviselő és gutgeszint polgár követte. A tömeg egyre nő. A városzház tere formálós ostromállapotba van. A tömeg egyre szaporodik. Nem-

sokára néhányszáz ember indul el a Zrínyi kávéháztól, sippal, dobbal föllegyverkezve. Utcazi suhanékok ordítva kísérték a tömeget. A városzházra érve, az ablakokat beverik, aztán oly takaros macskamuzsikát csináltak, hogy különös kellett. Most az egész zöm megindul a vácsi utcán keresztül. Ahol csak egyetlen világos ablakot lát, a mellett szipol, dorombol, miákol, csabol, ugat szóval mindent követ, hogy a concert teljes legyen. — Most a menet a német színház romban levő épülete elé érkezett. Itt azonban véres katasztrófa fejlődött ki. Benedek parancsára fegyveres katonaság rejtőzött el a dűledező épületbe s az odérkezett népet szuronysegezve támadta meg. Iszonyu zavar keletkezett. A nők sirlak, jajgatniak, a férfiak káromkodniak. A katonák pedig nem nézve sem előre sem hátra, puskájukkal retentenes dolgokat vittek véghez. Ballásy nevű jogász a legelőre esett áldozatul, egy baka puskagygyal úgy ütötte fejbe, hogy rögtön szörnyet halt. De ugyanazon pillanatban a baka is bolttan fetrengelt vérethöz, hátulról egy stilet földre teríté. A Rókusba magába 12 sebesültet szállítottak. Hogy a magán házsorba mennyit vittek? csak a jó isten tudja. A „Pesti Napió” szedői közül négyen sebesültek meg. — A nép végre futásnak eredi, a katonák utána, a házsorok, a korszakbába berohantak és folytatták gyalázatos kegyetlenségüket. Scherck József b. Wenkheim unokatestvére egy kapu alatt sebesült meg. A Fillingér kávéházban minden edényt és butort rakásra törtek. A Zrínyi kávéházban Rápecz Ferencz bádogost sakkozás közben lezúrták. Mikor 80 éves atyja kiterítve látta fiát, Grünlen rohanta meg a koporsót s ha anél fogva kirántotta abból a hullást s olyan átkot mondott gyermeke gyilkosára, hogy az ott álló rendőrség is remélve és kőve meredve halgatta azt. Ily fogadtatásra talált nálunk az októberi diploma!

A kétfoldos táncrendek, ha ugyan igaz, amit nekem egy csacska veréb lecsiripolt a háttetőről, következőleg lesznek kiállítva:

1. *Antónia-béla*: A táncrend csinosan kiállítva chagrinbörből, sakterkéstokot ábrázol. Kívül egy Stefánia-vignetta. Belül:
 1. Zikzenező-akcsa-csárdás.
 2. Istóczy-polka.
 3. Nendvich-mazurka.
4. Francia négyes, komponálta Simonyi Iván.
5. Hep-hep-rezgő.
6. Keringő a la Zimandy.
7. Zaidó, zsidó, rongyos zaidó-csárdás.
8. Racakomlósi gyorspolka.
9. *Sa-mi-ta-bél*: A táncrend, nyulbörből jou-jouként viselhető csinos kis vörshagyma. Kívül ez a jel. Belül:
 1. Lecho-dodi-csárdás.
 2. Zaidó lengyelke (helyesen, jobbról balra, olvasva: lengyel zsidócska).
 3. Francia négyes, táncolja 77 pár.
 4. Zichy Antal-rezgő.
 5. Zion-keringő.
 6. Szandeczi emlék-gyorspolka.
 7. Lassák, eljárja a Zaidó nő és Saha királynője!-bali áriák szerint.
 8. Fel Palesztinába!-valsezer.
 9. Nem megyünk mi innen el! — reggelig.

Vasárnap halász-konferencia lesz Keszthelyen. Kanizsáról ugyan azzal az indoklással maradnak itthon, hogy ők csak a zavarosan szeretnek halászni.

A következő hírt küldték be hozzánk. Valószínűleg nem meglekítő állani s ennél fogva csak fenntartással közöljük:

Szerencse a szerencsétlenekben. Egy közfiszteletben álló, helybeli polgártársunknak a hét egyik esős napján mulhatatlanul élvezendő dolga akadt a Csengeri-utca felső részében. A hoidogtalan érzékeny bucsut vett családjától, Plihal F. közigazgató ur által szabályszerűleg elkészítette végrendeletét, melyben vagyonának egy negyedrészt a sárhatuladit szerencsétlen özvegyeinek és árváinak hagyományozta, azután misét rendelt magának a barátoknál és nejeinek, öt neveletlen gyermekének szívszagató zokogása között nekiindult el, előreláthatólag utolsó, utjának. — Mily leirhatatlan lett azonban a család öröme, midőn a halottnak hittet estefelé hazaszállították, még élve, egy társakéren. A letarolt kukoricás melletti agyag-parfiéből szabadtították ki egy a vasutról kölcsönkért emelő-gép segítségével. A végveszély percében ugyan, mert a nyirkos anyag akkor már épen szájjáig ért. Othon ágyba fektették; náthája és köhögése komoly ugyan, de az orvosi tudományak talán mégis sikerülend, a szeretett férjet és apát kizagadni a halál torkából. — Az aggódó családnak részvétnyilatkozatot küldött a többi közt a városi mérnöki hivatal is.

Különlétek.

A kanizsai rejtélyes öngyilkasról egy fővárosi napilap utána a többiek a múlt heti tudósításunkkal kapcsolatosan azt a hírt hozták, hogy a személy azonosságát a vonatkozó legcélelyebb jeleket sem hátrahagyott öngyilkos azonos volna a Budapestről eltűnt Ehrenzweig M. bécsi kereskedővel. A helybeli rendőrség által Budapestre küldött arcképről ugyanis ráismert volna a Páris-szálló személyzete, mely szállóban Ehrenzweig Budapesten lakott. A bécsi lapok ellenben tagadják, hogy a kanizsai öngyilkos csakugyan Ehrenzweig lett volna s mi is az utóbbi nézethez csatlakozunk. Ehrenzweig tudvalevőleg hajlott korú ember volt s vallására nézve zsidó. Az az idegen pedig, a ki a múlt kedden itt Kanizsán agyonlőtte magát, mint már jelentettük, 35-40 éves férfi volt és — csatlakozunk jelek után ítélve — keresztény. Az ellen a feltevés ellen, hogy Ehrenzweig lett volna az öngyilkos, szól a körülmény is, hogy ennek fehérműve J. betűvel volt jelezve, még Ehrenzweig nevének kezdőbetűi E. M. — Az öngyilkos nyelvének a rendőrség eddig legkisebb nyomára sem tudott jönni.

Tűzárma riasztotta fel városunk lakosságát a hó 19-én este 7 órakor. A lármásonnan támadt, hogy az óriás-utcában egy kőműves nagyon is praktikus módon akarta bebizonyítani igaz voltát ennek a közmondásnak: „Pénz olvasva, aszony verve jó”. Az aszony azonban ugylátszik, nem igen volt kíváncsi erre a praktikus bizonyításra, s midőn ez mégis kissé soká tartott, tüzet kezdett kibálni. A tüzet azután tovább kibálna az utca kedves fiatalága, úgy, hogy nemcsak a meghallották a tűzszórágon is. Volt azután trombitaszó, vízipuskák előhúzólése, végigrobogás az utcán, emberek ijedt szaladgálása és lármája; szóval s nagy tűzvészhez semmi sem hiányzott, csak maga az ég. A „hely szinére” érve azután nagy bosszankodással és különféle rendbeli káromkodásokkal vége szakadt a penitnek. — Az

egészből az a tanulság: ha valaki megveri a feleségét, kösse be neki előbb a száját.

Nedűhámosság. Vakmerő szélhámosságok fonták be a héten városunk egyik előkelő kereskedőjét. Hozzája jött ugyanis egy tisztességesen öltözött fiatal ember, aki mint Rotter nagyatádi birtokos fia mutatta be magát és kérte, nem veszik-e meg a buzáját, melyből mintákat mutatott fel. Itt megalkudtak vele a buzára, mely az ő állítása szerint este volt jövendő a vasuton A fiatal ember ezután leült és nagy kedélyesen kezdett beszélgetni stýjáról, otthoni viszonyairól stb. Egyszerre, mintha valami hirtelenlül jutott volna eszébe, homlokára üt és azt mondja: „Most jut eszembe, hogy a fuvarosommal jól kellene hazaküldenem. Hatvan forintomban még negyven hiányzik. Szíveskedjék ennyit kölcsön adni.” A helybeli kereskedő egész gyagulánul és szívesen odaadta neki a negyven forintot, sőt még többet is ajánlott fel neki, de a fiatal ember azt mondta, hogy ennyi elég neki, ha többre le-s szüksége majd kap a Blau cégétől, melynek mézet adott el. A negyven forinttal eltávozott és azóta sem neki, sem az atádi gabonának nincs híre. Rotter atádi birtokosnak nincs ilyen kora fia a helybeli kereskedő, még hátat lehet az idegen szélhámos urnak, hogy csak negyven forint erejéig használta fel inkognitóját. Ezt az inkognitót különben talán fel tudja deríteni a rendőrség, melynél az ügyet följelentették.

Mutatószó. Minél zordonabbra válik ottkűnn az időjárás, annál nyájásabbra szokott fordulni benn a termekben. Egyszerre három tánczavalmunk vesződik hírelt. Néhány az a jövő hó 8-án teljesen zártkörű tánczavalmat rendez a Koronában. A rendezésre felkért urak közül a legtöbben aláírták a hozzájuk intézett felhívást. — Ugyancsak a jövő hó 8-án akar lenni hírszerint a kiseddőve egyesület hája. — Vegre a kaszinó vigalmi bizottsága is elhatározta, hogy a jövő hó kezdetén tartja meg első tánczavalmát. Van tehát elég bő alkalom válogatni és tánczolni. Ilyenek iránt mindig jókora fogékonyság szokott lenni a kanizsai közönségben. Csak más tekintetben is úgy volna!

Fischel Fülöp helybeli könyvkereskedésének versenyképessége mellett legjobb tanubizonyítást tesz az a körülmény, hogy a pesti versenyzőkkel szemben az 1885 év január 1 től 1887. december 31 ig szükségelt írodai szerek szállítását a megyei összes hivataloknál, ugymint a helybeli kirtörvényeséknél megnyerte.

Ménevezés. Az igazságügyminiszter Pulay Károly helybeli telekkönyvi díjnykot ugyanoda írta ki nevezte ki. Mi is szerencsét kívánunk az előléptetettnek, aki már hét éve várja ezt a megérdemelt kinevezést.

Felhívás. Felkértünk a következő sorok közlésére: A Balaton-vidéki özszeres érdekességhez. Azt hiszem, eléggé köztudomású dolog már, hogy a legutolsó időben, végre valahára, egy komoly és értelmes mozgalom indult meg a már régóta jövedelmességében súlyos bajtani halászat érdekében. A memorandum, mely ezen fontos közgazdasági kérdés ismertetésére és megvilágítására dolgoztatott ki, s mely a lapok nagy részében közölve is lett, eléggé rámutat a halgazdagságáról hajdan oly híres „Magyar tenger” sanyarú állapotára, valamint azon gyógymódokra melyek által aránylag könnyen segíthetünk a bajon. Itt az ideje! Csak az érdekeltég akarátán mullik, hogy a balatoni halászat ismét virágozni induljon! Azért, mint a mozgalom megindításával és az előmunkálatok elkészítésével foglalkozó bizottság elnöke, *egész bizalommal batorodom fordulni az összes Balatonvidéki érdekeltekhez, a halászati tulajdonosokhoz és bérlelőkhöz, valamint általában mindazon honfitársaimhoz, a kik akár mint szakértők, akár mint laikusok, ezen fontos kérdés iránt némi közgazdasági érzékkel bírnak szíveskedjenek 1. október hó 26-án vasárnap reggel 9 órakor Keszthelyen az Amazon szálló nagytérképben összejutni oly célból, hogy ott alaposan megvitassák a balatoni halászat emelését célzó, különféle kérdéseket és csoportosulván a közös érdek körül: egy balatoni halászati egyesület alakításának, mely erkölcsi testület, mint számtalan külföldi példa mutatja, egyedül volna képes a kitűzött célt elérni és a közös érdekét megővni. A rokonszenves fogadtatás, melylyel ez ügyben tett eddigi lépéseim az érdekeltég részéről találkoztak, valamint az ügy fontossága és a kérdés érettsége reménylenem engedik, hogy jelen felhívásom minél szélesebb körben élénk visszhangot fog támasztani. Híj. Széchenyi Imre gróf, bizottági elnök. — A megtartandó értekezlet felolvasásról lapunk jövő számában fogjuk tudósítani olvasóinkat.*

A kereskedés újjak önképességéről a hó 18-án szombaton, este tartotta az ideje meggyitő-bankettjét, saját helyiségében a tagok nagy számának részvételével. Hazafias és egyébirányu felkötésűekben természetesen nem volt hiány és Horváth Laci senekarának nófál mellett jóval éjjelen túl maradt együtt a vidám hangulatú társaság. Ugyancsak az egyesület helyiségében a hó 26-án este 9 órakor „A csigányország”-ról tart felolvasást Farkas Imre, lapunk társzerkesztője.

Uj polgárt nyert városunk Mandák Gy. Sándor gyógyszerártulajdonosban, ki Király F. urnak a „Megváltóhoz” címzett gyógyszerárát átvetta az üzletet a régi helyiségben folytatja. Társadalmunk egy művelt, kedélyes taggal szaporodott a mi új vállalatához azt kívánjuk Mandák urnak, hogy azt a közönség partfogása virágzásban tartsa. Legjobb volna, ha úgy lehetne intézni a dolgot, hogy Mandák ur üzletének jó forgalma lenne, azonkívül pedig beteg is minél kevesebb volna.

Halálhíradás. A következő gyászjelentést vetjük: „Alólirottak fájdalommal szívvel tudatják az összes rokonság nevében szeretett vejük, atyja, testvére, illetve sógora Körmendy János magy. kir. postatisztnek. l. hó 21-én esti 7 órakor hosszas szenvedés után élte 42. évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hűt telmei l. hó 23-án d. u. 1/4 órakor tognak — Bathyani utca 4-ik számú házból — Hild S. l. nagy kanizsai temetőkezéni vállatára a helybeli római kath. sírkertbe örök nyugalomra tetették. Az engesztelő szent miséidőszak l. hó 24-én d. e. 10 órakor fog a sz. Ferencz rendű plebánia templomban a mindenhatóknak bemutatni. Kelt Nagy Kanizsán, 1884. okt. hó 21. A szeretett Istenének áldása lengjen a feledhetlen halott porai fölött! Garay János mint ipja. Garay Zsuzsanna szül. Galgocsy, mint napja. Körmendy Viktor fia. Ékes Lajosné szül. Körmendy Kornélia, mint nővére. Ékes Lajos, mint sógora. — A gyászbeszéd alkalmából tekete lobogót tűzött ki a polgári egyesület melynek tagja volt a korán elhunyt.

Kanizsa a törökvilágban. Vághó Ignác a munkatársunk ezimű, érdekes történelmi dolgozatának folytatását tér szüke miatt csak lapunk jövő számában fogjuk hozhatni.

A honnan téll esték legzesebb időtöltését a hasznos olvasmány képezi. Társadalmi viszonyaink immár odáig fejlődtek, hogy aki a kortól elmaradni nem akar, egy jó napilap jartatásait alig mellőzheti. Legjobb bizonyítja ezt a napilapok előzetőinek az utolsó tíz év alatt történt megtízszereződése. De nem is csoda, mert ma már egy jól szerkesztett napilap a legelőkelőbb művelődési eszköz és hasznos mulattató, ugyszólván élvezeti cikk egyuttal. Aki például a Pesti Hirlapot, mely egy óra 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 10 kr., jartatja, — naponként egész kötet olvasmányt nyer, melyben politikai cikkeket talál a legelőkelőbb publicistáktól (Pulszky Ferencz, Besics Gusztáv, Török Kálmán, Eötvös Károly), társakat és mulattató karczolatokat Mikszáth Kálmántól (Scarron), Bartók Lajostól (Don Pedró), kik a lap belső munkatársai s még egész sorától a jelesebb farszároknak, mint Ágai Adolf (Caicseri Bors), Györy Vilmos, K. Tóth Kálmán, Tóth Béla, dr. Radó Antal, dr. Sziklay János; stb. Kiválóan mulattatók „A 1. Házból” című országgyűlési karczolatok Mikszáth Kálmántól s a Bartók Lajos élénk színi szemléi. A lap nagy terjedelme lehetővé teszi minden érdekes beszédnek egész közlését; de a kiváló fontosságú távirati rovat is a legerjedelmesebb. S amit egyetlen napilap sem nyújt ma Európában, a Pesti Hirlap hetenkint külön bekötésre alkalmas zeneméleletekkel is kedveskedik előfizetőinek minden ráfizetés nélkül; tehát évente legalább 80 válogatott zenedarbabbal — ajándukul. Jó lélekkel ajánlhatjuk azért a politikailag teljesen független — egy párthoz sem tartozó — Pesti Hirlapot a művelt nagy olvasó-közönség partfogásáért. Aki meg nem ismerné, írjon egy levelezőlapon a kiadóhivatalnak, (a Pesti Hirlap kiadói Légrady testvérek, Budapest, Nádor-utca 7. sz.) s onnét egy hélig díjtalanul kap mutattvány-számokat.

Ezeregy éjszaka. (Teljes kiadás Gálland, Habicht, Vörösmarty és többek kiadásai után rendezte Nádor Gyula. Képekkel díszített első teljes magyar kiadás.) Nádor Kálmán könyvkiadó által egyszerre küldettek be hozzánk e mű 6-9-ik füzetét, me-

lyekkel egyszerűen első kötetle van befejezve a négy kötetre tervezett érdekes kiadásnak. Lapunk korábbi számaiban ismertetve emlékeztünk már meg e rokonszenves vállalatról, mely egy izélessé külső, csinos rajzai által, mint bőséges belső tartalmával köte le figyelemünket. Az Ezeregy éjszaka nem szorul a nagydobu reklám-magasztalására, tudvalevő, hogy halhatatlan Vörösmartynek kedves olvasmányja volt, sőt egy részét ő ültette át nyelvünkre s ez benne is van a fenti kiadásban. S már ez magában foglalja a vállalat garancziáját. A kiadót üdvözölhetjük azon szerencsés gondolatáért, hogy az arab költsézet s gyönyörű hozzáférhetővé tette egész teljességében a magyar olvasó közönség számára; mint a bibliát, tanulással olvashatja ennek lapjait fiatalja, öregje s legműveltebb, mint az iparos középosztálynak. Fordítása gondos és a mi fő, jó magyarságu. A teljes mű 36 füzetből, illetve négy teljes kötetből fog állani s ára lüzetenként 25 kr., mi a füzetek díjazás, illusztrál kiállítását tekintve, valóban jutányos ár.

Közgazdaság.

Gabona árak

Nagy-Kanizsa, október 25-én.
78 kilogramm buza 7 frt. 40 kr. 7 frt 50 kr.
— Rozs 6 frt — kr. 6 frt. 75 kr. — Zab, 6 frt — kr. 6 frt. 10 arpa 7 frt. 7 frt. 50
tengeri 6 frt — 6 frt 30 kr.

A vasuti menetrend.

Kanizsa-Buda-pest	egy vonat	egy vonat	sz. vonal	sz. vonal
Ind.	6 ó 38 p.	7 ó 30 p.	d. u.	10 ó 15 p.
Buda-pest	6 ó 38 p.	7 ó 30 p.	d. u.	10 ó 15 p.
Kanizsa-Buda-pest	6 ó 38 p.	7 ó 30 p.	d. u.	10 ó 15 p.
Buda-pest-Kanizsa	6 ó 38 p.	7 ó 30 p.	d. u.	10 ó 15 p.
Kanizsa-Buda-pest	6 ó 38 p.	7 ó 30 p.	d. u.	10 ó 15 p.
Buda-pest-Kanizsa	6 ó 38 p.	7 ó 30 p.	d. u.	10 ó 15 p.
Kanizsa-Buda-pest	6 ó 38 p.	7 ó 30 p.	d. u.	10 ó 15 p.
Buda-pest-Kanizsa	6 ó 38 p.	7 ó 30 p.	d. u.	10 ó 15 p.
Kanizsa-Buda-pest	6 ó 38 p.	7 ó 30 p.	d. u.	10 ó 15 p.
Buda-pest-Kanizsa	6 ó 38 p.	7 ó 30 p.	d. u.	10 ó 15 p.

Nyiltér.*

Egy orvos a ki magán tesz kísérletet. D. Berey limbergi (Alsó-Ausztria) gyakorló orvos, a Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsnival eszközölt kísérletéről a következőt írja: „A svájci labdacsokat, melyeket melyeket ön hozzám küldött s a melyekkel először is önmagamon tettem kísérletet a legjobb hatású szernek találtam. — Brandt R. svájci labdacsoi a magyarországi gyógyszerárakban egy dobozzal 78 kr-ért kaphatók.

Ügyelni kell hogy minden doboz címlapján megvan-e fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névalírása.

196 V. 1.

* Az a rovatban foglaltakért nem vállal magára felelősséget a Szerk.

Felelős szerkesztő s kiadó:
V A R G A I A J O N.
Társzerkesztő
F A R K A S I M R E.

IRMLER és WAGNER

Nagy-Kanizsa,

Herczeg Batthyány-féle hársz, a város hársz átellenében

Ajánlja dusan berendezett raktárát

Fehérművek urak-, nők- és gyermekek részére, ugy ágyneműkészítményeit is.

Legkitűnőbb minőségű, saját szövőszékben készült, házidamaszttól aznál-terítők, asztal- és törölközők kendők, creas és lepedő-vánauk egész szélességben.

Gyári raktár rumburgi- és iföldi-észvetei kitűnő és legu abb asztal-, kávé- és canava-terítők, damaszt-, jutla- és gyapjú-ágyterítők, háló- és jutla-függönyök, fehér és színes vászon, pamut- és bális-zelbendők, egész a legfinomabb minőségig, továbbá gallérok és készlet urak és gyermekeknek.

Saját készítményű lepedőmatracok, karton, rouge, cachemir, satén, atlasz- és selyem-papánok, Ágypóráczok, zsinoros- és piquett-parket, olcsó és finom színes ruhaparket.

339 1-4

Nagy választék fehér- és színes fűrlingek, canafas, csinva és vállfűzőkből.

Nagy raktár haronya- és kettőt árakból, meenyaszonyi kelengyák olcsó árért

